

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

s-a întâlnit, într-un dialog de lucru, cu oameni ai muncii
din mari întreprinderi și institute de cercetare științifică din Capitală

• examinare cuprinzătoare a re-
zultatelor obținute în îndepli-
nirea planului pe anul 1989

• măsuri ferme, eficiente pentru
realizarea în cele mai bune con-
diții a obiectivelor actuelului
cincinal

• recunoștință deplină pentru în-
făptuirea cu succes a amelor
programe de dezvoltare și mo-
dernizare a Capitalei României
socialiste

Comentariu în paginile 2-3

MOMENT

DE IMPORTANȚĂ MAJORĂ

ÎN PREGĂTIREA

CONGRESULUI :

*Conferințele
de dare
de seamă
și alegeri
ale
organizațiilor
județene
de partid*

In pagina 4

Cu nețărmurita bucurie de a-l avea din nou pe locuitorii Capitalei au rostit cu putere

„La al XIV-lea Congres,

Noua întâlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului nostru, președintele Republicii Socialiste România, cu oamenii muncii din câteva mari întreprinderi industriale și institute de cercetare științifică din Capitală, se înscrie în hotărâtoarea intensificare a tuturor eforturilor națiunii noastre, a întregului popor, pentru a întâmpina Congresul al XIV-lea al P.C.R. cu noi și decisive realizări în toate planurile activității economice, de la planșeta proiectantului și entuziasmul fertil al ideii, la produsul finit care iese pe poarta întreprinderii, într-o competitivă incorporare a inteligenței tuturor celor care au colaborat la realizarea lui.

Ca și în recente vizite cu obiective preponderent agrare, actuala întâlnire a secretarului general cu muncitorii și specialiștii din mari unități industriale și de cercetare științifică din Capitală s-a constituit într-un prilej fertil de democratică și eficientă conlucrare a conducerii de partid cu realizatorii marilor proiecte ale prezentului nostru industrial, configurând puternica atmosferă de angajare patriotică în care colectivele de oameni ai muncii, atât din Capitală cât și din întreaga țară, acționează pentru a îndeplini, în pas cu exigențele imperative ale momentului politic și economic, sarcinile de plan, încorporând astfel în fapta competenței și inteligenței lor mobilizatoarele orientări cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară lărgită a C.C. al P.C.R. La rîndul lor colectivele de oameni ai muncii din unitățile vizitate au aplaudat îndelung înalta prezență a secretarului general și și-au exprimat bucuria că trăiesc într-o Capitală al cărei destin arhitectonic și urbanistic a cunoscut o spectaculoasă înnoire, fără precedent, în multiseculara sa existență, că muncesc în climatul de permanentă grijă și soliditudine pe care secretarul general al partidului le acordă în continuare programelor generale de dezvoltare și modernizare a Capitalei României socialiste, întîmpinîndu-și marele conducător cu opțiunea expresiv afirmată de a fi reales la cel de-al XIV-lea Congres în funcția supremă de secretar general al P.C.R.

Întreprinderea „Electronica”, prima unitate vizitată din salba de realizări industriale edificatoare ale socialismului românesc, a fost transformată de vizita secretarului general într-o inimă puternică, vibrînd la înalta cotă a emoției și sentimentelor cu care oamenii muncii întîmpină, apropiatul eveniment al istoriei țării, Congresul al XIV-lea, uniți în jurul forței conducătoare a partidului, ilustrînd solidaritatea pe care întreaga noastră clasă muncitoare și-a afirmat-o de-a lungul anilor în jurul conducătorului său iubit.

Vizita la Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Roșie” — unitate etalon a industriei constructoare de mașini pentru chimie și petrochimie, — unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat de Eugeniu Rădulescu, ministrul construcțiilor de mașini, și de reprezentanți ai conducerii centralei de resort, s-a transformat, prin căldura cu care oamenii muncii din această unitate l-au întîmpinat pe conducătorul partidului și statului, într-o întâlnire excepțională de lucru, emoția și atmosfera generală sărbătorească punînd și mai mult în valoare analiza pe care secretarul general a făcut-o în vederea îndeplinirii tuturor sarcinilor de plan, a pregătirii producției anului viitor și creșterii eficienței economice a întregii activități.

Succesele obținute de oamenii muncii din întreprindere, concretizate în cifre concludente în ceea ce privește reducerea ciclurilor de fabricație în condițiile sporirii calității și capacităților de producție, în primele zece luni din acest an, în special în onorarea contractelor cu partenerii externi, sporul considerabil de producție realizat cu efortul semnificativ al modernizării proceselor de fabricație, toate celelalte rezultate pe care oamenii muncii din reputata întreprindere bucureșteană le-au înfățișat la această recapitulare de etapă a activității lor, au constituit un prilej optim de noi și însuflețitoare angajamente prin care această citadelă muncitorească e hotărîtă să cinstească întâlnirea cu secretarul general al partidului în preajma Congresului al XIV-lea, traducînd în fapte indicațiile date și ducîndu-și responsabilă contribuție în marile angrenaj al progresului economic general.

Ca de fiecare dată cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Întreprinderea de Confecții și Tricotaje București, unitate reprezen-

**conducătorul partidului și statului în mijlocul lor,
gîndul și voința întregii națiuni:**

Ceaușescu reales!“

tativă a industriei ușoare, cu renume atât în țară cît și în străinătate, pentru produsele sale de o frumoasă și necesară competitivitate, și de data aceasta secretarul general al partidului a fost întâmpinat cu sentimente de aleasă bucurie și dragoste, vizita devenind prilej de firească etalare a succeselor și în același timp de angajare în vederea transpunerii în viață a orientărilor și indicațiilor date la fața locului. Realizarea în devans a sarcinilor din acest cincinal și a planului pe 10 luni la principalii indicatori constituie o premisă fertilă pentru noile măsuri de reorganizare a unor sectoare în vederea sporirii productivității muncii, astfel încît, potrivit indicațiilor date de secretarul general al partidului să se obțină pe spațiile și capacitățile existente o sporire esențială a producției, ca această unitate să rămînă în continuare portdrapelul industriei ușoare românești.

Dialogul pe care secretarul general al partidului l-a purtat cu specialiștii Institutului de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare pentru sectoarele calde și metalurgie, a urmărit în special aspecte privind integrarea cercetării în producție, sporirea substanțială a efortului pe care trebuie să-l valideze inteligența prospectivă în progresul economic concret al țării, în ceea ce privește reducerea consumului de metal, energie și combustibil, în condițiile creșterii productivității muncii, calității și competitivității. La Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru construcția de mașini pe care secretarul general al partidului l-a vizitat în cursul aceleiași fructuoase zile, și unde eforturile colectivului sînt concretizate în succesele repurtate pe planul cercetărilor privind domeniile energetic, nuclear, automatizări și robotizări, construcții auto, aeriene, mașini agricole, motoare termice și altele s-a subliniat că specialiștii își întesesc eforturile în finalizarea mai rapidă a cercetărilor, pentru impunerea lor mai eficientă în soluționarea problemelor majore ale industriei noastre constructoare de mașini.

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul puternicului colectiv al Întreprinderii de Mașini Grele București — unul dintre coloșii industriali ai României socialiste, inaugurat în fertila perspectivă deschisă de istoricul Congres al IX-lea al P.C.R. — a însemnat, ca pretutindeni în cursul acestui bogat dialog cu oamenii muncii din cele mai importante unități ale Capitalei, un prilej de satisfacție pentru oamenii muncii în a-și arăta realizările în ceea ce privește mai buna organizare a producției și a muncii, sporirea complexității și diversificării produselor la nivelul celor mai înalte realizări de acest gen pe plan mondial. Numărîndu-se printre colectivele cele mai mari din România oamenii muncii din I.M.G.B. s-au angajat cu toate forțele pentru realizarea unor produse de și mai înaltă tehnicitate, pentru a răspunde tuturor solicitărilor în economia națională și la export, pentru îndeplinirea integrală a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal.

La Întreprinderea de Tevi „Republica”, angajată ferm în înfăptuirea unor programe prioritare ale economiei naționale, astfel încît să răspundă tuturor solicitărilor complexe ale industriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat sporirea substanțială a producției-marfă indicînd să se valorifice la indici superiori materia primă în vederea eficienței economice maxime, prin mai buna organizare a întregii activități, dată fiind importanța cu care produsele întreprinderii condiționează numeroase domenii ale economiei naționale.

Constituindu-se în analize operative la fața locului ale succeselor și liniilor ascendente de forță în viitoarea noastră dezvoltare economică, în toate întreprinderile și institutele vizitate, și această vizită de lucru, dovadă de neobosit devotament cu care secretarul general al partidului răspunde complexității problemelor din actuala etapă a dezvoltării patriei, s-a înscris ca un moment de semnificație majoră pe agenda de lucru a președintelui țării, acum în preajma Congresului al XIV-lea, prilejuind oamenilor muncii prezenți în număr impresionant să-și reafirme hotărîrea de a se angaja și mai puternic, cu toată dăruirea în efortul general de ridicare a României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație, de întărire a construcției socialiste în patria noastră, a apărării socialismului.

ION ZUBAȘCU ■

Spuneti generațiilor viitoare

Ne-a însuflețit pururea gândul

MOMENT DE IMPORTANȚĂ MAJORĂ

Începând cu 8 noiembrie a.c., în toate capitalele de județ au loc sau sînt în curs de desfășurare conferințele de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor județene de partid. La ora cînd încredințăm tiparului aceste rînduri, conferințele au avut loc în 20 de municipii-reședință de județ.

La lucrările Conferinței organizației județene de partid Argeș a participat tovarăsa Elena Ceaușescu. La celelalte județe au luat parte tovarăși din conducerea partidului. Momente de bilanț, de largă retrospectivă istorică, dar și de responsabilitate și temerară privire în viitor, conferințele județene și-au deschis lucrările sub semnul și în spiritul magistralei Expunerii prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R.

Din înfăptuirea și în numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost transmise participanților la conferințe, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii, un salut revoluționar și cele mai calde felicitări pentru realizările obținute în industrie, agricultură, în toate celelalte domenii de activitate, împreună cu urarea de noi și noi succese în înfăptuirea tuturor obiectivelor de dezvoltare economică și socială a patriei noastre.

În atmosfera vibrantă, entuziastă ce domnește în spațiul de muncă și viață al României în aceste zile premergătoare celui de-al XIV-lea Congres al partidului, delegații la aceste importante adunări de profundă și matură analiză a modului în care organizațiile și organele de partid și-au îndeplinit rolul ce le revine în conducerea întregii activități — cei prezenți au ținut să-și exprime în primul rînd, în acord cu voința întregii națiuni, deplină adăiere la Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 27-28 iunie privind realizarea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român. De numele, gîndirea și activitatea nemîijlocită ale marelui fiu al poporului nostru — s-a subliniat în dările de seamă prezentate, ca și în luările de cuvînt — sînt legate toate marile

izbinzi ale națiunii noastre din ultimii douăzeci și cinci de ani, ca și marea deschidere spre cunoaștere și progres multilateral inaugurată de cel de-al IX-lea Congres al partidului. A fost adus de asemenea un cald omagiu tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, personalitate prominentă a partidului și statului nostru, a vieții științifice naționale și internaționale, pentru contribuția sa hotărîtoare la afirmarea valorilor științei, învățămîntului și culturii românești, la realizarea programelor de dezvoltare economică și socială a patriei socialiste.

La nivelul fiecărui județ, dezbaterile au situat în prim plan analiza în spirit critic și autocritic a modului în care au fost îndeplinite sarcinile economice ce au revenit unităților și localităților cuprinse în respectiva arie teritorială. La baza tuturor izbinzilor sociale și politice, posibile prin înțeleapta politică de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe întreg cuprinsul țării, se află — au arătat vorbitorii — permanentul efort de renovare, de modernizare fundamentat pe legăturile materialismului istoric și dialectic, inițiat cîntecător de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În cadrul conferințelor au fost examinate totodată stadiul dezvoltării economico-sociale în profil teritorial, modul în care au fost înfăptuite indicațiile secretarului general al partidului cu privire la înlocuirea programelor de dezvoltare economică și socială a orașelor și comunelor județului.

Evidențindu-se importanța pe care o reprezintă creșterea spiritului revoluționar în viața și activitatea fiecărei organizații, amplificarea mai accentuată a spiritului critic și autocritic, întărirea continuă a vieții interne de partid, respectarea neabătută a principiului muncii și conducerii colective, conferințele județene s-au referit și la atenția pe care trebuie să o acorde creșterii numărului membrilor de partid din rîndul muncitorilor, inclusiv în organele de conducere, pentru păstrarea caracterului revoluționar, combativ al partidului. S-a avut de asemenea în vedere importanța

pe care organele și organizațiile de partid trebuie să o acorde unei mai susținute activități ideologice, politico-educative, de pregătire a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii la nivelul exigențelor actuale, al complexelor obiective cuprinse în documentele pentru cel de-al XIV-lea Congres al partidului.

Relevindu-se cu acest prilej rolul și misiunea partidului comunist ca centru vital al întregii națiuni, tradițiile sale de luptă eroică în făurirea unei Românie a dreptății, echității și democrației plene, a unui partid care, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, își demonstrează forța și trădicia prin legătura sa indisolubilă cu masele populare — cei prezenți la dezbateri au susținut cu tărie poziția principală a partidului nostru de respingere fermă a acțiunilor cercurilor reacționare imperialiste de defăimare și subminare a socializmului, de amestec în treburile interne și de destabilizare a țărilor socialiste, subliniind că în România socializmul a învins definitiv și pentru noi toți — s-a relevat în conferințe — partidul comunist reprezintă autoritatea supremă, trup din trupul clasei muncitoare, a țăranimii și intelectualității. Potrivit statutului partidului, conferințele au ales noile organe de conducere ale organizațiilor județene de partid, delegații pentru Congres și au desemnat candidații pentru organele centrale de partid.

Reafirmînd hotărîrea de a înfăptui neabătut politica partidului și statutului nostru, participanții la conferințe au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele României, telegramme în care se regăsește afirmată cu tărie voința comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor de a acționa cu dăruire și abnegație, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan pe 1989, a prevederilor actualei cîntecări, pentru pregătirea condițiilor necesare realizării hotărîrilor ce vor fi adoptate la Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

LIVIU TIMBUS ■

Moștenire de preț

„Slăvesc patria de azi, dar de trei ori pe cea care va fi!” — spunea odată un mare poet revoluționar, ipostază în care ne aflăm în prezent toți cetățenii României socialiste. Sentimentul viitorului de altfel a dominat întotdeauna scrisul românesc din moment ce un cronicar învățat ca Miron Costin putea afirma: „cu cele trecute vremi să pricepem cele viitoare”.

Dar niciodată ca în aceste zile premergătoare marelui forum al comuniștilor români — cel de al XIV-lea Congres — gîndul nu ne-a purtat atît de vizionar către patria de mîine; și aceasta datorită clarvăzătoarelor și atotcuprinzătoarelor documente formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe care ca o garanție de aur, fermă a înfăptuirilor îi dorim în aceeași supremă funcție.

Cum va arăta patria română în cel de al treilea mileniu, știm bine de pe acum, și putem aduce argumentele economico-sociale indiscutabile, apelînd la aceleași istorice documente.

Se conferă astfel generațiilor de azi marea șansă de a intra în nemurire prin cîntecurile pe care le-au durat și le vor mai dura în toate domeniile, pretutindeni în țară.

Programul-Directivă al Congresului al XIV-lea cu privire la dezvoltarea economică și socială a României în cîntecul 1991—1995 și orientările de perspectivă pînă în anii 2000—2010, după ce ne înfățișează rînd pe rînd toate direcțiile în care vom acționa, conchide cu acest îndemn patriotic însuflețitor: „Să facem astfel încît, prin munca unită a întregului popor, sub conducerea partidului, urmînd neabătut strălucitele îndemnuri și orientări ale secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, națiunea noastră, să străbată într-un timp cît mai scurt, drumul glorios spre visul de aur — comunismul!”.

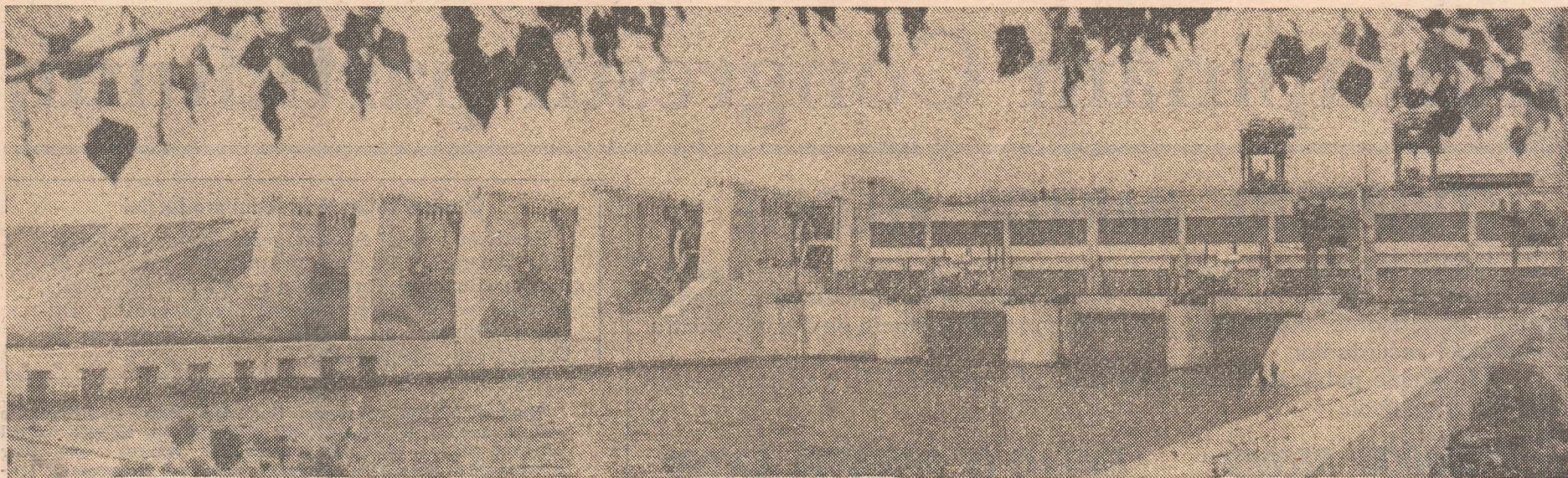
Convinși întocmai că Ștefan cel Mare că patria nu e numai a noastră, ci a urmașilor urmașilor noștri, s-o îndălțăm astfel încît să le apară acestora ca o moștenire de preț, dovadă a faptului că ne-a fost dat să trăim și să muncim într-o epocă de aur, pe care cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român o conturează cu claritate. Cu alte cuvinte, să o confirmăm astfel încît s-o merite în egală măsură viteții noștri înaintași, ca și bravii contemporani care au avut fericirea să-l aibă în fruntea lor pe un bărbat de vocația și hărnicia pe care le-a acumulat în ilustra sa personalitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

NICULAE STOIAN ■

Recoltele de mîine ale Ogradei

— În anul 1965, ne spune Petre Dumitrescu, directorul Întreprinderii agricole de stat Ograda, producția globală a unității era de 95 milioane lei. Astăzi este de 460 milioane. Producem deci de aproape cinci ori mai mult. Pentru a obține un astfel de salt, în aceste ani s-au întimplat multe. De fapt, ceea ce s-a petrecut la noi se regăsește în întreaga noastră agricultură socialistă și cooperativă. A crescut baza materială. Eforturile statului în acest sens au fost considerabile. Să amintim că între anii 1979 și 1984, în cadrul sistemului Ialomița-Călmățui, întreaga suprafață agricolă a unității, peste 12 mii de hectare a fost irigată. Sistemul de mașini pe care o avem ne permite realizarea tuturor lucrărilor în timp optim și la calitate cerută de noile tehnologii. În cadrul unității noastre lucrează 78 de cadre cu studii medii și superioare. Pentru a ne da seama de nivelul la care s-a ajuns să se lucreze astăzi în agricultură, să spunem că printre cadrele cu studii superioare avem chiar electroniști. Ne lucrăm pămîntul cu 110 combine și 182 trac-

toare. Le amintim numai pe cele mai importante. Este evident că toate aceste condiții nu ar fi putut fi asigurate decît în cadrul unui sistem care are la bază proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, în cadrul unor eforturi colective, vizînd bunăstarea generală. Poate totuși că în nici o altă ramură de activitate saltul înregistrat n-a fost mai elocvent decît în agricultură. Dotarea cu mijloace materiale la cel mai înalt nivel, tehnologii noi create în institute de cercetare, pregătirea unor specialiști capabili să aplice noul, să-l creeze ei înșiși la locul de muncă au constituit eforturi importante de edificare pe care ne-am străduit prin munca și priceperea noastră să le onorăm prin recolte bogate. Am obținut anul acesta la toate culturile recolte record pentru unitatea noastră, recolte la care în urmă cu numai cîțiva ani nici nu speram să visăm. Avem astăzi condiții să ne punem la adăpost de capriciile naturii, să obținem recolte sigure și bogate. Este firesc ca în aceste condiții să dorim ca munca noastră să continue în

Hydrocentraia Ipotești

să lăsăm urmașilor patria pe care o merită

aceleași coordonate, ca munca și viața noastră să fie protejate de aceleași legi, care nu sînt altele decît cele ale muncii, ale valorii, garantate de sistemul democrației noastre muncitorești-revoluționare.

La Ograda se muncește mult și temeinic cu gîndul la recoltele viitoare. Firesc este deci să se trăiască la fel. Cîștigul mediu al muncitorilor este de 3 500 lei pe lună. În incintă funcționează o grădiniță cu program săptămînal pentru 120 de copii cu care s-ar putea mindri orice oraș. Tot aici se găsesc un magazin universal și toată gama de servicii care fac viața civilizată. S-au construit pentru întreprindere apartamente în care locuiesc 400 de oameni al muncii, de la îngrijitori de animale și pînă la director. Toți specialiștii locuiesc la locul de muncă.

Nicolae Ursache, secretarul Comitetului de partid completează :

— Ne-am bucurat în permanență de grija partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care ne-a onorat cu vizite de lucru care au constituit pentru noi, prin indicațiile pe care le-am primit, puncte de plecare pentru întocmirea unor programe concrete de muncă și

acțiune ce s-au materializat prin producțiile mari pe care le-am obținut. Tot pe această linie vom acționa pentru ridicarea activității din zootehnie la nivelul cerințelor impuse de noua revoluție agrară. Tot ceea ce am obținut s-a realizat prin munca oamenilor. Munca de ridicare a nivelului profesional și politic al oamenilor muncii este o permanență în activitatea comitetului de partid. Sîntem conștienți că, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară lărgită a C.C. al P.C.R., nu s-a făcut totul în munca politică pentru făurirea omului nou, că aici mai sînt resurse de perfecționare a activității noastre. Mașinile mai perfecționate cer oameni mai bine pregătiți. Felul cum ne desfășurăm munca, viața noastră din ce în ce mai bună cu fiecare an ne fac să ne exprimăm deplina adeziune la hotărîrea plenarei C.C. al P.C.R. ca în suprema funcție de secretar general al partidului să fie reales tovarășul Nicolae Ceaușescu, garanție a ridicării României pe cele mai înalte culmi de civilizație și progres.

OPREA GEORGESCU ■

Fiecare lucrare a noastră — temelie pentru viitor

Lucrez într-una din cele mai vechi fabrici de bere din țară, o fabrică a cărei firmă, îmi place s-o spun mereu, înseamnă ceva pentru bucurăștean. Faptul se datorează, desigur, calității produselor noastre. Ne-am respectat o bună tradiție muncitorească, tradiție care a format generații întregi de meseriași serioși, oameni cu un adevărat cult nu numai pentru muncă, dar și pentru lucrul bine făcut. Așa m-am format și eu, așa m-am străduit să-l cresc pe cel tiner. Mă refer în primul rînd la calitatea berarilor, pentru că de ei depinde mai întîi calitatea produsului. Este un adevăr pe care l-am amintit și la adunarea generală a oamenilor muncii, tehnologiile sînt deosebit de importante, dar conștiința celui ce le utilizează este determinantă.

Pentru că am vorbit de tehnologii, aș vrea să arăt că secția de îmbuteliere, unde sînt maistru, a beneficiat și beneficiază în continuare de o atenție deosebită în ceea ce privește modernizarea, încă de anul trecut instalîndu-se aici două linii noi, **Tehnofrig**, fabricate în țară, una dintre ele fiind dotată cu pasteurizator, dînd astfel posibilitatea

obținerii unor produse de calitate superioară. Pînă la sfîrșitul anului se va monta o altă asemenea linie. Există totodată și preocupări privind modul de prezentare a produselor noastre, prin reproiectarea unor etichete existente și crearea altora noi, mai frumoase, mai atrăgătoare. În cursul anului viitor este prevăzută dotarea cu o mașină de etichetat, îmbunătățindu-se astfel simțitor modul de prezentare. Cele amintite aici fac parte dintr-un amplu program de modernizare care vizează ridicarea calității pe toate planurile prin introducerea progresului tehnic, adică a automatizării procesului de producție. Este modul prin care colectivul nostru de oameni ai muncii înțelege să răspundă indicațiilor și orientărilor secretarului general al partidului. Am dezbătut și noi, împreună cu întreaga țară, documentele Congresului al XIV-lea al partidului și sîntem convinși că marile proiecte de viitor pot prinde viață prin eforturi susținute de organizare, de gîndire. Să gîndim în spiritul acestui timp al României noi, cu conștiința că fiecare lucrare a noastră este o temelie pentru viitor. Aminteam la început de calitatea oamenilor din fabrica noastră și mă refeream

la oamenii care gîndesc astfel, din ce în ce mai mulți. Către acest fel de formare ne-am îndreptat atenția, a muncitorului complet, bine pregătit profesional, cu un înalt simț de răspundere, așa cum ne-o cere secretarul general al partidului. Acest nou tip de om al muncii mi se pare unul dintre cîștigurile cele mai importante ale societății noastre. În încheiere, acum în preajma desfășurării marelui forum al comuniști-

lor, aș dori, ca, împreună cu toți oamenii muncii din fabrica noastră, împreună cu întreaga țară, să-mi exprim deplina adeziune la Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R., ca, la al XIV-lea Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în funcția supremă de secretar general al partidului spre binele întregii țări, pentru viitorul ei.

NICULINA BUȘE
maistru la Fabrica de Bere Grivița

Îndreptar prețios în propria activitate

În expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară lărgită a C.C. al P.C.R. sînt cuprinse teze, idei și orientări de o excepțională importanță teoretică și practică. Între acestea, se impune ideea confirmată de viață că numai socialismul asigură o dezvoltare liberă și independentă a poporului, bunăstarea sa materială și spirituală. Aceste adevăruri se relevă cu pregnanță în realitățile din România, țară cu unul din ritmurile de dezvoltare cele mai mari din lume, care, într-un timp scurt, mai ales după Congresul al IX-lea, a arătat lumii că prin stimularea puternică a forțelor de producție se poate asigura progresul multilateral al tuturor laturilor vieții economico-sociale, prosperitatea întregului popor.

Personalul nostru muncitor își exprimă atașamentul la nobila cauză a socialismului, printr-o atitudine nouă față de muncă, prin fapte care să probeze înțelegerea necesității unor acțiuni ferme în scopul îndeplinirii societății socialiste în formele ei cele mai bune, superioare.

Avînd în vedere că prin modernizarea fluxului tehnologic se asigură creșterea volumului producției pe seama sporirii nivelului productivi-

tății muncii, am acționat pentru finalizarea tuturor măsurilor prevăzute în programul stabilit. Au fost create 14 sortimente noi de fire, o bună parte obținute prin valorificarea superioară a materialelor recuperabile. Produsele noastre sînt bine primite de beneficiari, participăm indirect la activitatea de export.

Sîntem hotărîți să acționăm conform îndemnurilor cuprinse în Expunere, adică vom asigura optimizarea întregii activități, reducerea accentuată a cheltuielilor, obținerea unei eficiențe economice sporite, astfel ca pînă la Congresul al XIV-lea să ne îndeplinim integral sarcinile de plan aferente acestui an. Întrucît sîntem pregătiți din punct de vedere tehnic, avem în obiectiv realizarea într-un viitor apropiat a unei producții destinate exportului direct.

Noi vedem în magistrala expunere, un îndreptar prețios în propria activitate, întrucît știm precis ce avem de făcut pentru ca și noi, să ne aducem contribuția la demonstrarea concretă, a superiorității socialismului față de orînduirea capitalistă.

Ec. CARMEN-ELENA HARABAGIU,
director al Filaturii de lînă pieptănată Focșani

Forța societății vine și din știință!

În contextul larg, profund mobilizator al aprecierii formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala Expunere la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R., potrivit căreia socialismul se perfecționează continuu în legătură cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, se pune și problema impactului și aportului economico-social al tehnicii de calcul și informaticii, a spo-

ririi contribuției lor la îmbunătățirea organizării și modernizării producției, la perfecționarea conducerii, la creșterea eficienței și accentuarea laturilor calitative, în toate sectoarele de activitate.

Faptul că cercetarea științifică, ingineria tehnologică și proiectarea în informatica românească sînt astăzi capabile să realizeze prin efort propriu — sub înalta și competentă îndrumare a tovarășei aca-

demician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului — obiective concrete legate de modernizarea pe scară largă a întreprinderilor prin integrarea tehnologiilor informatice în sectoarele productive și de obținerea unei noi calități în activitățile de concepție și proiectare constructivă și tehnologică, constituie un argument de nezdruccinat în favoarea justetei liniei adoptate de partid și de stat, de secretarul general al partidului, privind dezvoltarea cercetării științifice naționale și asigurarea pe această cale a nivelului tehnico-științific al activității productive.

Cei ce muncesc în domeniul tehnicii de calcul și informaticii își însușesc cu înaltă responsabilitate aprecierea din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu conform căreia, „organizarea științifică și modernizarea producției, a întregii activități pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii reprezintă o necesitate obiectivă, o cerință legică a perfecționării continue a societății noastre socialiste”.

Încă de la începuturile afirmării tehnologiilor informatice în țara noastră — care, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al P.C.R. au format obiectul unor hotărîri speciale de partid și de stat — a fost înființată, în 1968, filiala din Cluj-Napoca a Institutului pentru tehnică de calcul și informatică.

Dintre realizările care se înscriu pe linia soluționării unor probleme de mare complexitate, se remarcă integrarea în producție a programelor de cercetare privind microcalculatorul personal — profesional **TELEROM 416** — la **IEIA Cluj-Napoca**, sistemul cu microcalculator dedicat pentru conducerea automată a procesului de topire în cupetoarele electrice de obținere a electrocorindonului — la **Carbochim**, unitatea de comandă destinată instalației de vibrare pentru detensionare, la **I.M. Aiud** — cu un aport deosebit în realizarea de economii valutare și de energie, în creșterea calității produselor și a obținerii unei eficiențe economice sporite.

Exprimîndu-ne deplina aprobare față de tezele și orientările de excepțională valoare teoretică și practică cuprinse în Expunerea secretarului general al partidului, sîntem ferm hotărîți de a urma cu credință și devotament partidul, pe secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în tot ce întreprinde pentru binele și propășirea patriei, de a întîmpina Congresul al XIV-lea cu noi și mărețe fapte de muncă.

Dr. EMIL MUNTEANU
Șeful Filialei ITCI
Cluj-Napoca

Întâmpinăm Congresul partidului,

COMPETIȚIA MARILOR RECOLTE

Intrucât activitatea pe ogoare a continuat în ritm susținut și după sărbătoarea recoltelor bogate din acest an, bilanțul muncii în agricultură a înregistrat noi performanțe, modificând, într-o dinamică aducătoare de bucurie pentru toți, tabloul recordurilor

Din datele publicate în acest răstimp, aducem, astfel, la zi panoul frunților anului agricol.

PRODUCȚII RECORD LA HECTAR

La porumb

- Județul Brăila — 32.400 kg.

La sfecla de zahăr

- Județul Satu Mare — 128.500 kg.

La orez

- Județul Ialomița — 8.820 kg.

La morcovi

- Județul Alba — 79.150 kg.

La rădăcinoase

- Județul Alba — 76.850 kg.

La ricin

- Județul Constanța — 6.150 kg.

La struguri pentru masă

- Județul Argeș — 31.130 kg.

UNITĂȚI CU PRODUCȚII RECORD LA HECTAR

La porumb în cultură irigată

În județul Brăila

- Întreprinderea Agricolă de Stat Urleasca — 42.650 kg.

La sfeclă de zahăr

În județul Satu Mare

- Cooperativa Agricolă de Producție Petrești — 137.560 kg.

În județul Brăila

- Întreprinderea Agricolă de Stat Baldovinești — 129.100 kg.

La orez

În județul Ialomița

- Întreprinderea Agricolă de Stat Vlădeni — 9.210 kg.

La ricin

În județul Ialomița

- Cooperativa Agricolă de Producție „Gheorghe Lazăr” — 6.650 kg.

Nu demult, Stațiunea de cercetare și producție pomicolă de la Băneasa a devenit gazda și organizatoarea unei expoziții naționale de fructe timpurii și semitimpurii, la care au participat, cu mostre reprezentative, toate cele 29 de stațiuni patronate de Institutul de cercetare și producție pomicolă de la Mărăcineni-Argeș.

Prin eșantioanele prezentate, specialiștii au avut în vedere o imagine atotcuprinzătoare a livezilor de mîine, cu deosebire a celor ce-și vor etala roadele spre începutul, mijlocul și sfîrșitul ultimului deceniu al veacului și milenului nostru. Prin aceste creații, multe aflate deja în producție, dar mai cu seamă prin cele concretizate la scara unor parcele experimentale, pomicultorii români vin în întîmpinarea sarcinilor înscrise în litera proiectului Programului-Directivă al celui de al XIV-lea Congres al partidului, document programatic ce anticipează și în acest domeniu al agriculturii convertirea științei în practică zilnică, noile soiuri și selecții urmînd să se recomande prin atribuțiile calității, rezistenței și productivității.

Tablourile sinoptice au indicat în primul rînd o sensibilă creștere a terenurilor destinate culturilor de pomi fructiferi; acestea vor totaliza la finele anului 1995 nu mai puțin de 240 mii hectare. Ponderea o va deține în continuare mărul, prezent pe 39,5% din totalul suprafețelor de livezi, dar în același timp, datele de perspectivă indică creșterea semnificativă și a terenurilor plantate cu peri, pruni, cași, piersici, cireși, vișini și nuci. Examinarea noilor soiuri de fructe create, prezente în expoziție împreună cu tablourile explicative, ne obligă să facem de îndată și o altă remarcă. În anii viitorului vom avea pe mesele noastre nu numai poame mari, apetisante și bogate în substanțe nutritive, dar vom fi deopotrivă martorii și beneficiarii unei situații paradoxale: este vorba, ca să zicem așa, de noua viață de se-

zon a unui fruct aparținînd unei specii anumite. Ne vom explica îndată:

Pînă curînd, pînă foarte de curînd, am fost obișnuiți să știm că, din mai pînă în octombrie, fructele se succed, ocupînd pe traiectoria timpului perioade precis delimitate, că există poame de primăvară, vară și toamnă, că după cîreșe și căpșune urmează sezonul vișinelor, apoi cel al caiselor, piersicilor, perelor, prunelor și merelor. Dar nu mai e așa, sau mai exact spus, nu va mai fi așa. Prin noile soiuri create, ce-și vor transmite unul altuia ștafeta, fructele aparținînd unei anumite specii se vor instala pe perioade largi de timp, nu de

Diana și Ialomița vom avea prune în iunie, iulie, iar prin Vinetele românești, Record sau Grasa românească, în tot cursul lunii septembrie. În ceea ce privește piersicul, din mulțimea soiurilor autohtone sau acclimatizate, amintim Madeleine Pouyet (15-30 iunie), Splendid (20-30 iulie), Victoria și Triumf (1-10 iulie), Flacăra și Superba de toamnă (1-10 septembrie).

Cititorii noștri vor observa desigur din succinta noastră prezentare că am omis caisul. Am făcut-o tocmai pentru a-i rezerva în cuprinsul relatării un spațiu mai larg. Acest pom de origine asiatică, prejudiciat de fluctuațiile de temperatură ale arealului românesc a fost multă vreme privit cu rezervă de pomicultori. Tocmai de aceea, în ultimii zece ani, caisul a constituit o temă de cercetare pentru specialiștii stațiunii de la Băneasa. Ei și-au oprit atenția asupra mecanismelor genetice de rezistență ale caisului, străduindu-se să afle căile prin care această specie plîndă și mai puțin adaptată Cîmpiei Române își poate spori vitalitatea pentru a înfrunta cu mai mult succes agresiunea factorilor climatici nefavorabili. Așa s-au născut soiurile Excelsior, Olimp, Comandor, Favorit și Roșii de Băneasa ce și-au demonstrat din plin vigoarea, rezistența și productivitatea sporită. Ele reprezintă o mare victorie a științei pomicole naționale. Este locul să mai arătăm că prin soiurile Dacia (omologat în acest an), Neptun și Saturn, acest fruct își face apariția în iunie și iulie, prin Roșii de Băneasa, pînă spre începutul lui august, iar prin soiurile Silvana, Selena, Sirena, Sulmona, Olimp, Comandor, Favorit, Litoral vom putea consuma caise chiar și în august.

La expoziția de la Băneasa și-au dat mina prezentul cu viitorul, dar nu prin metaforele fanteziei, ci prin probele concrete ale creației științifice. Am părăsit-o cu sentimentul tonic pe care ți-l conferă totdeauna victoriile inteligenței.

LIVIU TIMBUS ■

Fructele anului 2000

una, două săptămîni, ci de 2-3 luni (cum este de pildă cazul piersicilor și caiselor). Iată cîteva exemple semnificative:

Prin soiurile sale timpurii, cîreșul va ieși în lume în lunile mai și iunie, iar prin Uriasa de Bistrița va fi prezent chiar și în ultima decadă a lunii iulie. Căpșunul va debuta prin Timpuriul de Pitești în lunile mai-iunie, și își va încheia ciclul la începutul lunii august prin soiul Redgauntlet. Vișinul, prin soiurile Tarina și Timpuriul de Pitești, se va oferi consumatorilor de-a lungul lunilor mai și iunie, iar prin Nana și Piticul de Iași va traversa luna iulie și prima decadă a lunii august. Prin soiurile Trivale și Bella di Giugno, părul își va oferi roadele încă din luna iulie, dar cumpărătorii vor putea beneficia de acest fruct din noiembrie pînă în martie, grație soiurilor Contesa de Paris, Olivier de Serres, Păstrăvioara și Republica. Prin soiurile

O masă rotundă la locul producției

Participă: Ionel Avram, șeful Inspecției Teritoriale Financiare de Stat, președintele Comisiei Financiar-Bancare Teritoriale; Adrian Mărândel, contabil-șef la Întreprinderea „Laminorul”; Dumitru Purice, contabil-șef la Întreprinderea de Utilaj Greu „Progresul”.

Noul mecanism economico-financiar, bazat pe principiile autoconducerii și autogestiei muncitorești, asigură cadrul adecvat pentru creșterea contribuției tuturor oamenilor muncii în utilizarea cu eficiență superioară a resurselor tehnice, materiale și financiare pe care societatea le pune la dispoziția lor în cadrul proceselor de producție. Relevînd importanța folosirii cu un spirit gospodăresc mai pronunțat a acestor resurse, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, la recenta Consfățuire de lucru pe probleme economice de la Comitetul Central al P.C.R., că este necesar să se realizeze o creștere mai accentuată a rentabilității și beneficiilor în toate sectoarele, a venitului net, a venitului național, a avuției întregii noastre națiuni.

În acest cadru stimulat și propice manifestării inițiativei și responsabilității, evocat cuprinzător în debaterile pri-

Legea trebuie cunoscută. Dar o cunoaștem?

Red. — Vorbim, așadar, despre statutul și condiția economistului în general, ale contabilului-șef în special. Despre rolul, funcțiile, importanța muncii acestor oameni.

I.A. — În cadrul aplicării mecanismului economico-financiar, economistului îi revin răspunderi deosebit de importante. În primul rînd, el trebuie să cunoască toate fenomenele economice care au loc în procesul de producție și de desfacere a mărfurilor. Misiunea lui este să asigure ca toate cheltuielile făcute de o întreprindere să aibă corespondent în realizarea unui produs sau prestarea unui serviciu. În fiecare zi, bunăoară, contabilul-șef e dator să cunoască situația economico-financiară a întreprinderii lui prin intermediul bugetului de venituri și cheltuieli.

Red. — În fiecare zi! Deci nu trebuie să treacă luna pentru a ști pe ce pieilor stă.

I.A. — Bugetul de venituri și cheltuieli este defalcat pe fabrici, pe secții, pînă la ateliere și la formații de lucru. În momentul cînd o echipă a depășit cheltuielile prevăzute, atunci se analizează cauza și se intervine cu corecțiile necesare. Pentru că el, contabilul-șef, trebuie să asigure respectarea legalității în materie de disciplină financiară. Legile sînt bune, dar ele trebuie cunoscute și aplicate cu strictețe.

Red. — Cum apreciați nivelul de cunoaștere, de însușire a acestor legi?

I.A. — Din păcate, nu toți economistii care dețin funcția de contabil-șef le cunosc foarte bine.

Red. — Cu atît mai puțin alții, probabil, care nu sînt șefi.

I.A. — Da. La verificările făcute de Inspectoratul Teritorial Financiar de Stat din județul Brăila se are în vedere, tocmai de aceea, și pregătirea profesională a șefului contabil sau a întregului personal economic. Organizăm chiar lecții profesionale în sprijinul lor.

Red. — Dar răspunderea privind pregătirea profesională o are, cred, în primul rînd fiecare economist în parte. Pentru că viața oamenilor adulți nu e o grădiniță în care cineva să ne învețe mereu cîte ceva. Fiecare e dator să învețe și pe cont propriu, nu? La „Laminorul” chiar așa e, presupun. Oprindu-ne o clipă la lecturile de specialitate ale tovarășului contabil-șef de acolo, lată o întrebare simplă: care ar fi numele, să zicem, a trei economiști celebri din lumea largă, de pe acest pămînt, cit e el de rotund?

A.M. — ...

Red. — Au apărut și la noi, traduse în românește, atîtea cărți. Cele din colecția „Idei contemporane”, de exemplu.

A.M. — S-a pus problema de curînd, în adunarea generală de dare de seamă și alegeri, a lipsei de mijloace de informare în domeniul siderurgiei, dar lucrul este valabil și pentru economiști.

Red. — Există însă, în București, Institutul Național de Informare și Documentare. Ați apelat la serviciile lui?

A.M. — Nu.

Red. — Ar fi fost important s-o faceți, pentru că informațiile adunate acolo fie pe calea unor schimburi, fie pe cheltuiala statului, inclusiv de valută, privesc nu doar sfera tehnicii și științei, pe domeniul industriale sau de cercetare, ci și domeniul economic.

I.A. — Chestiunea abonamentelor la publicațiile și serviciile I.N.I.D. e legată de un anume fel, greu explicabil, al unor contabili-șefi de a-și înțelege datoria. Unii aplică greșit mecanismul economico-financiar. Ei taie, ca fiind inoportune, unele cheltuieli absolute necesare, și fac în schimb alte cheltuieli care nu duc la nici un rezultat.

D.P. — Sumpți la țărițe și ieftini la mălai!

A.M. — Consider cheltuielile pentru informare ca fiind necesare. Trebuie înțeles că a cunoaște noutățile înseamnă a câștiga timp.

Red. — Păi trebuie-trebuie, dar cînd o facem?

D.P. — Eu zic să vorbim cu cărțile pe masă, și anume să ne referim la situația economică a întreprinderilor. Din asta se poate vedea nu doar ceea ce trebuie să facem, ci chiar ceea ce am făcut.

Viața amară a produsului declasat

I.A. — În aceeași adunare generală ținută de curînd s-a vorbit despre nerealizarea unor indicatori de eficiență. La 1.000 de lei producție marfă, cheltuielile per total sînt depășite, pe acest an, cu circa 30 de lei. Din acești 30 de lei, 25 sînt depășiri înregistrate la cheltuielile materiale. Altfel zis, se face producție dar nu se urmărește cheltuielile cu care ea e realizată. În aceste condiții, nu este de mirare că întreprinderea are de rambursat credite ce însumează valori destul de mari.

Red. — Cît de mari?

A.M. — Aproape 600 de milioane de lei. La această sumă s-a ajuns și prin acumulări din anii trecuți. Una dintre cauze ar fi și aceea a imobilizărilor de fonduri în produse finite.

făcându-ne exemplar datoria

Economistul în viața întreprinderii

Cum sporim resursele eficienței

vind Programul-Directivă și Tezele pentru Congresul al XIV-lea al partidului, economiștii, alături de toți oamenii muncii, sint chemați să ocupe un loc de prim ordin în efortul general consacrat perfecționării organizării și modernizării producției, creșterii simțitoare a eficienței întregii activități economice. Nimic mai firesc ca partidul, societatea, să ceară economiștilor un efort sporit de-a ilustra prin fapte un nivel superior de competență, pentru realizarea unei noi calități inclusiv în domeniul lor de activitate.

În bătaia pentru asigurarea unei înalte eficiențe a muncii, economiștii trebuie să se afile în primele rânduri. Este nevoie însă de mai multă hotărâre în asumarea, de către fiecare economist, a răspunderii lui ce este cit se poate de clar stabilită, de altfel, în legi și acte normative. Asupra modului în care se realizează această cerință s-a concentrat și masa rotundă pe care revista noastră a organizat-o la Brăila.

Red. — Ați realizat produsele și nu aveți cui să le vindeți ?

A.M. — Nu. Ele au fost refuzate pentru că nu sint de calitate corespunzătoare. E vorba de laminate care au abateri dimensionale, de exemplu.

Red. — Deci avem materie primă și facem un lucru prost ?

A.M. — Cei care sint puși să răspundă nu își iau în serios, întotdeauna, obligațiile.

Red. — Iar peste un timp vin și spun că n-au materie primă, probabil.

A.M. — Da, uneori se strică materia primă...

Red. — Aveți materie primă din belșug și vă puteți răsfăța astfel ?

A.M. — Nu, mai ales că se știe : metalul, la ora actuală, este o problemă.

Red. — Ziceți că unii nu sint atenți. Dar cine sint ei ? N-ați putea spune cu mai multă precizie ?

A.M. — Chiar de curînd, nu am reținut numele unui controlor, în loc să fie atent la marcarea unui lanț naval, acesta l-a marcat greșit, produsul fiind livrat cu un preț mai mic. Unitatea a pierdut. Cantitatea nefiind mare, s-au pierdut vreo 2000 de lei. Printr-o anchetă C.F.I., paguba a fost imputată celui vinovat.

Red. — Totuși, ce aveți de gînd să faceți cu laminatele acelea a căror calitate a ieșit anapoda ?

A.M. — Au existat propuneri ca ele să fie preluate de unele baze județene de aprovizionare. Chiar astăzi de dimineață am avut o discuție cu cei de la baza din Galați și ei au zis, hotărît, că nu preiau nimic. Noi nu avem nici spații suficiente pentru depozitarea produselor finite și asta ne creează dificultăți în încărcarea vagoanelor.

Red. — Întrebarea rămîne : ce veți face cu acele laminate ?

A.M. — Dîndu-le la o bază, cei de acolo ar putea să le așeze pe loturi.

Red. — Dar nu la felul în care ar fi depozitate mă refeream, ci la posibilitatea de-a le valorifica în vreun fel. Fiind oricum limpede că luăm piatra și-o mutăm...

A.M. — N-o mutăm în altă parte !

Red. — Păi cum n-o mutăm dacă o mutăm ? Doar o ducem în ograda altuia, nu ?

I.A. — Potrivit noii legislații a calității, este interzis să plece din unitate orice produs ce nu corespunde actualelor norme de calitate. Sint totuși unele produse, considerate în terminologia tehnică drept de clasă, care pot să-și găsească și ele un cumpărător în cele din urmă.

A.M. — Am analizat, apoi, rebuturile, în secțiile unde ele depășeau limita admisă. Am constatat că unele echipe au acordat o atenție insuficientă în respectarea tehnologiei, deși fiecare muncitor ar trebui să fie, poate, el însuși un controlor.

I.A. — E obligat prin lege să fie așa. El e primul controlor de calitate !

Să știi fiecare leu de unde vine și unde se duce

D.P. — Eu m-aș întoarce la ceea ce se afirma aici la începutul discuției noastre. Trebuie să declarăm în mod cinstit : în unele unități, cadrele economice sint oameni mai puțin pregătiți. Ținînd seama de acest lucru, este greu de afirmat, cu sinceritate, că la ora actuală avem posibilitatea de-a ne mîndri cu mulți economiști care sînt probat că pot face muncă de concepție, așa cum o cere conducerea superioară de partid și de stat. Unii nu o pot face pentru că le lipsește, pur și simplu, capacitatea profesională și eu vreau să scot în evidență că greșit avem încă, în 1989, cadre cu studii medii pe care le numim economiști. Avem astfel de cadre menținute cu derogare, ceea ce nu este admisibil cîtă vreme nu găsim nicăieri în România un inginer care să aibă numai studii medii tehnice sau un medic care să aibă numai studii medii sanitare. De ce găsim atunci astfel de economiști ? După părerea mea, noțiunea de economist trebuie să rămînă strict legată de absolvirea învățămîntului superior. Și cu asta, n-am închis discuția. Pentru că experiența pe care o am îmi spune, chiar despre absolvenții de învățămînt superior, că abia după 6 pînă la 10 ani de producție unele din aceste cadre devin, cu adevărat, oameni de nădejde.

Red. — Alții rămîn chiar funcționari, înțeleg.

D.P. — Ei bine, da, oricît de neplăcut ar fi acest adevăr. Acum, tot în legătură cu tema abordată aici, aș vrea să mă refer la ultimele observații ale conducerii superioare, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, despre activitatea contabilului-șef de întreprindere. Am citit cu toată atenția cuvîntarea secretarului general al partidului la Consfătuirea de lucru din 5 octombrie și, pe temeiul experienței mele...

Red. — De-cîți ani ?

D.P. — De vreo 35 de ani. Pe temeiul acestei experiențe, sint și eu întru totul de acord cu criticile formulate. Dacă întreprinderea are o situație economico-financiară necorespunzătoare, e limpede că situația asta se datorește și contabilului-șef. Legile ne dau posibilitatea de a ne impune punctul de vedere și a opri la timp foarte multe operațiuni nelegale, neoportune, neeconomice. Însă în multe unități legile acestea nu sint respectate.

Red. — Dar la „Progresul” ?

D.P. — Activitatea contabilului-șef de acolo începe cu domeniul aprovizionării tehnico-materiale. Am organizat

chiar un birou de control financiar preventiv, care verifică toate comenzile și contractele de aprovizionare. Pînă acum, numai pe acest an, biroul despre care vorbesc a refuzat comenzi de aprovizionare în valoare de 28 milioane de lei, pe motiv că materialele respective existau deja în stoc.

Red. — Iată eficiența muncii economistului ! Altfel, cele 28 de milioane puteau să vă scape printre degete.

D.P. — N-au scăpat. Mai departe, eu semnez toate lanseările în fabricație și iată de ce : pentru că operația asta rezolvă foarte multe probleme ce țin de buna gospodărire, de evitarea unor aspecte negative ulterioare. De exemplu, nu lansez în fabricație nici un produs care nu are preț aprobat. Și în aceste condiții, anul trecut am refuzat comenzi în valoare de 195 milioane de lei, iar anul acesta, pînă în prezent, de 160 de milioane. E simplu : neavînd preț aprobat, dacă am fabrica produsele respective s-ar ivi probleme cu desfacerea lor și există posibilitatea ca ele să rămînă în stoc. Evităm acest lucru. Tot așa cum avem grijă să verificăm dacă există contracte pentru desfacerea oricărui produs ce urmează a fi fabricat. Acuma, pentru că „Progresul” are o sortimentatie de peste 5000 de produse, sigur că eu nu pot să mă ocup direct de fiecare, dar am delegați care verifică și răspund de verificarea pe care ei o fac, contract cu contract.

Red. — Cum am putea ilustra aceeași idee a eficienței muncii economistului, la „Progresul”, în realizarea planului de export al întreprinderii ?

D.P. — Chiar eu am semnat contracte pentru un număr destul de mare de excavatoare, anul acesta, cam 140 de excavatoare, la tirul internațional de la Brno și nu numai acolo. Deci nu lăsăm totul în seama unităților de comerț exterior, ci colaborăm cu ele și nu ne sfîim să avem inițiative. Și vreau să subliniez un lucru : fie că e destinat pieței interne, fie că merge la export, nici un produs fabricat la „Progresul” nu ne face să înregistrăm pierderi. Altfel nu-l fabricăm. Numai așa, ținînd sub strictă supraveghere costurile de producție, anul trecut am reușit să acordăm stimulente suplimentare deosebit de importante, zic eu. Am fost singura întreprindere din centrală, singura întreprindere din județ și am fost printre cele trei întreprinderi ale Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini care au acordat aceste sti-

mulente pentru economii la costuri. Am dat 11,5 milioane de lei. Fac precizarea că participarea normală la beneficii era de 6 milioane. Deci oamenii au luat 6 plus 11,5 milioane.

Red. — Milioane la care s-a ajuns tocmai pentru că nu se mișcă un leu fără să știți de unde vine și încotro se duce.

D.P. — Doar asta e datoria noastră ! Însă avem și probleme, și vreau neapărat să mă refer la ele. De exemplu, la facturile neîncasate. Între 15 și 30 ale fiecărei luni trimit 18—20 de delegați în țară, la întreprinderile beneficiare. Așa am reușit să avem o situație financiară corespunzătoare. Nu am avut datorii către întreprinderile furnizoare, nu am avut datorii către bugetul statului, am lucrat și lucrăm fără credite bancare. Dar încet-încet apar și la „Progresul” greutăți foarte mari în încasarea facturilor, datorită indisponibilității de plată a beneficiarilor noștri și datorită creșterii masive a blocajului în lanț. Practic, din aproape 500 de milioane lei, facturi la zi, circa 300 de milioane sint facturi mai vechi de 31 august. Cu toate măsurile luate, telexuri și scrisori, trimitere de delegați, intervenții la direcțiile de finanțe-prefuri ale unor ministere, intervenții la Inspectoratele Teritoriale Financiare de Stat, avem încă la ora actuală, repet, 310 milioane lei facturi neîncasate. De aceea eu aș avea o propunere. De fapt, citeva.

Citeva propuneri

D.P. — Aș propune, mai în-ții, să se creeze compartimente de metodologie economică în unități. Aceste compartimente au existat cîndva în economie și ar fi necesar să revenim, pentru că ele ar conduce la aplicarea legilor statului în condiții mai bune și într-o formă unitară. Aș propune, apoi, revizuirea unor acte normative. De exemplu, mijloacele fixe în economie sint considerate acelea a căror valoare începe de la 501 lei. Această reglementare are însă peste 20 de ani și nu mai corespunde pentru că, pe de o parte, între timp a crescut mult retribuția medie, pe de altă parte s-au reasezat o seamă de prețuri la materii prime și materiale, în-cît trebuie ridicat plafonul, altfel se creează greutăți în producție. Dificultăți de acest fel am avut la turnătorie, cînd am vrut să cumpărăm niște roabe. O roabă costă 560 de lei. În loc s-o putem cumpăra imediat, din fondurile de producție, e nevoie să facem propuneri de dotări, aceasta contează drept investiție și, pe scurt, cumpărăm obiectul abia peste un an sau un an și jumătate. Tot așa, poți să tei un șubler mic, de 340 de lei, dar aștepti cam mult pînă să cumperi un șubler mare, de 600 sau 800 de lei, în timp ce nevoile producției trebuie rezolvate chiar atunci cînd ele apar.

E limpede, activitatea economiștilor trebuie să demonstreze interesul lor major și orientarea precumpănitoare a preocupărilor lor către aspectele calitative, de fond, ale muncii din întreprindere ; perfecționarea organizării și modernizarea producției, reducerea cheltuielilor materiale și încadrarea în consumurile normate, creșterea mai accelerată a productivității, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, sporirea forței lor competitive pe piața externă, lichidarea stocurilor supranormative, încadrarea în normativele economico-financiare stabilite. În actuala etapă, cînd procesul dezvoltării economice este tot mai puternic concentrat pe rigurile eficienței, potențialul economiștilor din unitățile noastre trebuie să fie deplin utilizat, mai ales sub raport calitativ. Dar aceasta depinde în primul rînd, de ei înșiși, de economiști.

D. CONSTANTINESCU ■

■ „Pe vară, obținând un apartament repartizat familiei mele, am solicitat să mi se mute telefonul la noul domiciliu — ne scrie cefieristul Eugeniu Constantinescu din Brăila, str. Dorobanților nr. 78, bl. C1, sc. A, ap. 16 — dar, în loc de răspuns la cererea trimisă, primesc o somație prin care, spre totală-mi nemulțumire, mi se cere să achit urgent 945 lei drept contravaloarea aparatelor telefonice nepredate încă în urma desființării postului 33861, plus 230 lei costul abonamentului pe două luni. Am revenit, tot în scris, explicând că eu cerusem mutarea, nu desființarea telefonului, că blocul e deja cablat și cea mai mare parte a colocationarilor și-a rezolvat definitiv problema. Degeaba însă: nici până acum, cind vă scriu, D.J.P.T. Brăila nu s-a sinchisit să-mi răspundă. Consider că mi se încalcă în mod abuziv și birocratic un drept legitim pe care-l am, dreptul de a poseda un telefon!”

■ Cu privire la scrisoarea lui Alexandru Turcu din Bistrița, str. Ștefan cel Mare, bl. 29, ap. 44, prin care reclama tergiversarea reparației la autoturismul său „Oltcit-Club”, imobilizat în autoserviciul local din cauza lipsei unei piese indispensabile, service-Oltcit Craiova ne comunică: Arborele de transmisie defect a fost înlocuit în termenul de garanție și autoturismul sus-menționat circulă acum în bune condiții, posesorul său declarându-se pe deplin mulțumit. Anexăm alăturat declarația tovarășului Alexandru Turcu, înregistrată la noi sub numărul 103/1286.

■ Mă numesc Petrovieci Camil, medic veterinar la Dispensarul comunal Sohatu, jud. Călărași, și am a vă spune că, lunar, noi, veterinarilor, primim o retribuire micșorată cu 20 la sută ca garanție a îndeplinirii indicatorilor de plan. La sfârșitul fiecărui an, conform prevederilor, se întocmește documentația corespunzătoare, urmînd ca retribuirea anuală să se regleze în funcție de procentul de îndeplinire a planului. Pentru anul 1988 am depus documentația încă de la sfârșitul lunii martie a.c., la direcția generală agricolă a județului, însă, deși s-a verificat și aprobat de către organele de plan și bancare, nici până azi (10 octombrie a.c. — n.n.) nu ne-au fost restituite „reținerile” de plan. Vă rugăm a interveni pentru intrarea în legalitate, întrucît, conform legii, retribuirea nu poate fi diminuată sub niciun motiv din moment ce planul a fost îndeplinit sută la sută, la toți indicatorii.

■ Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Direcția de organizare și control, ne răspunde la scrisoarea nr. 6983/1989: Șeful mecanic Doană Ștefan a fost învoit pentru câteva ore de comandantului împingătorului N.R. „Gorj” pentru efectuarea vizitei medicale. După terminarea acesteia a revenit la navă, în punctul convenit cu comandantul, într-o stare avansată de ebrietate. Lipsa de la bord a șefului mecanic în momentul plecării de la cheu a favorizat producerea unui accident. Conducerea ministerului a dispus desfacerea disciplinară a contractului de muncă al tuturor celor vinovați. Ulterior, urmare memoriilor adresate, s-a reanalizat situația acestora și s-a hotărît reangajarea cu suspendarea brevetelor pe timp de un an a comandantului, șefului mecanic și ofiterului mecanic. În context, solicitarea tovarășului Doană Ștefan de a i se mentine continuitatea este nelegală, dînsul fiind reprimat în flotă ca nou angajat.

■ Lui Dan Tăutu din București, str. Someș nr. 6, lozul cistigător i-a suris, deocamdată, de la distanță și atita tot. „Pe 8 octombrie a.c. de la to-neta din imediata vecinătate a stației de metrou Piața Sudului — ne scrie D.T. —, am tras mai multe lozuri în rlic și 4 mi-au ieșit cistigătoare, totalizînd modesta sumă de 170 lei. Cînd am solicitat vinzătoare ambulanței Elisă Stelian să-mi înmîneze cistigul, dumeanei a refuzat categoric, zicîndu-mi zeflemist că are dispoziție de la șefii ierarhici să nu achite contravalori mai mari

Scrisoare comentată

Fondul de rulment

Intîi s-au construit, cu trudă, cu mari eforturi în toate localitățile urbane și rurale ale patriei, nenumărate locuințe proprietate de stat și personală (în anii construcției socialiste, îndeosebi în ultimul sfert de veac, în România realizîndu-se nu mai puțin de 6 milioane!), care au schimbat radical înfățișarea orașelor și satelor românești. Peste 82 la sută din populația țării s-a mutat în locuințe nouă. Tot ca o primă consecință, firească, s-au ivit imediat și asociațiile de locatari.

Apoi, s-a simțit imperios nevoia unui, să-i zicem așa, instrument de echilibrare periodică a micilor bugete de venituri și cheltuieli ale acestor organisme obștești. Așa a apărut, cu alte cuvinte fondul de rulment.

Foarte simplu, la prima vedere. Dar, corespondentul nostru Vasile Enache din Piatra Neamț, bd. Traian nr. 13, bl. A2, sc. A, ap. 2, nu-i interesat prea mult de acest scurt istoric, ci dumealui ne scrie, nu fără temel, că vrea să știe precis, absolut corect, citeva lucruri privind mecanismul de formare și utilizare a sus-menționatului fond. „Pentru că la noi, în Asociația nr. 100 din Piatra Neamț, recent — ne mărturisește omul —, fondul de rulment s-a mărit din nou, fără aprobarea adunării generale a asociației, cu 250, 300, 350 și 400 lei de familie, în funcție de mărimea apartamentului ce-l deține — 1, 2, 3 sau 4 camere, motivîndu-se de către administrator că trebuie să achită anticipația la I.J.G.C.L. pentru prestările de servicii, apă rece și caldă, căldură, canal. Noua majorare, într-un timp relativ foarte scurt, a sumelor fondului respectiv la 850, 1000, 1150 și respectiv 1300 lei, nu are, după opinia mea, nici un temel, nici o justificare legală. Ea imobilizează în mod abuziv bani luați de la locatari peste necesarul normal. Și nu-i justificat ca cei buni-platnici să acopere deficitul bugetar al asociației (deficit creat de cei răi-platnici sau de delăsători), prin procedeu nepermis al măritii arbitrare a fondului menționat peste cuantumul legal, statutar. Oare, Statutul asociației de locatari a fost cumva abrogat?”

Nu, Statutul privind organizarea și funcționarea asociației locatarilor, aprobat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 387/27 octombrie 1977, este în deplină vigoare. Nu s-a abrogat. Conform art. 18 din statut, fondul de rulment se formează prin depunerea de către fiecare membru al asociației a unei sume stabilite de adunarea generală, sumă corespunzătoare acoperirii cheltuielilor comune lunare la nivelul lunii cu cele mai mari cheltuieli dintr-un an. Acest fond — precizează același articol — se utilizează numai pentru acoperirea cheltuielilor privind lucrările de întreținere și reparație a părților și instalațiilor comune, stabilite ca obligații legale ce revin chirieșilor, precum și pentru plata consumurilor de apă și energie electrică la părțile de folosință comună, încălzire centrală și alte asemenea. Fondul de rulment se întregeste lunar prin plata de către membrii asociației a cotelor de contribuție la cheltuielile comune. Suma, reprezentînd cota de contribuție la constituirea fondului de rulment, se restituie membrilor asociației în cazul în care nu mai au această calitate, după reținerea cotelor de întreținere datorate la zi.

Ca atare, V.N. are dreptate, afirmînd că fondul de rulment nu se mărește de către oricine, oricum și oricînd. Numai adunarea generală a locatarilor are, prin lege, acest drept.

MIHAI STĂNESCU ■

de o sută de lei. Mi-a propus, în schimb, să cîdem la învoială: să accept să-mi dea pe loc o parte din sumă, iar de rest să mai trag citeva lozuri, ceea ce am refuzat, pentru că vinzătoarea nici măcar n-avea ecuson și nu prezenta nici-o garanție. Ofensată, n-a binevoit să-mi mai dea nici un ban”.

■ Privitor la scrisoarea trimisă de noi cu numărul 7465/1989, prin care Mihai Rotaru din Piatra Neamț solicită informații despre uleiul de cîtină, Ministerul Sănătății (Direcția farmaceutică și a aparatului medical) ne face cunoscut, cu promptitudine, că uleiul sus-menționat este produs de întreprinderea de medicamente Biofarm, sub formă de spray, cu denumirea comercială de Hiramnit. Preparatul, înscris în Nomenclatorul de medicamente, a fost autorizat de Ministerul Sănătății și se eliberează prin rețeaua de unități farmaceutice.

■ O scrisoare rlină de amărăciune primim de la Constantin P. Sandu zis Costică Dimian din Sîrna, județul Prahova. „Fiul meu Grigore vine foarte des acasă în stare de ebrietate și, împreună cu concubina lui (a 4-a, pentru că, după divorț, a mai trăit cu încă 3), mă jignește, mă injură, amenințîndu-mă cu bătaia și chiar cu moartea, fără să țină seama că sînt părintele lui, și toate astea ca să mă facă să părăsesc curtea și propria-mi casă, construită de mine cu trudă, fără nici-un ajutor din partea lui. Are 32 de ani și lucrează la R.M.R. Ploiești. Actuala mea soție, legitimă, cu care conviețuiesc de peste 22 de ani, n-a mai putut suporta batjocura; s-a îmbolnăvit și m-a părăsit lăsîndu-mă singur la cei 75 de ani ai mei. Fiul meu nu mă lasă nici măcar să-mi muncesc o parte din te-

renul din curtea casei, ca să pot să-mi cîștig existența și de aceea mă adresez dumneavoastră să interveniți la cei în drept ca să-i impună fiului meu să mă lase să-mi trăiesc linistit bătrînețele”.

■ Spicim din răspunsul trimis Stefaniei Croitoru de Oficiul județean de turism Vilcea: Este adevărat că vila 25, unde ați fost cazată cu familia, prezintă un grad înaintat de uzură, avînd o vechime de peste 110 ani. În urmă cu nu prea mult timp, conducerea stațiunii Govora (pentru că despre ea e vorba) a elaborat un judicios program de modernizare și ridicare a gradului de confort al vilelor vechi; program esalonat a se îndeplini într-o perioadă relativ scurtă, iar plînă în prezent s-au repus în circuitul turistic peste 350 locuri confort I în hotel Parc și 7 vile. Acțiunea de modernizare e în plină desfășurare și, potrivit planificării, în anul 1992 stațiunea va beneficia numai de locuri de confort I.

■ Intrucît nu eram mulțumit de funcționarea televizorului color cumpărat nu demult, m-am prezentat la reprezentanța din localitate a cunoscutei firme „Electronica” pentru a solicita deplasarea la domiciliul subsemnatului a unui depanator, spre a regla coloritul, o treabă care nu necesita, cred eu, prea multe minute. Deși locuința mea se află doar la circa 500 m depărtare, deși m-am oferit să-i asigur transportul, dus-întors, cu autoturismul personal și, bineînțe-

les, plata serviciului prestat, omul căruia m-am adresat cu insistente rugămînti a refuzat asistența. Pe un ton lipsit de orice bunăvoință sau politete, mi-a răspuns că, dacă nu-s satisfăcut, să mă adresez Centrului, că nu are ce discuta dacă nu aduc t.v.-ul în atelier. L-am rugat să-mi spună numele intrucît nu purta ecuson, dar a refuzat. E un bărbat între 45—50 de ani, cu părul închis, cărunt, cu tendințe de chelire”. (Din scrisoarea expediată de dr. Vasile Podhradzky din Cluj-Napoca, str. Someșului nr. 28.

■ Reținem din referatul-răspuns trimis de Direcția sanitară a județului Gorj la scrisoarea lui Aurel Bilteanu din comuna Butolești-Arginești, care solicita pensionarea pe caz de boală: Petiționarul a fost invitat la sediul direcției sanitare județene și internat în Spitalul județean Tg. Jiu, pentru evaluarea stării de sănătate și a capacității de muncă. S-a stabilit că este inapt de a mai desfășura activitate productivă (diagnostic: etilism cronic, polineuropatie etilică, sindrom edematos cerebral, cardiopatie cronică ischemică). În consecință, i s-a întocmit documentația și a fost pensionat.

■ Ne scrie Ioan Mocanu din Galați, str. Războieni nr. 20: Știu că năutul e un bun ingredient, o legumă admisă în amestec, dar de la asta și până a-l substitui total cafelei e oarecare distanță. Și, totuși, cei de la motelul „Hanu Cănașchi” au oferit cumpărătorilor nenumărate pungi cu așa-zisa cafea în amestec, preținzînd 130 lei pe punguța de o jumătate de kilogram, dar în care nu era nici urmă de cafea ci doar năutul-năut. Producătorul, I.C.R.A. Galați, a încălcat grav legea calității produselor. Cit despre obligațiile merceologilor și organizațiilor comerciale locale privind recepția mărfii, ce să mai vorbim!

■ „...Cu cererea de restituire a unei sume de bani reprezentînd contracostul unor micdejunuri și prinziuri neonorate în timpul vilegiaturii familiei mele la Mamaia, m-am prezentat, cum fusesem povătuît, la serviciul financiar al stațiunii, dar funcționara către care m-am adresat m-a apostrofat cu răutate. Zice: dumeana ai cumpărat o pereche de pantofi, i-ai purtat, iar acum ni-i restituți și ne ceri banii înapoi? I-am explicat că nu-i vorba de pantofi, ci de niște servicii pe care le-am plătit și de care n-am beneficiat, nu din vina mea. Mi-a răspuns imediat pe un ton foarte iritat: ceea ce ceri e ilegal; în definitiv, de ce nu ai stat pe malul Begăi decît să vii la Mamaia? și nu mi-a restituit nici un leu din cei aproape 5000 cît dădusem pe bilete. Nu m-a deranjat atît refuzul, cît mai ales atitudinea, lipsa de respect cu care am fost întîmpinat”. (Gheorghe Enache, Timișoara, str. Dirijorului nr. 3, sc. B, ap. 1).

■ Sesizarea lui Liviu Negrea din str. Rusciorului, bl. 20 A, ap. 3, este întemeiată — ne răspunde, printre altele, Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Sibiu. Într-adevăr, coloana de încălzire care alimentează radiatoarele din dormitor a avut unele necazuri, dar acestea au fost remediate și întreaga instalație a fost repusă în funcțiune. Pentru evitarea reînfundării instalațiilor la blocurile cu o vechime de peste 15 ani, I.J.G.C.L. Sibiu a luat măsuri de montare esalonată a separatoarelor de nămol pe coloanele de încălzire, lucrare care, la blocul 20 A, unde locuiește petentul, a și fost executată încă de la mijlocul lunii octombrie a.c.

Pagină realizată de MIHAI MERȘANU ■

Poșta redacției

Bălan Gheorghe — Tirgoviste: Nu vă încadrați în prevederile Decretului 210/1988, pentru că la data intrării în vigoare nu erăți pensionar de limită de vîrstă. ■ Juravlea Stelică — Brașov: Persoana detașată primește o indemnizație egală cu diurna de delegare, pe primele 30 zile, apoi 20% din retribuția tarifară lunară, care nu va putea depăși 400 lei lunar, dacă localitatea unde se face detașarea este la mai mult de 10 km de localitatea de unde a fost detașată și nu are posibilitatea să se înapoieze zilnic (H.C.M. 822/1959). Dacă e cazul, adresați-vă comisiei de judecată. ■ Cismaș Doru — Vulcan: Aflați la Inspectoratul județean al Ministerului de Interne. ■ Rotărescu Vasile — com. Amaru (Buzău), Panaite Neculai — Petroșani: Da. ■ Cordureanu Radu — Rădăuți: Pentru internarea în secția Boicil Timișoara, vă puteți prezenta pentru programare cu bilet de trimitere avizat de Direcția sanitară județeană. ■ Ceoca Anastase Vasile — Cluj-Napoca: Așa e legal. Toate lucrurile trebuie făcute la timpul lor. ■ Florea Anina — satul Budești, com. Cotești (Vrancea): Trebuie să așteptați să se producă evenimentul. Apoi vă sfătuiți cu mama. Aveți răbdare. Mult noroc! ■ Hațiegan Ioan — Alba-Iulia: Pensia suplimentară se înlocuiește pe principii mutualității, prin contribuția persoanelor asigurate, iar restituirea se face numai în cazul persoanelor care nu au contribuit cel puțin 5 ani și astfel nu au vocație la acest drept. ■ Motorga Ion — Tg. Jiu: Depuneți cerere pentru a fi inclus pe tabelul de priorități pe 1990. ■ Jitaru Iordan — Galați: Vă grăbiți să acuzați, uitînd să scrieți despre faptele dv. care au dus la situația în care vă aflați. Nu e cinstit. Vreți să scriem aici motivele pentru care conducerea unității nu este de acord cu reîncadrarea dv. a patra oară? Ne jenăm pentru dv. Adresați-vă Oficiului forței de muncă pentru încadrarea conform calificării. ■ Tănase Săndel — Galați: Nu v-ați scris adresa și nici la locul de muncă nu ați fost găsit, deci nu s-a putut verifica și soluționa. Adresați-vă Consiliului popular municipal. ■ Turcitu Maria — satul Zăvideni, com. Prundeni (Vilcea): Potrivit hotărîrii judecătorești, dv. erăți îndreptățită să primiți drepturile de alocație de stat de la unitatea unde lucrați pe baza unui contract de muncă. Revendicați drepturile de pensie de întreținere și de alocație încasate de soful dv. la judecătoria. ■ Serban Nicolae — Drăgășani: Adresați-vă Ministerului Construcțiilor Industriale, str. Scaune 1—3, sector 3, București. ■ Dima Mircea — Galați: Dv. puteți lămurii problema la Centrul de orientare școlară și profesională sau Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă București, din cadrul Ministerului Muncii. ■ Schmidt Ioan — com. Reteag (Bistrița-Năsăud): Protezele auditive se realizează în țară în 3 variante constructive și se procură pe baza recomandării medicale de la unul din cele 6 centre de protezare auditivă (Iasi, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova, Tg. Mureș, București). Vă dăm două adrese exacte: Cluj-Napoca în cadrul Policlinicii județene, str. Moților 19, tel. 951/11942, București, Centrul medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. — Secția protezare auditivă, str. Mihail Cioranu 21, sector 5, tel. 90/315980. Pentru proteza pelviană, transmiteți recomandarea medicală Direcției Farmaceutice și a Aparaturii Medicale din cadrul Ministerului Sănătății. REGHINA VARVICI ■

■ „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Sub raza marelui Congres

Din cîte toamne

Din cîte toamne au trecut pe-acasă
stăpîni pe mai noi aurării
n-a fost nici una poa'e mai frumoasă
cu-atîtea pungi de galbeni în cîmpii.

Au zornit monezile cu toate,
și-au scuturat luminile de sus,
un anotimp al ploilor curate
cum încă niciodată nu ne-am spus.

Minunile stau în puterea noastră,
în cuget viu atotcuprînzător,
în zbor înalt de pasăre măiastră
cu aripile-nîinse-n viitor

De vorbă deci cu țara, față-n față
spre a-i spori comorile de vis
în fiecare clipă de viață
pe tricolor mereu cum ne e scris,

O altă grijă nu e mai aleasă
ca a rosti-n răstimpuri iar și iar :
nicicînd n-a fost o toamnă mai frumoasă !
nicicînd o mai ferică primăvară.

Spre viitor

Sub roșul steag, sub steagul tricolor
spre noi izbinzi înaintăm prin vremi.
Avem un demn și brav Conducător,
mereu în fruntea nației îl vrem!

Și îl urmă în dragoste nestinsă
care înseamnă România toată ;
de El ființa noastră e cuprinsă
cum e de tine, patrie curată.

Spre viitor de purpură cutează,
spre viitor de aur — comunist
unde și ochiu-mi insetat brăzdează
atîta cit, iubindu-te, exist

Sînt toamne mai frumoase ca oricînd,
sînt primăveri ce n-au asemănare.
Noiembrie sub semnul țării stînd
se prelungește-n cîntec și în soare

În anotimp ce-l vom trăi ades
cu inima-n supremă tresărire,
deschis sub raza Marelui Congres
spre visu-atins de Om și Fericire !

Legămînt

Frumoase-aceste piscuri ce se zăresc
de sus
vestind că primăvara visată e aproape,
aceea către care am jînduit nespul,
unde atîta soare strălucitor încape.

N-a fost ușor urcușul prin veacuri
frămîntate,
rămîne-n urmă timpul ca un răhoj de foc ;
sînt nopți trecute-n luptă, de fulgere
brăzdate
cînd macii înfloriră cutremurați pe loc.

Cu fiecare palmă de zare și pămînt
am măsurat distanțe mereu fără hodină,
cu patria de miine făcărăm legămînt
să-i fim și ochiul ager și brațul de lumină.

Mileniul ce se-anunță astfel să te
găsească,
pe culmea avîntată a dorului sublim —
o Epocă de Aur înaltă, omenească
sub ale cărei flamuri cu toți ne regăsim !

O vastă ctitorie

O vastă ctitorie sub steaua ce străluce,
o Reîntemeiere de vatră și de neam
pe care doar cu visul de veacuri o citeam
și-i făurită astăzi de cel ce ne conduce.

O hartă ce se-arată mai vie ca oricînd
privirii insetate de sensuri și idei
echivalente-n aur, în munții noștri grei
de cită lună poartă în suflete și gînd.

Se țin de mină riuri ca într-o horă largă,
ca spițele în roată ducînd în univers
prezentul emblematic, durabil, de neșters
pe care corzi tresaltă și cîntecul aleargă.

Și totul se compune cîm pe o partitură
sublimă armonie de glasuri se-nfiripă,
trăim un fapt al zilei cu fiecare clipă,
cu inima ce bate — fierbîntă și matură.

Căci n-am trecut prin vreme sporadic,
gratuit
(pînă aici spun semne că sîntem, că
am fost).
Recoltele luminii cum stau la adăpost
bogat este ogorul cu trudă iscălit.

Cîntec

Și-a căutat cuvîntul imagini pe măsură
plecat ca într-o luptă cu Făt-Frumos
la braț
tot aurul din lume l-a înflorit pe gură
trăgînd din faptul zilei adînc și cu nesaț.

A trebuit să zboare un veac și încă alte,
cu spada să lovească ori să topească zale ;
să urce, să coboare din piscurile-nalte
și iar puteri să prindă sub cerul din vocale.

Bătînd acum la poarta cetăților aceste
pe care numai visul le-a-ntrezărit la fel,
o altă respirație a mărilor celeste
preface-n sunet amplu trăirile din ei.

Alcătuire nouă de laguri și de miere
pe-ogorul fără pată, fremătător în soare
unde și el — cuvîntul — trimite cu putere
sigilii de lumină prin vremi nepieritoare.

Așa se naște cîntec, așa se-aprînde floare
la ora dimineții în drumul tuturor
și-acum vedem că astru neasemuit răsare —
născîndu-ne o dată, trăind de două ori !

VIRGIL DUMITRESCU ■

RESPONSABILITATEA ARTISTULUI

Conștient sau nu de aceasta,
artistul creează pentru un pu-
blic care, întocmai artei ce l
se oferă, poate fi definit. Nu
există un public în general,
cum nu există nici creație în
general, valabilă oricînd și
oriunde. Idealul pentru orice
artist este să aibă un public
atît de mare și de divers încît
lucrările pe care le semnează
să poată fi înțelese și iubite
oricînd și oriunde. Faptul nu
e posibil. Nici cei mai mari
creatori nu sînt înțeleși și pre-
țuiți pretutindeni la fel.

Adevărul este că orice obiect
de artă se definește și prin
publicul său, că artistul însuși
se făurește pe sine odată cu
publicul cărui i se adresează.
Oricît s-ar scrie și s-ar vorbi
despre necesitatea detașării și
a izolării întru creație de in-
teresele colectivității, nimeni
nu se poate detașa astfel încît
să fie fericit doar fiindcă
există ca artist. Pentru un ar-
tist autentic, fericirea înseamnă
recunoașterea cit mai lar-
gă a importanței și a calității
lucrului său.

Pentru un creator de artă
monumentală, recunoașterea
capacității de a acoperi intere-
se culturale vaste și însem-
nate e ceva vital. Fiindcă un
monumentalist răspunde, de
regulă, unor comenzi. Motiva-
ția comenzii o fac însă oa-
menii. O seamă de oameni
care, la rîndul lor, sînt expo-
nății unor colectivități. Un
autor de tapiserie simte foarte
direct incidența interesului ge-
neral. De altfel, e aproape de
neconceput o tapiserie desti-
nată, prin comandă, unui
spațiu — avînd funcțiuni cul-
turale clar conturate — și
care să fie realizată cu o idea-
ție restrînsă, de natură intimă,
specială. Intimul, specialul,
particularul, atunci cînd par
a fi cheia unei creații de lar-

gă respirație, nu-s altceva
decît materializarea în unitate
a unei năzuințe de grup. Spi-
ritul grupului se reflectă în
acela al individului. Cînd
m-am decis a-mi concentra
toate eforturile pentru a sluji,
prin tapiseriile mele, o temă
de mare audiență, **metafora**
ogorului mi-a ieșit în întîmpî-
nare aproape firesc. De ani de
zile ofranda binefăcătoare a
glieri constituie tema majoră
în tot ce întreprind ca artist.
Pămîntul mîncat de mina o-
mului, înfățișările cîmpiei rod-
nicite de truda țaranului, na-
tura patriei, în datele ei spe-
cifice, răsplată recoltei —
toate acestea mă inspiră și mă
fac să mă simt împlinit în
aspirații și în operă.

Temele îl definesc pe un ar-
tist la fel de exact ca și publi-
cul său. De fapt nu atît con-
ceptul, cît felul în care acesta
e dezvoltat, calitatea adresei
cître public. Fiindcă de multe
ori concepte foarte generoase
sînt deservite de lucrări ne-
realizate artistic.

Un profesor la Institutul de
arte plastice le vorbește stu-
denților lui, despre felul în
care gîndesc și creează marii
artiști, evident, despre expe-
riența sa creatoare. S-a spus
adesea că profesorul are obli-
gația de a transmite elevilor
sau studenților nu atît cunoș-
tințe cît credințe profunde.
Eu cred că nu e vorba de o
obligație, ci de un privilegiu.
De privilegiul de a-ți rămîne
tot timpul — în atelier, la ca-
tedră, cu prilejul expozițiilor
pe care le deschizi, în relațiile
cu semenii — credincios ideilor
în care ai crescut și te-ai for-
mat ca artist. Nu cred că poți
trăi în mulțumire sufletească
mai multe vieți : una la ca-
tedră, alta în atelier, alta în
public. Cine reușește să facă
asta trebuie să-și pună serios
întrebarea dacă lucrările sale

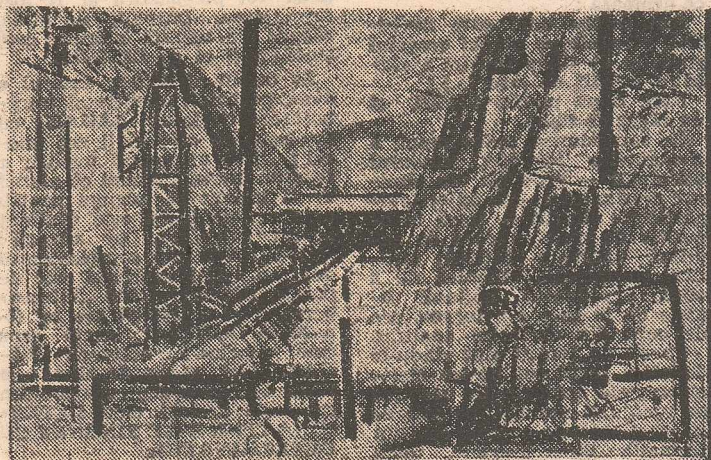
se cheamă artă. E probabil că
nu a trait nici una din ele cu
arzuire.

În expunerea tovarășului
Nicolae Ceaușescu la recenta
Plenară lărgită a Comitetului
Central al Partidului Comunist
Român chestiunea sensului
fundamental al activității ar-
tistice și pedagogice e pusă
cu fermitate și limpezime :
„...sursa cea mai sigură de in-
spirație trebuie să fie poporul,
realitățile societății noastre...”

Pentru un artist este esen-
țial să-și considere ideile în
relație directă cu ideile vre-
mii sale. Informația circulă
astăzi cu mare repeziciune, lu-
mea se schimbă repede, o mul-
țime de realizări, care pe mo-
ment seduc, se vădese curînd
în afara intereselor vitale ale
umanului. De aceea e impor-
tant să ai în cuget o mare în-
credere în sursele spirituale
autohtone, în aspirații și mo-
tive ce își probează mereu ca-
pacitatea de dăinuire. Pentru
un artist contemporan întrebarea :
pe cine interesează
ceea ce crezi ? rămîne cru-
cială.

Există artiști care se conso-
lează de palidul ecou pe care
lucrările lor îl află la con-
temporani, vorbind de viitor,
de șansa pe care o oferă crea-
ției gustul evoluat al urmași-
lor. E un mod de a te amăgi,
plăcut poate, dar numai atît.
Viitorul, pentru orice artist,
începe în prezent. Pentru un
monumentalist, în orice caz,
fiindcă investițiile pe care le
presupune o operă de artă
monumentală pretind o moti-
vație complexă în prezent.
De altfel, viitorul amendează
în egală măsură, îngroașă stra-
tul de uitare așternut pe crea-
ția lipsită de adevăr. Iar ade-
vărul, se cunoaște, e complex
și întotdeauna dominat de so-
cial.

ILEANA BALOTĂ ■

Desene pe asfalt

Efegie de țară

Dintr-o efegie heraldică a Țării n-ar putea lipsi, alături de
strugure, mărul, merele dulcilor noastre toamne.

În dimineața trecută am văzut intrînd în marea cetate un
lung, curios convoi de camioane grele. Înaintau încet, cu pre-
cauție, de parcă ar fi transportat amfore cu gît subțire după
cum, într-o întunecată nălucire de-o clipă le-am crezut (suges-
tie cinematografică) mașini de război pregătite pentru cine știe
ce grozavă înclăstare.

Erau doar niște camioane (care) cu mere venite din livezi și
oferite fîndului copilăros ce ne tulbură pozele caste.

Merele. Le socotesc bolovanii megalitici cu care mai-vechii și-au
înălțat zidurile lor împrejurînd case de lemn, alcătuirii prote-
gătoare gata să îngunuche diluvii și viscole, gata să țină piept
săgeților vrăjmașe.

Cu mere am podit odăile de sfat, de petrecere sau nuntă, săli
de tron adăpostind arme tocite de fală, niciodată cu fierul bă-
trin.

Așezate pe grumazul merelor, poduri și turnuri de veghe. Me-
rele albe și roșii, bucoavne de tipografie primitivă imprimin-
du-și cînstitele obraze pe cerul înjghebărilor noastre, de tot-
deauna albastru. Merele, jucăria săracă a copiilor. Și, tot ele,
adăugate, în mari chivote, podoabelor de zestre ale domni-
țelor.

Merele, semne. Merele, cuvinte. Vorbire (și scriere) cu mere
(miere încetată, pietrită în tipar rotund), merele — cîntec.

Au și ele rangurile lor. Au chipul, mereu altul de la un tărîm
la altul al Țării de țări.

Merele — Voronețuri și Dragomirne.

Mere devălmășite între gresiile și coralii mării noastre euxi-
nice, gata să se ofere, perne, somnului tragic al poetului Ovidiu
Mere călătorind pe Marea : corăbii cu frunze în loc de pinze.

Mere, genunchii iubitelor.

Merele, bulgări de soare și lună.

Ele rostogolesc peste înscrisurile istoriei românilor, capete cu
chip omenesc, ale jertfei.

Capetele coconilor lui Brîncoveanu, mere.

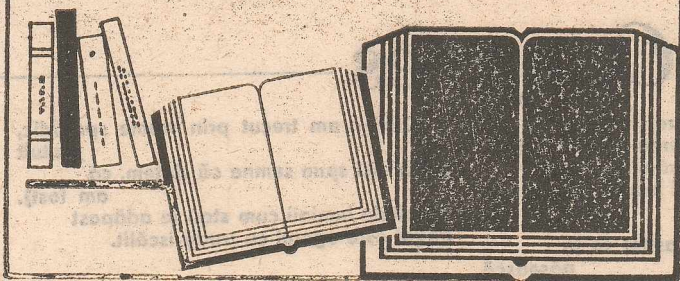
Tencuită cu mere gropnița din zid în care și-a închis Marele
meșter, femeia.

Spunem : vin merele ! și vine toamna.

Merele : cîntarea cîntărilor...

GHEORGHE TOMOZEI ■

VITRINA CĂRȚILOR

Vorbiți și scrieți românește

Cum se deghizează o greșală (x)

Asocieri înșelătoare

Personajul sadovenian, părintele Platon din Creanga de aur referindu-se la osinda cu închiderea în mănăstiri a cleveților lor înrâșiți își începe expunerea astfel: „unora dintre cei mai neliștiți, ca să le fie tihna deplină” și urmează, firește, descrierea.

În rindurile de față, ajutați de modelul întrebării cuvintului TIHNA în textul extras din opera marelui prozator, intenționăm să ne referim asupra greșelii ce se produce, uneori, alăturându-i-se sinonime, așa cum se întâmplă în formulările ce urmează:

Din curtea unei case invizibile, pierdute pe planul orașului preaplin de tihna liniștii a răzbătut măciuc de rațe [...]:

Sosi, după marile bătălii, și un răgaz de tihnă.

În succesiunea sadoveniană a elementelor lexicale, cuvintul neliștiți — provenit din alipirea prefixului ne- la adjectivul participiu liniștit — intră în opoziție de sens cu ceea ce exprimă vocabula TIHNA, utilizată cu intenția stilistică de a ocoli exprimarea noțiunii liniștii de la care s-a format cea de bază din derivatul analizat.

Pe cit de ieșit sunt rinduite de către scriitorul nostru clasic elementele lexicale în vorbirea personajului amintit, pe atât de stingac asociate ne apar cele din formația „tihnă liniștii”, unde avem alăturate două cuvinte cu același sens: TIHNA = „LI-

NIȘTEA, pacea, tăcerea, calmul” și LINIȘTEI = „TIHNEI, păcii, tăcerii, calmului”; „odihnă, repaus, răgaz”; „mulțumire, bucurie, satisfacție”.

Dacă intenția autorului a fost să folosească TIHNA pentru unul din sinonimele: „odihnă, repaus, răgaz” sau „mulțumire, bucurie, satisfacție”, aceasta nu s-a realizat, întrucât accepțiunile înșirate au întrebuintarea lor consacrată: primele, în formațiile locuționale IN TIHNA, FĂRĂ TIHNA și în construcții, mai ales negative, în legătură cu verbele „a avea” și „a găsi”, iar celelalte, învechite, au o circulație restrânsă.

Dar și așa, folosit cu sensul purtat de cuvintele din seria a doua tot pleonastică ar fi fost formularea, întrucât, de pildă, repaus din această înșiruire este sinonim și el cu LINIȘTE.

În textul al doilea, autorul a avut, probabil, intenția să întrebuinteze cuvintul RĂGAZ cu înțelesul pe care el îl are uneori: „timp disponibil (pentru a face un lucru)”, numai că atunci ar fi trebuit să adauge pentru care anume lucru este destinat acesta. Adevărat, se adaugă: „DE TIHNA”, dar complementul de scop astfel exprimat este de prisos, deoarece, cind „întreruperea unei activități are ca finalitate ODIHNA”, acest sens este cuprins în noțiunea RĂGAZ. Deci, răgaz de tihnă și tihna liniștii sint pleonasm din categoria acelor cind DETERMINANTUL ESTE SINONIM CU DETERMINATUL.

DORIN N. URITESCU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Soldat pentru artă

Uneori, în fața operelor poetilor erudiți, mă cuprinde o spaimă ciudată, conjugată cu un discret spirit de timorare. Dacă învățătura lor vine din vremuri mai îndepărtate, lucrurile se limpezesc mai ușor. Dar atunci cind erudiția creatorului bate în actualitatea imediată, cu informații din toate timpurile, intrarea în dialog cu opera așezată pe un suport teoretic amplu, se împlineste cu o vădită dificultate. Scrierile de acest gen seamănă cu clădirile înzestrate cu multe intrări și ieșiri. Convingerea că am pătruns în universul unei asemenea cărți pe intrarea cea mai potrivită se configurează cu o evidentă lentoare și greutate.

Acestea sint impulsurile și reflecțiile cu care am parcurs volumul lui Ioanid Romanescu **Scoala de poezie** (Ed. Junimea, 1989). Blindat la început cu un frumos eseu, **Apărarea poeziei**, încheiat cu o **Addendă**, poetul stă într-o cetate lirică, de unde pustiile cu încălcătură de repere trimit semnale spre cititori.

Fără îndoială că nu este vorba de acel tip de poet terorist, convins că are numai el dreptate întotdeauna. Nu, Ioanid Romanescu se străduiește să fie convingător și seducător în maniera de susținere a unor puncte de vedere. Cu toate că autorul este convins că apărarea poeziei se poate realiza astăzi mai ales din lăuntrul ei, demonul lui teoretic îl împinge spre confesiune. Ioanid Romanescu nu dă lecții, nu împărtășește formele de scriitură, dar oricât ar părea de ciudat dă relevanță unor **locuri comune** pe care scriitorii și cititorii pot să le fi uitat în vremea de triumf a civilizației post-industriale. Așadar, poezia presupune cunoștințe din diferite domenii, ea se cuvine să fie apărată de inflația de non-valori, poezia nu presupune numai talent, ci și știință etc.

Micul tun, slobozit împotriva postmodernismului rămâne în mare măsură fără obiect în cultura noastră. Din moment ce el nu s-a impus ca un fenomen după, se cuvine să fie lăsat liber să-și consume destinul.

Nu încap îndoială că reflecțiile acestui soldat pentru artă își trag seva dintr-o imensă dragoste pentru poezie.

Scăderea interesului pentru poezie în diferite arii de cultură, solicitarea excesivă a individului de civilizația imaginară, constituie o primejdie mult mai mare. Pe de altă parte, nu putem uita că poezia din unele țări occidentale s-a uscat prin excesul actului reflexiv și reducerea masivă a poeticității textului. Este adevărat că poezia nu trăiește exclusiv din talent, dar convingerea multor intelectuali care o practică doar prin cunoștințe și experimente de tehnică a limbajului, dezvăluie o eroare, care a trecut de mult de granițele unei iluzii rose.

În **Scoala de poezie**, Ioanid Romanescu vine înspre actul de creație din ambele direcții. El arată cu plăcere fața poetului dăruit, aventurându-se totuși puternic pe calea cealaltă a liricii, născută din știință, din erudiția scoasă la iveală cu o vădită ostentație. Așa ne explicăm de ce **asianicul și aticul** coabitează în opera sa pe teritorii separate, zonele de interferență fiind puține. Manierismele sale sint creație, jucate frumos prin limbaj încărcat de poeticitate și energie afectivă. Enunțul despre poezie ca superlativ al vieții ni se pare elocvent. „Dincolo de speranță m-a așteptat suferința / dincolo de poezie nu există nimic.” / **(Apologie)**.

Nu încap nici o îndoială că Ioanid Romanescu este un spirit reflexiv, care lasă cuvintelor libertatea de-a fi nucleu ginditoare. / „Vai de cel care fiind etern / cu lăcomie ne răpește

clipa” / **(Idolatrie)**. În universul literar, conceput de autorul **Scolii de poezie**, există o emisie lirică directă și firească, izvorită parcă din grefarea conștiinței pe starea lumii. Fără îndoială și ea este supravegheată de autor, dar în versurile de acest gen Ioanid Romanescu nu se rușinează să-și etaleze darurile poetice firești. „Chiar brațele iubirii pure / tăcerea fără de hotar / eu nu le-am înțeles mereu / aud cum sună-n mine lanțul / ca un păcat originar” / **(Hiperbolă)**.

Să i se pară oare autorului manifestări de facilitate estetică aceste tipuri de enunțuri literare? Ar fi regretabil, fiindcă poezia nu rodește din aglomerarea unor texte cu informații excesive, nici din micile scenarii mitologice, pulverizate cu un foarte subțire strat ideatic. Chiar și atunci cind informațiile intră într-un anumit flux de conștiință, retorica textului este parzită de elemente pur ornamentale, transfigurate vag în acte de referință. / „Animism și Budism, Bacon și Kant, / religiile și filosofiele toate / îmi sint mai departe în timp și mai clare / gindind la bătrînul Socrate” / **(Eschivă, Noul Socrate)**. Apărarea adevărată a poeziei se poate împlini în primul rind prin eliberarea ei de impurități informaționale, utilizabile în alte tipuri de discurs cu o eficiență mai mare. Oricît de mult s-ar fi redus granițele dintre genurile literare, poezia nu trebuie convertită în eseu literar, fiindcă el răspunde într-o manieră mai percutantă obiectului său specific.

Înserțiile teoretice sint prea numeroase în versurile lui Ioanid Romanescu, chiar dacă ele nu sint întotdeauna lipsite de un coeficient de poeticitate. Rolul cuvintelor, relația dintre real și imaginar, relatarea austeră a unei fapte, reprezentă leit motive obsesive, țesute în texte diferite. Dar în felul acesta fiecare poezie devine un program, textele se ilustrează ideatic unele pe altele, iar jocul acaparator al ideilor face din textele doar un suport de comunicare. **Distincția și închepuirea** intră astfel în mașina estetică, octanții sint puși în lumină: / „pe măsură ce ficțiunea / se stinge-n memoria lor, / devin — se apropie de — / ceea ce și-au închepuit cindva” / **(Manieră)**.

Faimoasa formulă **ut pictura poesis** se pulverizează și ea în cuvinte obișnuite. Ghidul (intrat în scenă) încheie discuția despre un tablou anonim / „specialiștii sustin — și ipoteza / e unanim credibilă — că pentru semnături pictorului nu a mai avut singe” / **(Quatrocento)**. Dar poanta nu salvează poezia. Dominantă rămâne doar maniera ușor ludică și ironică.

Fără îndoială că beneficiul estetic al reflecției pe marginea scriiturii-muzeale nu este întotdeauna același. Ioanid Romanescu nu este un poet care-și ignoră limitele sau actele de nepuțință. Frumoasă rămîne la el aventura căutării, tentativa de-a străpunge frontierele indicibilului în poezie. **Odă grafemului** reprezintă în acest volum exemplul cel mai elocvent de transformare a conceptului în poezie. / „O, semnul acesta ca un bărbat care-ntîmpină / o, semnul acesta ca o femeie gata să-mbrățișeze / el protejează genii în viață pe care lumea le refuză / el adăpostește în moarte faraoni pe care lumea îi uită” /

Ioanid Romanescu joacă aceste cîntece intelectuale, sentimentale, eronice, ornamentale, austere pe o claviatură extrem de variată. Nimeni nu-i interzice dreptul scriitorului la experiment. Dar eu nu îl aud ca poet decît prin sonoritățile sale afective. Să fie surditatea mea vinovată, să fie rateurile calculate ale poetului? Mai avem timp să-l auzim.

Frumoase realizări ale colegilor ne îndeamnă să muncim și mai bine

Printre bucuriile pe care le au cititorii de la noi se numără, fără îndoială, și lectura almanahurilor, indiferent în ce anotimp apar, indiferent dacă se axează pe o problematică sau sint concepute tradițional, adică divers. Azi lumea citește cu febrilitate almanahuri în metrou, în tren sau acasă. În diminețile cind la chloșcurile de ziare se pun în vânzare se creează imediat îmbulzeală. Cel mai mult le păstrează în bibliotecă precum cărțile valoroase. Fiindcă, la urma urmei, un almanah condensează în paginile sale știri despre cine am fost într-o etapă a existenței noastre, într-un anumit an, e un semn îndubitabil al trecerii noastre prin lume, o mărturie a timpului. Și, fără îndoială, cineva și-ar face o imagine destul de completă despre istoria planetei numai din lectura unor astfel de tipărituri.

În continuare ne permitem să semnalăm alte apariții de almanahuri care au stîrnit un interes deosebit în rindurile celor cărora li se adresează, o dovadă certă a prețurii de care se bucură.

Thalia

Un „Almanah de dramaturgie și artă teatrală” — **Thalia** — ne oferă revista **România literară**. În finalul lui realizatorii ni se adresează astfel: „Stimați cititori! Vă rugăm să ne scrieți ce impresie v-a făcut prima ediție a almanahului **Thalia**”. Ne grăbim să scriem în revista noastră aceste impresii. De la bun început trebuie să remarcăm că l-am parcurs cu plăcere. Mai întii ne-am bucurat de capitoul „Mari actori români despre ei, despre alții și despre nemuritoare artă a teatrului”. I-am înfinit aici pe Aura Buzescu, Sică Alexandrescu, George Vraca, Toma Caragiu, Emil Botta, Grigore Vasiliu-Birlic, Radu Beligan, Ion Iancovescu, Alexandru Giuganu, Octavian Cotescu și pe alți reprezentanți de

Cinema

Almanahul Cinema este deja o prezență tradițională și presti-

gioasă realizată și de această dată cu multă competență, cu har profesional. De pildă, Ileana Pernes Dănilache ne oferă o rememorare a „Galelor filmelor cu tematică pentru tineret de la Costinești”. Laurențiu Damian prezintă „Documentarul ultimilor zece ani — o proiecție de inimă”. Ludmila Patlanjoglu scrie despre „Animația românească în anii '80”. Se face și o scurtă trecere în revistă a prezențelor românești peste hotare în ceea ce privește cinematografia, este luată în discuție problema debuturilor din deceniul IX, Ileana Berlogea sustine o „Pledoarie pentru actorul încă necunoscut ecranului”, Ioan Lazăr întocmește „5 portrete de scenarii”. Evident, trebuia să fie luată în considerație și regia în deceniul IX — Magda Mihăilescu. Dar conținutul acestui al-

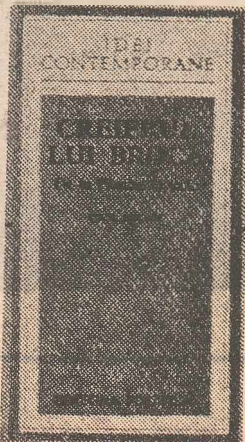

Almanahul satelor

Din sumar: Drum de glorioase înfrățiri • Congresul al XIV-lea al P.C.R. — congresul marilor noastre victorii socialiste • Eninescu — 140 de ani de la naștere • Un dialog cu Fanus Neagu • Energie din cimp? • Intimplări cu țărani • Grăsimea de pește și artele • Enigma de la Nazea • S-a întimplat în Valea Florilor • Traficantul • În fața legii

SEMNAL

● O carte care sîntem convingîți că va suscita un real interes este volumul de eseuri al profesorului și omului de știință american, Carl Sagan : **Creierul lui Broca (De la Pămînt la stele)**. Prefața și îngrijirea ediției aparțin Editurii Politice aparțin lui Florin Zăgănescu. Traducerea din limba engleză este asigurată de Gheorghe Stratan și Gabriel Păslaru. Postfața este semnată de dr. Gheorghe Stratan. Din cuprinsul celor 475 de pagini reținem preocupările omului de știință Carl Sagan

pentru domeniile astronomiei și astrofizicii dar, în egală măsură și pentru domeniile etnografiei, biologiei, literaturii, religiei etc. „Titlul original al cărții, **Creierul lui Broca**, este numai la prima vedere deconcertant. Cititorul află repede despre ce este vorba : ținînd în mină creierul conservat al lui Paul Broca, antropolog francez din secolul trecut, Sagan se interoghează, nu fără o anumită poză hamletiană, despre destinul uman, pe care îl vede într-o mare măsură legat de destinul cunoașterii. Omul se realizează pe sine în măsura în care cunoaște Universul și mai ales propriul său univers”.

● **Din zori pînă în amurg** se intitulă cartea compozitoarei Mansi Barberis (în convorbire cu Molania Munteanu, apărută la Editura Muzicală. Un studiu în loc de postfață : „Traiecte stilistice în creația compozitoarei Mansi Barberis” este asigurat de Ianca Staicovici. „M-am născut la Iași — afirmă compozitoarea — aproape odată cu secolul nostru. Sînt martora lui, părtașa lui, însoțitoarea lui, uneori fericită, alteori îndurerată, întotdeauna curioasă, niciodată indiferentă. (...) Cartea aceasta este mărturia mea de părtăș activ”. Compuzitoarea ieșeană este îndeobște cunoscută pentru creația sa camerală, pentru prestațiile de violonistă în cadrul orchestrei

simfonice „George Enescu” din Iași, dar cu deosebire este cotată drept „maestra liedului românesc”. De asemenea, vom reține din această exemplară viață de om închinată muzicii, prodigioasa activitate pedagogică, desfășurată în cadrul Conservatorului din Iași, la Institutul de teatru „I.L. Caragiale” din București sau la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din Capitală.

● Cea de-a V-a ediție a romanului de spionaj **La miezul nopții va cădea o stea**, de Theodor Constantin, a văzut recent lumina tiparului la Editura „Albatros”. Cunoscutul autor, atît în cartea de față (prima ediție a apărut în anul 1957, iar o ediție revăzută în anul 1962) folosește cu abilitate toată recuzita genu-

lui. De amintit că popularitatea i-au adus-o tocmai romane de o atare factură, bine primite de publicul cititor (Urmărirea abia începe, Căpitanul de cursă lungă, Mătrăguna contra Monseniorului, Muntele morții, Crizante-me pentru Erna etc. etc.).

● Florin Vasiliu și Brîndușa Steiciuc publică un interesant volum de eseuri : **Interferențe lirice (Conștiința Haiku)**, la Editura „Dacia”, (1989). După apariția volumelor Haiku, Lirică niponă (Ed. „Albatros”, 1974) și Antologie de poezie clasică ja-

poneză (Editura Științifică și Enciclopedică, 1981), iată că un nou și substanțial volum ne introduce în tainele poeziei miniaturale, de numai cinci sau trei versuri, precum tanka și haiku, îmbrucător este, desigur, și faptul că : „O seamă de poeți români care pătrunseseră în spiritul poeziei nipone (Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Aurel Rău, Toma George Maiorescu, Petre Stoica — precum și unii

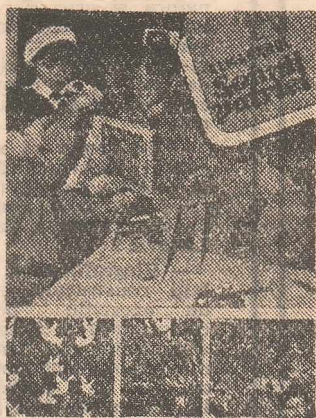
din generația tină, ca Elena Bogdan, Constantin Severin, Romulus Bucur și alții) au creat ei înșiși haiku, făcînd specia și mai populară și accesibilă marelui public”.

● În Colecția „Clepsidra” a Editurii Eminescu a apărut romanul lui Jean Raspail, **Cine își amintește de oameni...** Traducerea din limba franceză este asigurată de Gabriela Moldoveanu. Într-o succintă prefață, autorul lămurește cum a dispărut un popor, alakalufii, din Țara de Foc și cum a ajuns de la cercetarea istorică la roman : „Am

scris-o pornind de la unele mărturii istorice, de la cercetări personale și de la diferite ipoteze. Tocmai lipsa de sensibilitate modernă a celor care — ca Darwin, mai ales — au ajuns pe parcursul a cinci secole să-i cunoască direct pe alakalufii, incapacitatea lor de a se pune în pielea „celuilalt” m-au condus la roman. Inima și imaginația au fost singurele mijloace de-a face dreptate acestui popor cărui nimeni nu i-a dat vreodată ascultare”.

DORIN SĂLAJAN ■

Este apă în deșerturi ● Profetul meteo ● Proză polițistă de Agatha Christie.

Pentru a vi-l procura, vă propunem una din următoarele căi :

● Să comandați exemplarele dorite la Librăria „Cartea prin poștă” — București, str. Serg. Nău Ion, nr. 8—12, sector 5, cod 76324 (plata urmînd a se face în sistem ramburs, la oficiul poștal de destinație, odată cu primirea coletului).

● Să trimiteți o scrisoare de solicitare pe adresa : Redacția „Agricultura socialistă” — București, Piața Științei, nr. 1, cod 71341, (plata urmînd a se face în același sistem ramburs).

● De asemenea, vă puteți procura almanahul de la chioscurile de difuzare a presei, de la orașe și sate.

Prețul unui exemplar — 18 lei.

Perpetuum comic '89

Perpetuum comic. '89 — antologia anuală de umor românesc și universal — cuprinde schițe, povestiri, caricaturi, parodii, poezii semnate, în multe cazuri, de cunoscuți autori contemporani, de la noi și din străinătate. Este meritul incontestabil al realizatorilor de a fi reușit să atragă în cercul de colaboratori scriitori de un real prestigiu, unii dintre ei nefiind niște profesioniști ai umorului, dar dovedind resurse nebanuite în această direcție. Ca și în alți ani, **Perpetuum comic** se remarcă printr-un umor de bună calitate, de cele mai multe ori con-

ținînd pagini a căror parcurgere provoacă un haz irezistibil. Reproducăm de pe coperta a patra a almanahului poezia lui Tudor George Perpetuum comic : „Nu numai omu-n lumea asta ride / Mai ride și momita, și saculul, / Rînjind — pantera, ori minzește — calul, / Și pardosul, și linxul, cu-a lor rude, / Mai ride-n icnete-neacă măgarul, / și huhurez, noaptea, ca un gide, / Păunul scheaun, în cascade crude, / Balena-sî cască-n ris mărgăritar ! // Mai ride, cu un clinchet, cînd se-nneacă / Chiar șarpele cu clopoței — din coadă ! // Rechinul — cînd atacă ! Porcul, încă, / Și-arată colții-n hohot, cînd mîncă ! // Mai rid, cu haz sau nu, mulți ipohimeni, / Perpetuum comic, ris ca Omul-nimeni !”

Șoimii patriei

Revistele Șoimii patriei și Lumină ne propun spre lectură almanahul Șoimii patriei în care celor mai mici cititori li se oferă povestiri și povestiri, versuri închinăte țării, universului copilăriei, jocuri distractive, documentare instructive, sfaturi practice și multe alte pagini atrăgătoare.

Cutezători

208 pagini de noutăți științifice și tehnice, enciclopedie, curiozități, enigmistică, proiecte cutezătoare, jocuri, umor — astfel se recomandă singur și parcurgerea lui li dă întru totul dreptate — almanahul **Cutezători**, editat de revista cu același nume.

Pace, cultură, civilizație

Tezele Congresului al XIV-lea al partidului, importanta expunere a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostită la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 24—25 octombrie a.c., pun în ecuație cu o nouă forță de pătrundere în conștiința valoarea raportului pace-război-cultură și civilizație pentru viața pe planeta albastră. Subliniind pașii înregistrați în direcția dezarmării și începerii de tratative între cele două grupări militare — N.A.T.O. și Tratatul de la Varșovia — sau adoptarea tot mai largă a principiului soluționării unor conflicte pe calea negocierilor, secretarul general al partidului arată totodată că situația internațională încă nu corespunde aspirațiilor de pace și înțelegere între popoare : „Avem obligația să spunem poporului nostru, și să spunem tuturor popoarelor adevărul, realitatea, faptul că situația internațională continuă să fie foarte complexă și gravă” — aprecia cu înaltă grijă pentru destinele omenirii secretarul general al partidului nostru. Iată de ce rămîne în actualitate orice demers sau efort conjugat luptei pentru stabilirea durabilă a păcii pe pămînt.

Evaluările științifice asupra situației lumii sub raport militar oferă date edificatoare privind ororile războaielor. Cercetările au pus în evidență că pînă în prezent au avut loc peste 14500 războaie în care au pierit peste 364000000 de oameni. În primul război mondial, un număr de 35 de state angrenate în ostilități au pierdut 9,2 milioane de oameni, iar în al doilea război mondial alte 40 de state au jertfit peste 30 de milioane de soldați și 25 milioane de persoane civile. După 1945, au avut loc 140 conflicte locale, care echivalează cu cîteva sute de ani de confruntări armate, în care pagubele materiale se apropie numeric de bilanțul tragic al celui de-al doilea război mondial.

Reprezentînd o străveche și permanentă aspirație a omenirii, pacea a constituit dintotdeauna și un subiect predilect pentru creatorii de frumos. Nimic mai firesc de vreme ce numai în condiții de pace omenirea a putut să progreseze, să ducă de-a lungul milenilor.

Nepieritoarele comori de cultură și civilizație, mărturii ale spiritului creator, ale sufletului, însoțite de lumină, armonie și frumos, străbat drumul de la rudimentarele unelte de silex și scrierea cuneiformă pînă la computerele și roboții din ziua de azi, de la modelele în piatră ale civilizației Maya și fantasticele intruchipări ale Egiptului antic pînă la „Pasărea măiastră” și „Columna” lui Brâncuși. Un drum lung, străbătut prin febrele căutări de sine, prin care omenirea și-a marcat existența cu roadele creației artistice, ale genului său. Tot ceea ce constituie astăzi zestrea spirituală, tezaurul de bunuri și frumuseți ale popoarelor, ale întregii umanități, numai în timp de pace și tihnă creatoare a putut să înflorească. Numai în asemenea condiții au putut să apară titanii gîndirii filozofice, ai dăltii și penelului, ai versului și muzicii. Conștiința că spiritul nu se poate exprima decît într-un climat tutelat de soarele liniștii, speranței și armoniei, marii artiști din toate timpurile au asociat ideea de creație, artă, cu aceea de pace. „Soldatul de la Maraton” a fost un sol al bunăvestirii, el a alergat să comunice cetățenilor victoria de la sfîrșitul războiului — pacea. Surisul Monei Lisa este cel mai nevinovat suris al păcii. „Cumînțenia pămîntului” reprezintă în Carpați o înțeleaptă atitudine de asumare profundă a păcii. Mitologia greacă și cea romană au făcut din conceptul de pace o zeitate. Cel înțelept — spunea Terențiu — trebuie să încerce totul înainte de a recurge la arme iar Ovidiu cel exilat la Tomis scanda pe malul Pontului Euxin : „neînțelegerile și ura dau naștere la crîncene războaie”.

Parte integrantă a civilizației europene, a spiritualității universale, cultura romană a cultivat încă de la începuturile sale nobila aspirație a păcii.

Două din miturile esențiale ale poporului nostru — „Miorița” și „Mășterul Manole” — argumentează continuitatea ideii de viață și construcție pașnică. Incomparabilul albastru de Voroneț intruchipează simțămîntul pur și sufletul generos al românului. Sufletul din sufletul neamului, artiștii români — de la Dosoftei și cronicari pînă la creatorii de azi — au oglindit în operele lor istoria frămîntată a poporului român, lupta neînfricată cu dușmanul, dorința arzătoare de pace, muncă și viață, libertate și siguranță de sine, de înțelegere și conlucrare cu vecinii, cu toate popoarele lumii. În plin război mondial, în 1942, avea să apară „Oamenii Măriei-Sale” de Mihail Sadoveanu. Mesajul său, răsînd într-un timp de răscruce a țării, era un adevărat balsam pentru sufletul românesc, atît de mîhnit de urgia prin care era silit să treacă. Unul dintre poezii noastre contemporane — Eugen Jebeleanu — se va remarcă după război prin volumele „Scutul păcii” și „Poeme pentru pace și luptă”, deosebite prin accentele de militantism pacifist. Poemul său de răsunet mondial, „Surisul Hiroșimei”, a rămas unul dintre cele mai importante acte de acuzare literară a războiului. În întreaga operă a lui Marin Preda descifrăm atîtudinea umanistă a prozatorului, antirăzboinică prin sugestiile sale imaginii artistice. Experiența personală din timpul celui de-al doilea război mondial îl dă posibilitatea lui Laurențiu Fulga să conceapă ciclul de romane consacrate evenimentelor trăite : „Eroica”, „Steaua Bunei-Speranțe” ș.a. Mihai Beniuc, Nichita Stănescu, Geo Bogza, Titus Popovici, Maria Bănăș și mulți alții și-au ridicat glasul prin operele lor contra războiului și pentru apărarea păcii, pentru umanism.

Creația plastică românească a abordat consecvent tema dramatică a luptei împotriva războiului. După 1944, Camil Ressu a realizat, într-o cromatică sobră, cu același desen sigur și monumentalizarea specifică lucrărilor sale din perioada anterioară de creație, ampla compoziție „Semnarea apelului pentru pace”. Spiru Chintilă, Brăduț Covaliu și alții au transfigurat artistic episoade semnificative din istoria poporului nostru pentru independență și pace. Ampla tapiserie intitulată „Cîntare Omului”, inspirată de Ion Nicodim din poemul arghezian cu același nume și care impodobește una dintre sălile Palatului O.N.U. din New York, este la rîndul ei un vibrant împ dedicat păcii, celor care au datoria să o apere și să o consolideze : oamenii, contemporanii noștri.

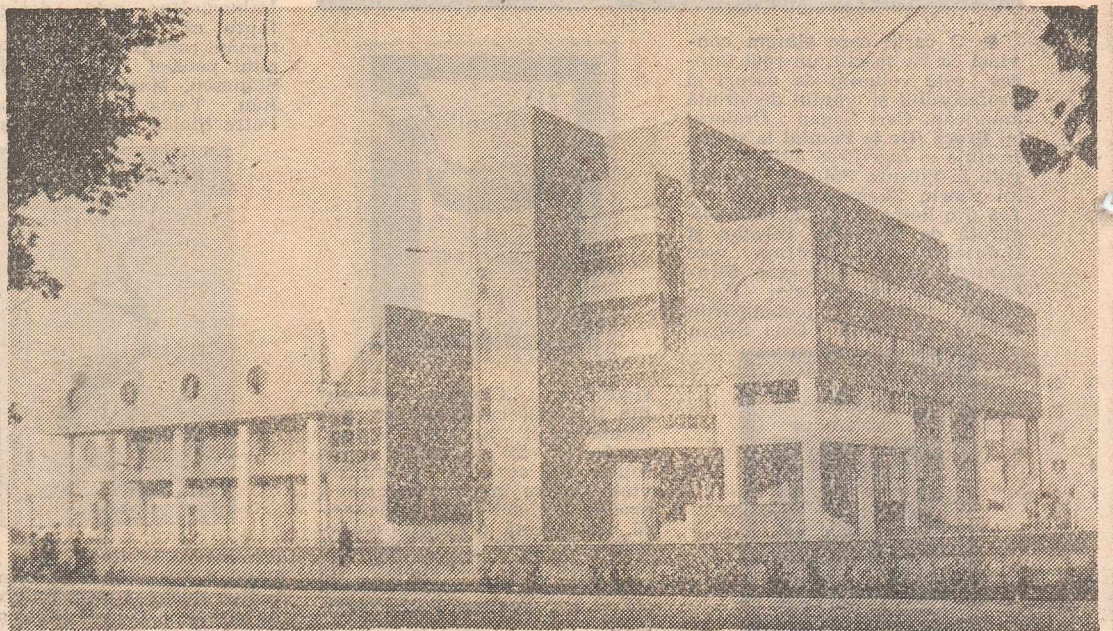
Idealele de pace și prietenie ale poporului nostru sînt prezente și în operele muzicale românești începînd cu capodopera enesciană „Oedip”, unde, ridicîndu-se la nivelul de simbol țării morale și biruință omului în confruntarea cu vicirile destinului, glorifică dorința de pace și înțelegere între oameni. Creația muzicală contemporană românească abordează permanent tematica luptei pentru pace. Aceasta a fost surprinsă în opere ca „Pacea” și cantata „Titlul păcii” de Aurel Stroe, baletul „Nunta” de Doru Popovici, „Cîntecul păcii” de Venco Vanea și o serie de alte compoziții aparținînd lui Wilhelm Berger, Teodor Grigoriu ș.a.

Pacea este reflectată în toate genurile creației artistice românești — pictură, sculptură, grafică, literatură, film, muzică, teatru, dans. Tematica păcii și-a găsit o expresie de masă în vasta mișcare artistică ce se desfășoară sub egida Festivalului național „Cîntarea României”.

Iată de ce oamenii de cultură români, angajați în vasta operă de construcție socialistă, prețuiesc ca pe o condiție vitală a creației lor demersurile făcute de secretarul general al partidului nostru pentru asigurarea păcii mondiale și doresc din adîncul inimii menținerea acestui campion al păcii în fruntea partidului și statului.

S.G. NICOLAU ■

Ce-i mai mîndru

Spuneti
generațiilor
viitoare

Impozanta casă a tineretului

Patima noastră a fost construcția, construcția

...șase persoane ocupă respective locuri ale unui compartiment clasa I dintr-un accelerat aflat pe ruta București-Timișoara (cu trei vagoane-variantă pentru Reșița, începînd din Caransebeș), în primăvara acestui an. Discuție de circumstanță între pasageri „cit mai avem ? !” ; „Floarei i-a născut nevastă — băiat !” ; „Cum, Floarei, e un nume de femeie !” ; „Așa se numește EL : Ion Floarei !” ; „Ei, ca să vezi... ! ?” ; „Cu căldura cum stați, în iarna asta ?” ; „Mămico... mai vreau suc !” ; „Cu căldura, e chestie de cărbune !” — pronunțat, ferm, un tinăr inginer din Timișoara ; „Sisturile bituminoase... este ? !” ; „Mai vreau suc... !” ; „Ce e cu sisturile bituminoase ? !” — intervine un altul, interesat, este un om masiv și liniștit în aparență, îmbrăcat decent dacă nu chiar elegant — „Ce e cu sisturile astea ? !” ; „Parcă dumneavoastră nu știți... nu ține, domnule ! Cel puțin la noi !” — îi replică inginerul ; „De unde știți dumneata că nu ține ? !” — se miră masivul ; „Uite-așa... cunosoc un inginer din Anina, unu' Ion Văcaru ! Mi-a spus-o clar : cu sisturile — nu ține la noi !”.

Masivul — pină acum calm — se zbirlește (mai ales că cineva mai aruncă o replică : „care sisturi, dom'le ? !, pămînt sterp, aia e, am auzit și eu de chestia asta !”), scoate o legitimație și, arătîndu-i-o tinărului inginer timișorean în cauză, se prezintă : „Eu sint Ion Văcaru... ne-am cunoscut cumva ? !”.

...La care tinărul, albindu-se — și spre stupefarea celorlalți aflați în compartiment — bilbie ceva a scuză, se ridică, părăsește vagonul... dispăre pur și simplu.

Mă aflu în biroul inginerului Ion Văcaru, director general al Combinatului minier „BANAT-ANINA”, în Anina deci și față în față cu omul acela masiv și liniștit, numai în aparență, altfel extrem de concentrat, și fermecător în cel mai bun înțeles al cuvîntului, care poartă pe umeri o mare responsabilitate — după cum se va vedea — și care și-a consumat prima zi de concediu pe acest an cu un ziarist în loc de a pleca la o stațiune, cîteva zile, împreună cu familia („la hazard : am o promisiune pentru o cameră, unde... nu știu dacă e certă, ne vom descurca însă !”). Este cel care mi-a relatat intîmplarea de mai sus, este un om, apoi, care știe că problema sisturilor bituminoase „circulă” la diverse niveluri de mass media, nu întotdeauna bine înțeleasă și nici măcar bine explicată. Cu atît mai mult dorește să-mi explice și mai ales să se explice. A împlinit 54 de ani și lucrează aici de 32 — asta a fost un răspuns la întrebarea mea de rutină — ar fi necesară, zice, o scurtă prezentare a combinatului, am

ceva împotriva ? Firește că nu am. Păi, atunci... :

Acest combinat este, faptic și legal, relativ recent : a pornit din 1986. Inițial au fost două întreprinderi : „Întreprinderea minieră ANINA — exploatare subterană” și „Întreprinderea exploatare sisturi bituminoase Anina” ; actualul combinat își desfășoară activitatea pe trei județe : Caraș-Severin — Timiș — Mehedinți.

Cea mai adîncă mină din țară, ba chiar din sud-estul Europei, tot aici se află : 1100 metri. Se exploatează huilă cocsificabilă din zăcăminte tectonizate. Prezentare...

Dar nu numai, pentru că iată : încă din 10 august, a.c., s-a in-

NA ? ! Un dialog transformat în stenograma unor mărturisiri nu numai competente, dar spectaculoase mai ales, și față de care reporterul — obligat de spațiul tipografic — rezumă, nu fără a fi convins că o relatare directă, a specialistului (este cazul ing. Ion Văcaru — un „poet al minereurilor noastre” !, îndrăznesc a spune, eu), nu numai că apropie lectorul, ci, dimpotrivă, face imposibilă, pe viitor, o conversație precum cea de la începutul acestor rînduri, dintr-un oarecare tren accelerat :

„IDEILE, mda... se nasc indeobște cu doi-trei ani înaintea realizării ! Cel care emană IDEEA, sint convins, trebuie să rămînă anonim. Să se excludă în-

în cești minuscule, directorul general al combinatului minier ar fi trebuit să fie de mult undeva la munte, sau pe litoral, nu este și nici nu se atinge nimeni de cafeaua adusă de modesta secretară a unei mari instituții precum Anina-mină și, iată, în continuare :

„Lucrăm cu Institutul de cercetări miniere pentru minereuri Cluj-Napoca, vă rog să rețineți ! Este, acolo, un director formidabil (și îmi spune numele — eu nu-l notez, cred că îl cunosc — dar deocamdată sint la Anina !), lucrăm la punerea la punct a unei tehnologii de valorificare a cărbunilor existenți într-un procent cit mai ridicat — dacă se poate TOTAL ! — în scopul de a crește sortimentul huilă spălată pentru cocs (și se ridică de la birou, se duce la un altul, aduce o piesă stranie : un tub din ceva aducînd a marmură, alb-albastru, posibil a țîi strecură pe degetul arătător, ca pe un inel mai prelungit și virtuos). Lucrăm — repetă — cu institutul din Cluj-Napoca, ceea ce vedeți aici reprezintă exact piesa necesară valorificării argilelor cărbunoase — a sisturilor ! ce conțin în masa lor cărbune cocsificabil. Procedul ăsta (și agită tubul, minuscul, ținut între două degete), va face ca în circuitul economic să fie atrase noi resurse valoroase siderurgiei — de pildă huilele cu sist de la Doman, măcinate submilimetric și preparate prin tehnologia asta (agită cilindrul), conduc la recuperarea unor importante cantități de huilă cocsificabilă — sursă energetică ! Tubul ăsta — și mi-l plimbă prin fața ochilor — va face, repet, să ajungem noi, adică Anina și Clujul, adică România, a folosi TOTAL resursele sisturilor bituminoase !”.

„Este o huilă care rivalizează cu multe altele, celebre în lume... !”.

„Încă de acum 3 ani am lichidat focurile de mină la mina Anina ; va urma Mehădia... !”.

„Anina este o școală și un laborator pentru mineritul din toată țara !” ; „Generalul fără oaste — adică inginerul valoros, dar fără colectiv, o utopie !” ;

...Nu mai notez nimic. Rețin, în memorie : „Astăzi nu se mai poate face nimic de unul singur !”. Directorul general al Combinatului minier „BANAT-ANINA” — ai cărui muncitori se pot mîndri cu realizări absolut spectaculoase înscrise în cîntecul celui de al XIV-lea Congres al partidului — mă privește, zîmbind. Se află în prima sa zi de concediu, a și consumat-o în birou cu un ziarist, iar gîndurile îi zboară spre colegii din Cluj-Napoca, împreună cu care va realiza, dacă nu au și realizat cumva ! — problema sisturilor bituminoase...

Dar numai atît... ? !

HORIA PĂTRAȘCU ■

Să trăiești
la temperatura
fierbinte a marilor
împliniri

cheiat planul producției-marfă la huilă (deci începînd cu ceea zi, cu mult înainte de a-l cunoaște eu pe directorul general al combinatului, oamenii de aici, minierii, produceau huilă în contul... anului viitor ! Din aceeași zi, la lignit se ducea în contul lunii următoare... Prezentare ? !... Cifrele poate nu spun mare lucru — așa, ele, cifrele ! — omul cu care vorbesc mi le transmite sec, firesc — am înțeles că el vrea să ajungă la altceva (desigur, totul pleacă de la acel dialog consumat într-un compartiment al unui accelerat), socotind însă că tot ceea ce-mi spune, ca unui nou venit, aproape de realizările combinatului pe care-l conduce (și față de care nu-și ascunde o modestă, dar și extrem de precisă mîndrie !), acest preambul — mă obligă !

Și ce poate fi mai propice decît redarea întocmai a unui dialog — notat cîvînt cu cîvînt în carnetul de reporter — și purtat cu un astfel de om precum directorul general al Combinatului minier „BANAT-ANI-

vidia — care omoară ideea”.

„Am urmărit realizarea producției fizice (și nu prin diverse expediente), precum : valorificarea tuturor resurselor energetice (unele pîrînd neîntersante, precum huilele cu sist de la DOMAN, lingă Reșița) ; exploatarea straturilor subțiri în subteran, și integrală a celor cu grosime medie, evitîndu-se pierderile în zăcămintele ; introducerea utilajelor de tăiere mecanizată a straturilor subțiri și medii ; introducerea susținerii cu stilpi hidraulici ; crearea și introducerea unor utilaje complexe specifice condițiilor de zăcămint de la Anina, care vor duce în anii următori la creșterea producției fizice... mă repet ? !... (nu vă repetați, continuați !)... în general reducerea consumului de materiale și a forței de muncă. Scopul : toate produsele noastre să fie rentabile !” (și aici intervine o pauză ; o respect, aștept...) :

„Vă pot anunța că noi nu mai avem produse nerentabile !”.

Altă pauză : cafeaua aburește

Emoțiile tari sint trăiri tidiene pentru temerarii cursă lungă ai marilor edil — așa cum romantismul e tor, revoluționar este o de spirit tonică, optimistă avîntată, uneori dusă pînă înrîncenare și la sacrificii sine a creatorilor de opere rabile, din toate sferile de tivatitate. Pentru ilustrarea lor afirmate, m-am oprit viața inginerului Demeter dovic, unul din milioanele constructori exemplari ai Romiei. Ne-am întîlnit deunăzi Argeșul de jos, la Antrep. Gostinari unde am avut o vorbire mai cuprinzătoare pe această temă. Îmi spuneu constructorul cu acel prilej :

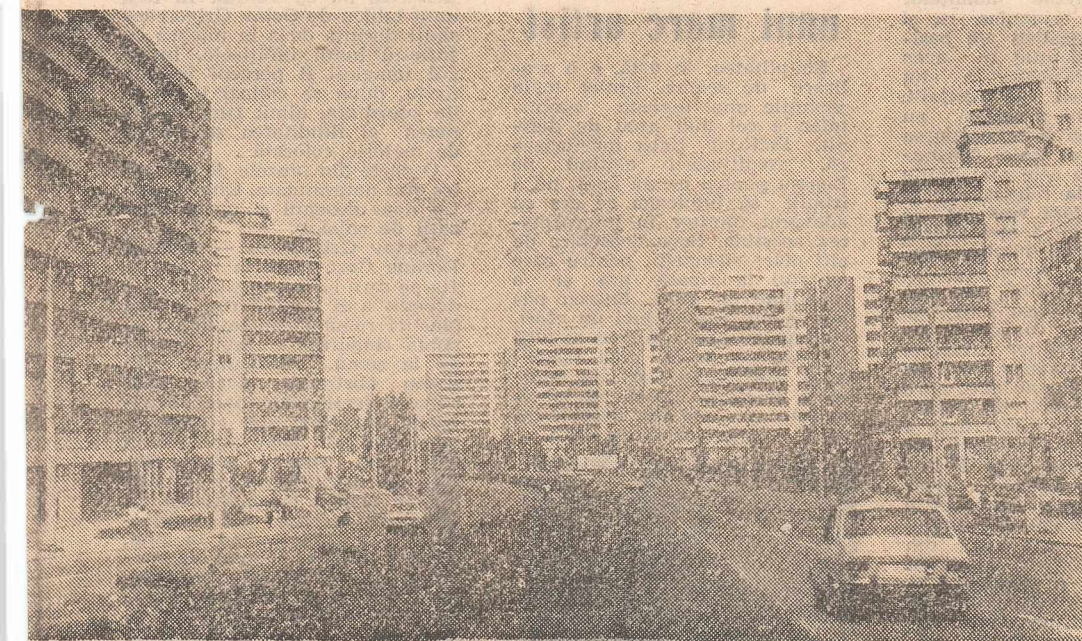
— Deși am trăit ani în pe valea Bistriței, la poa munților Godeanu și Par între „solzii” de piatră ai l cinului și-n crîngurile de t stîrnesc emoțiile intime, d șia, melancolia, meditația litară, te imbie la adum prelungite, n-am avut d foarte rar răgazul necesar exclam, din adîncuri „Ah, minunat, ce încîntător e a Asta se întîmplă, reține” nui om care iubește natura și arta. Cu toate a nu m-au copleșit stările de verie și de grație. În sch m-au captivat acțiunile p de risc și de neprevăzut, care mi le-am asumat cor ent.

— Se spune că marea grație constructorilor const în marea simplității și a telor lor. Cum arată biogr de constructor a lui Dem Ludovic ?

— Biografia mea, ca a celorlalți constructori, seamănă un exercițiu perpetuu comprimare a timpului. o aspirație mai veche a t ror romanticilor autentici au visat la o tinerete spiri lă prelungită. Mai plastic, ța mea seamănă cu o rota pe care evenimentele s-au lucit și se bulucesc, sub p una timpului, a termen de execuție, întotdeauna s tate, din proprie voință, dintr-o necesitate superio (față de termenele prevă în grafice). Aceasta se în pla și pe vremea cînd luc pe drumurile gălățene, i mi-am făcut ucenicia și la caz, și la Porțile de Fer la Canalul Dunăre — M Neagră și la amenajarea c plexă a Riului Argeș, pe navigație, irigații și alte sînte. Acestea sint și princ lele șantiere pe care am crat ca „integralist”, fără o absență în „catalog”.

— Să ne oprim la Bicaz v-a oferit acest mare șan

— Profesional, consac mea ca specialist în prof nea de inginer de dru prin construirea, cu alți

Magistrală gălățeană

Din județul Galați
ne transmite Paul Popa,
fotoreporterul ziarului

Viata
nouă

Centrul de cultură și creație „Cintarea României” din comuna Pechea

noastră s-a chemat binele țării și al oamenilor

răși a drumului contur lac. La terminarea barajului de la Izvorul Muntelui, pe apele Bistriței a trecut cea din urmă plută (pe o albie artificială de beton făcută în stînga barajului). A fost de fapt, un soi de „car alegoric” împodobit cu cetină de brad tinăr, însoțită de cîntece și nostalgii. Provizoriu, apele Bistriței, s-au strecurat prin golurile de fund ale barajului în corpul căruia s-au turnat zilnic 2 000 m.c. beton. „Zăvorul” s-a închis apoi definitiv. Apele Bistriței au început să urce pe munte, zeci și zeci de metri, s-au zbatut în chingile de beton ale barajului, în cele de calcar ale munților, apoi au curs spre izvoare vreo 36 km. pînă spre Bistrișoara. Pe malul lacului făurit de om, am construit un nou drum, noi poduri, oamenii și-au urcat așezările mai sus. Pe luciul lacului au apărut crescătorii plutitoare de păstrăvi, iar bustenii aduși de plutăși, se opreau la baraj. Sentimental, Bicazul mi-a oferit cele

pe buze: „Dragă dăscăliță, mîine seară vei avea primul extemporal, poate chiar prima probă pentru definitiv”. Pe urmă nu a mai încurcat utilajele și eram mindru de ea. De altminteri cu acei prilej i-am și comunicat că pe 19 iunie, orele 11, sîntem programați la Consiliul Popular din comuna Bicaz pentru căsătoria civilă. Aici au apărut alte complicații.

— Care însă au fost „complicațiile”?

— Abia cînd s-a adunat toată ceata de constructori la primărie am observat că nimeni nu avea măcar o floare. Atunci am făcut-o pe „trubadurul”. Am întins-o pe neobservate și i-am lăsat cu ochii în soare; am apelat la „resursele locale”. Cineva dintre ai noștri mi-a dat ideea să urc pe o păjiste, doar de el știută, unde voi găsi margarete cite vreau și onoarea cavalerilor va fi salvată. După lungi emoții și dezbateri ale celor veniți la primărie am a-

Erou al Muncii Socialiste, pînă în 1989.

— Ce rețineți de la Porțile de Fier I?

— Să vezi cum se mută un oraș de mărimea vechii Orșove la peste un kilometru mai sus și să îți se pară normal; să vezi apele Dunării urcînd pe munte în spatele barajului de la Gura Văii cu 30—40 m și să îți se pară firesc; să vezi cu ochii tăi cum fostele guri ale afluenților Dunării se prefac în golfuri și estuare, întinse „limbi” de apă „jucăușe” pe care cu îngăduință le-am putea numi marea (respectînd proporțiile) ce cresc și descesc pe „mira” care indică coatele apelor Dunării, să vezi cum se amenajează, în timp, record, pe malurile acestor golfuri și estuare, baze de agrement pentru oamenii Mehedințiului iar pe țărușul lac din golful Noii Orșove, o uriașă bază nautică și pentru alte folosințe.

Romantic la Porțile de Fier I? Să poți spune, fără a uimi

trala telefonică sînt alertat la ora 7,00 că la punctul de lucru amintit apele Cerneli, ca din senin, deși senin la acea oră, au crescut nemăsurat de mult, rupînd drumul de legătură cu insula, făcînd imposibilă retragerea celor 14 oameni și a unor utilaje de mare valoare între care buldozere, autoîncărcătoare, 10 autobasculante etc. Ne adunaserăm o mulțime de oameni acolo pe malul Cerneli și în fața puhoaielor dezlănțuite eram neputincioși. Bărți sau alte mijloace de plutire nu puteam folosi din cauza vitezei neobișnuite a apei și a numeroșilor busteni pe care-l aducea apa la vale. Oamenii din balastieră se urcaseră pe utilaje, alții în copaci, cîțiva mai aveau ceva teren uscat sub picioare. M-am consultat cu inginerii Eugen Florescu și Petre Tomescu cu maistrul Ion Andronovici dar nu găseam o soluție adecvată. Am încercat să aruncăm diferite greutăți legate de niște frînghii pe malul opus dar

și cizme de cauciuc. Ploaia nu conținea iar apele Cerneli creșteau continuu vîzînd cu ochii. Cu toții eram istoviți și murați pînă la oase dar n-am cedat. Primul om salvat a fost o femeie. Era curajoasa Maria Căteanu, șefă de echipă la balastieră, care s-a lăsat atîrnată de cîrligul funicularului, pe acel „telescaun”, sui-generis, tras pe malul nostru cu o frînghie zdravănă. Toți ceilalți au prins curaj urcînd rînd pe rînd în telefericul nostru „de aur”.

— După mai bine de un deceniu petrecut la Porțile de Fier I, în octombrie 1975, ați ajuns în Dobrogea la Basarabi.

— Am fost primul venit cu o mină de temerari.

— Cum descinde un director tehnic pe un nou șantier?

— Fără alămuri strălucitoare și fără gardă de onoare. Am venit cu ștampila în buzunar, cu cîteva note de comandă, o masă pliantă și un scaun (tot pliant), cîteva creioane și un top de hirtie. A doua zi am funcționat normal, ca orice întreprindere de stat. Repet, ca orice întreprindere de stat, cu semnături și cont la Banca de Investiții de cîteva miliarde.

Mindrie de român pe Canal? Să fii admirat de cei care te sfidează pînă la desființare. Venise la noi șeful unui program internațional O.N.U. să ne dea asistență tehnico-științifică în construirea podurilor de pe Drumul Internațional Europa 15 care trece și prin Dobrogea. După ce i-am arătat cum se lucrează la podurile ce traversează Canalul și Dunărea, omul mi-a declarat cîștig în fața unui grup de specialiști români: „Am fost trimis să vă acord asistență de specialitate și spre lauda dvs. m-ați obligat să stau în „bancă” și să-mi iau notițe serioase, pentru a-mi îmbogăți cunoștințele în domeniul construcției de poduri și șosele”.

— După deschiderea navigației pe Canalul Dunăre — Marea Neagră, ați fost promovat în minister. Aici, o boală a încercat să vă răpună. Cum ați scăpat?

— Romanticismul m-a salvat.

— Ce înseamnă a fi romantic în cazul unui infarct?

— Să fugi din Palatul C.F.R. într-o baracă la Gostinari pe Argeș. Asta am făcut. Adică m-am întors la singura mea dragoste — șantierul.

AUGUSTIN V. POP ■

Temerarii de cursă lungă

mai durabile amintiri. Aici mi-am întemeiat familia, aici s-a născut primul copil, Cristian.

— Trebuie să fie plină de inedit, romantică, aș zice, o înșurătoare într-un spațiu bucolic?

— Asta da, cred că poate fi catalogată la „romantică”. E greu să o iei prin satele învecinate sau prin pădure ca să-ți cauți o mireasă, mai cu seamă cînd treburile cotidiene nu te lasă, iar șefii ierarhici nu prevăd în grafice și așa ceva. Pe Neaguța Enache, așa o cheamă pe soția mea, am cunoscut-o în comuna Pechea jud. Galați, pe vremea cînd eram șeful drumurilor din regiune. Altfel... Se pare că i-am fost drag de vreme ce a venit după mine acolo în pădure la punctele de lucru: Potoci, Năclad etc. În primele zile înclăd utilaje terasiere și eu să nu o las de batjocura colegilor, care rideau de neștiința ei, în ale construcțiilor, am luat-o cu binișorul, am urcat-o într-o cupă de excavator și am declanșat butonul de la aparatul de fotografiat, am urcat-o pe o lamă de buldozer și încă un clișeu, apoi pe lama scoperului, am urcat-o pe vibrocompactor, pe o draglină. Am scris pe fiecare imagine, cum se numește utilajul și-n dimineața următoare i-am spus cu zîmbetul

părut și eu. Cînd m-a zărit Neaguța venind încărcat de margarete și-a dat seama de zeluș depus de „fermecătorul” ginerică (cum mi-a măturisat mai tirziu), pentru a-și face fericită mireasa.

— E foarte romantic ceea ce povestiți!

— Romantic, la Bicaz? Să auzi pe colegi apelîndu-ți soția cu numele de „Scufița Roșie”, și nu chiar gratuit; grijulie și iubitoare față de sotul ei, Neaguța venea zilnic cu masa de prînz, pe jos, printr-o pădure cu zmeuriș, cale de 3—4 km între Potoci și Năclad, o pădure în care nu de puține ori îi vedea pe „Moș Martin” ospătîndu-se din rivniul fruct.

— De la Bicaz unde ați ajuns?

— Din 1964 am fost mutat la Porțile de Fier I, unde am luat-o de la zero. Totul a fost inedit. Măreție la Porțile de Fier I! Să vezi cum se construiește o catedrală cu mașini de produs electricitate, în pîntecele unui uriaș baraj de beton pus în calea unui mare fluviu. O lucrare care s-a ammortizat în 3 ani și jumătate în loc de 5 cit era prevăzut în proiect, o hidrocentrală care produce cel mai ieftin curent electric din România, 0,03 lei/kwh; de patru ori unitate

pe cineva că fiica ta, Avellana, s-a născut sub apă, adică în maternitatea din vechea Orșovă, care se află astăzi pe fundul marelui lac dunărean (denumirea completă a arbus-tului de alun de la care am împrumutat acest nume, este corylus avellana), un nume de arbust pe care l-am îndrăgît încă de la Bicaz și vroiam să îl pun băiatului, dar a ieșit Cristian și nu mai aveam ce face, așa că i-l am dat fiicei.

Romantism creator la Porțile de Fier I? Să participi la construirea uneia din cele mai spectaculoase porțiuni de șosea și de cale ferată din țară. De pildă pe drumul național nr. 6 pe numai 10 km (km. 347—357) se întîlnesc 57 de viaducte și poduri cărora localnicii le spun podine și 2 tunele, toate de o frumusețe incontestabilă. Dificultăți uriașe s-au întîlnit și la construcția căii ferate pe porțiunea respectivă.

Omenie la Porțile de Fier I? Să-ți salvezi de la înec o parte din colegi surprinși de o mare viitură pe Cerna.

— Vreți să relatați acest episod dramatic?

— Întîmplarea a fost într-adevăr dramatică dar nu și tragică. Ea s-a petrecut pe o insulă din valea riului Cerna, pe un soi de ostrov, pentru că și riurile au ostroavele lor nu numai fluviile, unde organizasem o balastieră. Prin cen-

nu-și atingeau ținta. Lățimea apei ajunsesă aproape la 90 de metri. Stratagema cu bandula marinărescă nu a dat nici un rezultat. Nu aveam printre noi nici un aruncător de ciocan de talie olimpică.. Totuși din acele aruncări cu sfoară și greutatea s-a născut ideea salvatoare. Maistrul Ion Andronovici și-a amintit că la pensionarea inginerului Popa Tudor (nea Tudorică cum îi spuneam noi) i-a oferit în dar o lansetă cu performanțe deosebite cu care nea Tudorică bătea recordul în rîndul pescarilor amatori. A plecat degrabă după lansetă și cu ajutorul ei am reușit, după cîteva încercări să aruncăm o bucată de plumb legată de gută pe malul insulei. De capătul de la noi al gutei, am legat o sfoară care a fost trasă de sinistrați, apoi de frînghie am legat un cablu de oțel. Făcută legătura între noi și insulă prin acel cablu am putut improvisa un funicular salvator pe care am rulat un cărucior cu role și cîrlig recuperat de la un vechi vagonet de funicular găsit într-o grămadă de vechituri. De cîrlig am atîrnat un „telescaun” după care am trecut la salvarea colegilor cuprinși de groază, flămînzi și insetați. Prima încălcatură expediată cu prețioasa instalație aeriană a fost alcătuită din hrană, îmbrăcăminte adecvată

Vitrina artelor

Muzică

Concert madrigalesc

Arta interpretativă a madrigalului și creațiilor a cappella din secolul nostru ridică — în principal — problema stilului de cânt; cu voci „albe” sau cu oricare alte calități? Cu un colectiv redus, cameral, să zicem, sau chiar coruri cu un număr mare de interpreți? Iată doar câteva puncte de plecare într-o apropiere și înțelegere a madrigalului preclasic și modern, înainte de a fi de acord — sau nu — cu rezultanta sonoră a unui ansamblu și a dirijorului său. Să recunoaștem, vestitul cor „Carmen”, al maestrilor D. G. Kiriac și I.D. Chirescu, crease un anumit fel de cânt colectiv; preocupându-se însă, în principal, de creația românească (formată și ea, la acea vreme, mai mult din prelucrări), ca și de momente muzicale din opere, genul madrigalului rămăsese într-un con-umbrit. Stilul acesta a fost — în parte — continuat prin noul cor al Filarmonicii „George Enescu”; mai întâi cu acela care a fost D.D. Botez și apoi cu urmașul său, Vasile Pantea. Dar, între timp, a apărut Marin Constantin cu formația „Madrigal” care a instaurat în drepturi lucrările ce i-au inspirat emblema; mai întâi în țara noastră și apoi în toate celelalte continente, uimind lumea prin redescoperirile maestrilor Renasterii. În sfârșit, compozitorii români, dându-și seama de avantajele conferite de valoarea „Madrigalului”, au început să creeze opere speciale pentru acest colectiv; au reușit aproape întotdeauna și publicul a priceput că prin madrigal se poate înțelege astăzi nu numai lucrarea corală din secolele XIV—XVI ci și din veacul nostru, cu limbajul, scriitura și, deci, căderile sale muzicale pe toate planurile. Dacă însă corul „Madrigal” a încetățenit un

Mihai Diaconescu

stil anume, de cânt și de interpretare, nu toate formațiile de gen pot înfăptui același miracol artistic; adică colective cu voci „carnoase” și „grele” cum sint cele ale Filarmonicii Bucurestene, RTV, Opera Română, nu vor ajunge niciodată la „non vibrato”-ul propus; dar nici corul „Madrigal” nu va putea să interpreteze cu același succes opere, oratorii și cantate. Se ridică atunci problema fundamentală, ca madrigalele să fie incluse doar în repertoriul ansamblului specializat, ori să fie cântate și de alte colective de gen; iar dificultățile răspuns a încercat să-l ofere chiar recentul concert, de la Ateneul Român, al corului Filarmonicii „George Enescu”, dirijat de Mihai Diaconescu.

O tehnică vocală bine pusă la punct a reușit acele coloraturi colective frecvente la compozitorii renascentiști — ca de exemplu Orlando di Lasso — să iasă perfect în evidență. Cântatul în mezza voce, având 70 de interpreți pe scenă, a creat o sonoritate aparte, tulburătoare și invăluitoare, în „La deploration de Jehan Ockeghem”, de Josquin des Pres și foarte interesantul „Cintec liric” al lui Doru Popovici. Așa numitul „stil de linie” s-a făcut simțit în „O vos omnes”, de Ludovic da Vittoria și „Errari sicut ovis”, de Clemens non Papa. „Toaca” maestrului Mihail Jora și „Pădeală” cu

stinjenele” (lucrare premiată la Concursul Internațional de la Trento — Italia), de Adrian Pop, au relevat stăpânirea perfectă a unei metrice destul de incomode. Efluvii nuanțelor și schimbările armonice, ca și calitățile de pedaliști ale basilor, s-au evidențiat în aceea nestemată „Păstorită” a lui Marțian Negrea. Și celelalte opere incluse în program, au vădit acuratețea și preocuparea pentru urmărirea liniei desenului tematic; de cele mai multe ori s-a ajuns la reușită, iar în alte cazuri — fără voia lor — scopul propus nu a mai apărut limpede, decalajul numeric dintre partidele de femei și bărbați fiind încă vizibil, din păcate. Dictia mai lasă încă de dorit; abordarea cu întreg colectivul a anumitor lucrări conduce — în nuanțe de forte — spre un alt tip de cânt, spre operă sau cantată, de pildă; deci, o încercare de creare a unei celule de 24 interoreți, din cadrul ansamblului n-ar fi lipsită de interes, repetăm, doar pentru acele creații care cer o atmosferă camerală. Programul a fost alcătuit, din nou, din piese cu o ritmică lentă; oricât de frumoase ar fi visarea și liniștea, energia și clocotul vieții ni se par indispensabile. De asemenea, eludarea numelui poetilor — măcar a celor autohtoni, contemporani — nu ni se pare a avea vreun argument; lucrarea corală este un tot, format din muzică și poezie.

Răspunsul dat de corul Filarmonicii „George Enescu” în ceea ce privește problematica interpretării madrigalului constituie, desigur, o încercare, în mare măsură izbită, de a privi și a propune încă un stil de cânt madrigalesc și a cappella. Certitudinea cu care am plecat de la acest concert este drumul proaspăt, plin de refaceri și binefaceri muzicale; progres cert luat prin comparație cu prestațiile concertistice ale acestui colectiv. Intinse pe o perioadă de doi ani. Drum care l-a impus pe dirijorul Mihai Diaconescu: drum acceptat — de voie-de-nevoie — de coristii instituției. Dar, viitorul apropiat va da cistig de cauză, sîntem siguri, maestrilor artistice colective — lăsînd de o parte veleitățile solistice — fel spre care năzuiesc toate formațiile care sluiesc acest necesar și iubit gen al muzicii culte.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Plastică

Atelierul unui mare artist

Simplitatea, în artă, e o realizare de seamă. Dintre toate virtuțile unei metode, simplitatea e cel mai greu de definit. Pictorul Baba mărturisea că, ascultîndu-l cîntînd pe Enescu pentru prima oară, nu a izbutit să înțeleagă ce era cu adevărat uimitor în interpretarea acestuia. Spre deosebire de alți mari violoniști, pentru care cîntatul la vioară era și o chestiune de efort, Enescu părea să nu depună nici un efort. Obținea cu ușurință ceea ce alții reusesau cu prețul unei teatralități istovitoare. Dar cită muncă și, la urma urmei, cit talent pentru a face din desăvîrsire ceva asemănător firescului!

Există și artiști pentru care nimic nu e simplu, arta lor implinindu-se în majestate printr-o neostenită complicitate. Fapt ce nu ne împiedică să le descoperim importanța și să iubim opera. Un astfel de pictor al unui infinit analitic a fost Octav Grigorescu. La Dalles, cu ocazia prezentării atelierului, așa cum a rămas el la stîngerea preatimpurie a pictorului, pătrundem în intimitatea unei metode. Cea mai elaborată și, totodată, cea mai neosificată metodă artistică din toată creația românească de azi. Octav Grigorescu a pictat numai compoziții — cele mai multe cu tematică istorică — iar singurul lucru care l-a interesat a fost relația de natură spirituală între personaje. În acest sens putem vorbi de portretistul Octav Grigorescu. Portretist nu al unor individualități, ci al unor conjuncții ale omenescului. Individualul e controlat de ansamblul uman. Octav Grigorescu nu a imaginat pur și simplu „scene istorice”. Compozițiile lui

aproape că nu pot fi povestite (dacă avem în vedere, spre exemplu, disponibilitățile narrative ale picturii tradițional-istorice). Ele trebuie cunoscute cu privirea, nu cu verbul. În fața unui tablou de Octav Grigorescu simți dorința de a te integra cu sufletul lumii înfățișate. Întregul imaginii îl percepi într-un firz, după ce colinzi în detaliu suprafața, uimit fiind de finețea și fluiditatea straturilor de materie colorată.

O parte din pinzele de la Dalles sint neterminate. Cîteva conțin doar desenul și unele indicații de culoare.

„Octav Grigorescu — observă Dorana Coșoveanu în monografia pe care i-a consacrat-o — s-a dovedit a fi unul dintre artiștii plastici români contemporani — poate singurul — care, pornind de la semn... construiește prin desen abstractii ideale, discursuri poetice luminate de irizările metaforei, dar și concretețea realității analizată pînă în cele mai subtile articulații”. Iată un lucru într-adevăr definitiv pentru originalitatea lui Octav Grigorescu: tot ce plămulește e gînd trecînd în gînd, într-un proces dominal de metaforă și, deopotrivă, reprezentare. Din care cauză, compoziția nu e niciodată definitivată, în sensul pe care-l atribuim de regulă termenului. Cu toate acestea, cu ce ecou ne rămîn în memorie tablourile pictorului! În expoziția pe care a organizat-o la Muzeul de artă cu citiva ani în urmă, pinzele lui Octav Grigorescu, în circumstanțele de prezentare superioare pe care le îngăduie galeriile de la etajul al doilea, răspundeau o lumină roz-albăstruie, paradisiacă.

Opera sa e complexă și fapt ce poate să ne pară surprinzător, completă. Pentru că fiecare lucrare tinde să epuizeze și, paradoxal, să amelioreze metoda. De unde impresia de străduință sistemică, aspirînd la o soluție și trăind cu filozofie sentimentul unei voluptuozități zadărnice. Cunoșcînd atelierul pictorului Octav Grigorescu, în felul generos și totuși limitat în care ni-l prilejuiește selecția, dobîndim o seamă de alte bune motive pentru a-i cînti memoria ca pe a unui clasic. Trebuie să cultivăm convingerea că trăim cu clasicii culturii noastre în preajmă și că multe din operele care ni se arată ca minunate și sint minunate.

TUDOR OCTAVIAN ■

O veste bună de la Întreprinderea poligrafică Sibiu
Ce-a de a doua tranșă din tirajul

Almanahului Flacăra '90

se află în finisare

A zecea bătaie de gong

În urmă cu cîteva zile am fost invitați să răsfotăm, cu ocazia împlinirii a zece ani de la înăunțarea Teatrului Foarte Mic, un album cu amintiri emoționante și durabile. Într-un spectacol frumos gîndit, de un evident bun gust și de un remarcabil simț al măsurii, ne-am reamintit secvențe din cele 31 de premiere absolute pe care acest „Prislea” al teatrului românesc le-a găzduit cu generozitate și har. Într-o ambianță care a devenit demult emblematică pentru spiritualitatea bucureșteanului — și nu numai a lui! — i-am înfățișat din nou pe Irina Răchitanu, Leopoldina Bălanuță, Valeria Seciu, Carmen Galin, Ioana Pavelescu, Mariana Cercel,

Olga Tudorache, Rodica Negrea, Ștefan Iordache, Dinu Manolache, Gheorghe Visu, Nicolae Pomoze, Nicolae Dinică, Mitică Popescu și pe alți artiști de frunte al teatrului românesc, care ne-au încîntat prin creațiile lor actoricești în multe seri din acest deceniu care a trecut, în spectacole semnate de Dinu Cernescu, Silviu Purcărete, Dragoș Galgoțiu, Cristian Hadjicula etc. Însușite de un dinamism și întreprinzător director — Dinu Săraru — membrii acestui colectiv artistic prestigios ne-au oferit încă un prilej de a le exprima întreaga noastră grațitudine pentru realizările lor reținute în patrimoniul culturii noastre contemporane cu bunuri de mare preț. Teatrul Foarte

Mic — fratele mai puțin vîrstnic al teatrului din Sărindar — a crescut ca în poveste, dar nu în chip miraculos, ci prin strădania, prin truda pătimașă a tuturor celor care l-au creat, l-au iubit și îi doresc în continuare o viață lungă, spre binele artei românești. Fiindcă aniversarea de la Teatrul Foarte Mic, intimplată în aceste zile premiergătoare Congresului al XIV-lea, închinată marelui eveniment politic, nu a fost doar sărbătoarea unui colectiv restrîns, ci și prilejul de a prezenta fape culturale îndrăznețe, novatoare, perene, cărora România acestor ani le-a oferit un cadru minunat de expresie.

GEORGE ARION ■

Concertele Filarmonicii „George Enescu”

Vineri, 10 noiembrie — ora 17,

sala Studio: Recital de sonate. RODICA MARIN — vioară. LIDIA BUTNARU — pian. Bach, Mozart, Beethoven.

Sîmbătă, 11 noiembrie, — ora 17, sala Studio: Cvartetul „EUTHERPE” (Arad) ARTEMIE SIMONCA, TITUS AVRĂMUT, ENDRE SZÖCS, MARTHA KOVACS, Wilhelm Berger, Mozart, Haydn.

— ora 18, Ateneul Român: „Universul artei vocale”. Recital de liederuri RUXANDRA DONOSE — mezzosoprană, VALERIU ROGACEV — pian. Brahms, R. Strauss, Enescu, Debussy, Fauré. Colaborează Valentin Răgușitu — violă.

Duminică, 12 noiembrie, — ora 10, sala Studio: „Treptele afirmării artistice”. MIHAELA NEAGU — vioară. La pian Adrian

Tomescu. Corelli, Pugnani-Kreiser, Vieuxtemps, Valentin Petculescu, CRISTIAN CHIVU — vioară. La pian Oana Velcovici, Bach, Saint-Saëns, Velehrosch.

— ora 11, Ateneul Român: Stagionea educativă pentru elevi. „PAGINI DIN MUZICA ROMÂNEASCĂ ȘI UNIVERSALĂ”. Concert susținut de ORCHESTRA SIMFONICĂ DE STUDENȚI A CONSERVATORIULUI „CIPRIAN PORUMBESCU”. Dirijor AUREL NICULESCU. Solist BOGDAN ZVORIȘTEANU. Ion Dumitrescu — Preludiu simfonic. Emanuel Elenescu — Rapsodia română pentru vioară și orchestră. Rimski-Korsakov — Seherazada, suită simfonică. Prezintă CORNELIU RĂDULESCU.

— ora 17, Ateneul Român: Recital de pian. DANA NIGRIM. Beethoven, Ravel, Radu N. Palade, Chopin, Debussy, Liszt.

— ora 18, Ateneul Român: Duo violonistic MIRCEA CALIN — VIOLETA CALIN. Vivaldi, Mozart.

La Opera Română

Două evenimente importante în următoarele zile la Opera Română: premiera cu Norma de Bellini în ziua de 16 noiembrie, ora 18 și debutul Ruxandrei Vlad în Trubadurul de Verdi, sîmbătă 11, la aceeași oră.

Pentru cei mici și părinții lor — Casette de T. Bratu în ziua de 12 noiembrie la ora 11.

Două seri de balet cuprinzînd spectacolul Precauțiunii inutile (12 noiembrie ora 18) și Chopiniana, Carmen, Bolero (15 noiembrie ora 18).

În sfîrșit, celebra operă a lui Bizet, Carmen — în ziua de 14 noiembrie ora 18.

atelier literar

George Militaru

George Militaru — Sîrna, Prahova. Ultimul plic cu poeme nu s-a rătăcit, dar computerul a preferat să tacă: vă cunoaște bine, simte că puteți mai mult și așteaptă cu răbdare să vadă minunea.

Veronica Balaban — Constanta. Dacă nici dumneavoastră nu vă place ceea ce scrieți, de ce credeți că trebuie să ne plăcă nouă? Nu, nu ne place.

George Lixandru — București. E frumos că deși ați devenit bucureștean, scrieți „poeme provinciale”, unele înediate de interesante. Dar lectura lor, chiar dacă grafia e îngrijită, e foarte greoaie. Încercați să le dactilografiati.

Daria Dorneanu — București. Între altele, deocamdată e important să vă preocupați de două lucruri: ce spuneți (ce vreți să spuneți) într-un text și cit de frumos reușiți să-l așternați pe hîrtie. Asta pentru că poemele din ultimul plic nu spun nimic deosebit, iar limbajul e prea puțin supraviețuitor. În mod ciudat, rimele, cînd și cînd sînt perfecte, se „aud” prea puțin și nu „leagă” decît parțial versurile. Ca niște clopote de lemn care

nu intră în ritm. Am reținut **Lingă** și **De cite ori**, singurele care fac excepție de la observațiile de mai sus.

Bogdan Ștefanovici — Iași. Sînteți aproape de drumul bun. Depinde cum veți merge pe el.

Gabriel Ardeleanu — Toplița. Încercați să vă îmbunătățiți motivele poetice, evitîndu-le pe cele absolut gratuite, precum cele din **Irizări de toamnă**, **Stelele sînt sau Visle de lumină**. Ele nu comunică nimic deosebit, incapabile să producă uimirea și surpriza frumoasă.

Dumitru a Mariei — Baia Mare. E posibil să fie adevărată afirmația dumneavoastră. Adevărată și gravă, „împrumuturile” literare fiind la modă. Noi vă credem pe cuvînt, dar computerul vă roagă să o susțineți cu date concrete. Aveți așa ceva?

Boiță Adriana — Piatra Neamț. Ceva, în afara celor 18 ani, există. Noi însă nu eliberăm certificate de talent pentru nimeni. Nu avem curajul unui astfel de risc inutil. Și nu avem nici timp să stăm de vorbă pe indelele. Motiv pentru care mulți dintre corespondenții Atelierului se vor supăra: după re-

petate rugămintă făcute de computer de a nu fi „asaltat” la nesfîrșit cu tot felul de năzbîții, acum a decis să nu mai dea nici un fel de atenție unor astfel de plicuri. Dacă nici așa nu va reuși să stea pe „redută”, va renunța, căutîndu-și altă îndeletnicire.

Daniela Turlea — Vințu de Jos. Nu aveți dreptate: poemele de acum sînt frumoase, la fel de frumoase ca și cele trimise anterior. Din păcate, ritmurile nu vă ascultă, ori nu ascultați dumneavoastră de ele. De aici, unele sunete neplăcute, ca o hîrducătură de căruță pe un drum plin cu gropi, în puterea nopții. Dactilografiati.

Rață Alexandru — Bacău. Sînteți profesor, ați menționat mereu această demnitate, și se cuvine să o înnobiți, supraveghîndu-vă rostirea și respectînd punctuația.

Marius Fotache — București. Computerul e de părere să mai așteptăm, reținînd Așteptarea lui Ulise și Sîrșit de baladă. Poate reușiți ceva peste.

Constantin Bulciuc — Lugoj. Poemele din septembrie trecut erau mult mai bune.

Stupar Simona — Cluj-

Napoca. Intrați într-o bibliotecă și căutați poemele care vă interesează.

Traian Stejan — Sibiu. Timpul ni l-ați răpit, șansa pe care o așteptați, nu.

Ion Jaleș — Tirgu Jiu. Lucruri interesante, erudiție aleasă și bine cum-pănită. Dar e atît de multă proză, încît poezia nu se mai vede.

Dan Teodorescu — Iași. Sînteți un nume cunoscut computerului, iar „fișa biografică” îndreptățește această recunoaștere. Ne-

fiind un începător, cel mult ne putem saluta.

Lena Pană — Roman. Multă teorie, puțină practică. Paradoxurile sînt, de fapt, truisme: „Dacă nu ar exista apa, aerul și lumina, / universul ar fi pustiu”. Nu mai lipsește nici un element? Nu vă jucați cu focul și reveniți pe pămînt.

Maria Dobrescu — Suceava. Vă mulțumim pentru observație, absolut oportună. Ne așteptăm de la bun început la astfel de

surprize pentru că există și unii care nu se ocupă decît cu amuzamentele. De fapt, de cine e vorba?

Ilieșcu Ștefan — București. Ne pare rău, dar aveți dreptate: valiza plină cu versuri e interesantă și valoroasă numai pentru dumneavoastră. Nu vă putem admira decît răbdarea cu care le-ați scris și grija cu care le-ați păstrat.

DARIE NOVĂCEANU ■

Lingă

Nu mai e nimic în seica goală. Nici perla, nici ciutul, nici visul. Mai e doar cochilia, pe care o așezi lingă solzul de pește, lingă pana de vultur, lingă bucla aurie a unei zile mici, pe cînd, în risipa de răsărituri și apusuri, ploii de secunde se adună în osuarul timpului, lingă un zîmbet tinăr, lingă o pulbere de vise, lingă o tîrzie înțelepciune.

De cite ori

De cite ori m-am rugat de fluturii bătrîni să se scoale, și n-am știut cum să-i rog, de cite ori m-am rugat de copacii frînți să se ridice, și n-am știut cum să-i rog, de-atîtea ori m-am golit de suflet, și m-am încărcat dureros de privire.

DARIA DORNEANU

Amintire

În carte, uscată, o floare-și mai numără filele. Aripa de fluturi i-au sărutat corola. Petalele se zbat în amintirea sărutului de vară, țesînd, în zborul cocorilor, soția uitării, țipătul ee nu se mai întoarce.

La țarmul visării

Încovoiat de vreme, stejarul își sprijină amintirea pe crengile

din care umbra a dăltuit edificiul azurului. Cerul, tulburîndu-și oglinda, s-a încrustat în sfere de piatră. În poarta viselor, gîndul, Himeră, încercînd să transforme Un demon în zeu.

DRAGOȘ-CĂTĂLIN BUCURENCIU

Prin singurătate

Ai lăsat să-mi intre în poeme toamnă după toamnă. Am rămas cu un văzduh de păsări mai puțin, cu o ultimă frunză de cuvinte în palmă. Măcar un vers mi-aș întoarce spre alt anotimp, dar mi-e teamă că nu va răzbate prin ațita și-atîta singurătate.

DANIELA OTILIAN

ADÁM ERZSÉBET:

„Fără implicare
nu poți
realiza nimic”

— Adám Erzsébet, nu ne-am văzut de multă vreme. Iar ultima oară cînd ne-am întîlnit am vizionat — pe o casetă video — recitalul dumneavoastră de poezie susținut pe meleagurile unde s-a născut cel mai mare poet al românilor. Un recital într-adevăr, formidabil, despre care s-a scris cu multă prețuire. De-a-tunci ați mai intruchipat cîteva personaje pe scena teatrului Național Tirgu-Mureș, despre care am relatat și în revista noastră. Ce altceva ați mai realizat în acest răstimp?

— Am avut un recital în Anglia.

— Cu ce ocazie?

— Am fost invitată de „The Poetry Society in Association with British Council” la decernarea premiului de traducere „Corneliu M. Popescu” lui David Luke care a transpus în limba engleză **Faust**.

— Pentru cititorii noștri, în cîteva cuvinte: ce este cu acest premiu?

— Acest premiu se decernează din doi în doi ani celei mai bune traduceri în limba engleză a unei opere literare. Este un premiu prestigios și cel căruia i se conferă se bucură de multă considerație.

— Bine, dar ce legătură aveți dv. cu această festivitate?

— Am fost la Londra pentru un recital Eminescu în limba engleză. Evident, a fost o nouă posibilitate de a aduce un omagiu, în fața unui public din altă țară, marchii nostru poet, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la trecerea sa în nemurire.

— Ați avut un singur spectacol?

— La Londra a fost unul singur, dar am mai avut unul la Oxford, pentru studenții de la filologie. Acolo recitalul meu a avut o altă structură. Am rostit poezii nu numai ale lui Eminescu ci și ale unor poeți români și maghiari din acest secol.

— A fost probabil, pentru studenți, ca o lecție de teatru, de poezie?

— Într-adevăr, a fost o lecție de familiarizare a lor, de pildă, cu modul cum sună limba română, limba maghiară. Iar ceea ce am recitat în limba engleză le-a îngăduit accesul la nestematele poeziei noastre.

— Cîteva dintre poezii pe care i-ați prezentat?

— Argezi, Jebeleanu, Anghel Dumbrăveanu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Radnoti Miklos, Ady Endre, Jozsef Attila, Ferencz Istvan. De asemenea, am spus cîteva poezii ale unor autori englezi contemporani tîlmăciți în limba română: Alan Brownjohn, Fleur Adcock, John Silkin.

— Succes?

— Nu eu sînt în măsură să mă pronunț.

— Dar cum v-ați pregătit pentru acest spectacol neprogramat?

— Nu mi-a fost ușor, dar l-am creat cu sprijinul Bibliotecii de la Universitatea din Londra. Spre surprinderea mea — plăcută de altfel — am descoperit un fond de carte românească bogat și bine ordonat. În două-trei zile, cu ajutorul și al unui xerox afișat chiar în sala de lectură, am reușit să-mi organizez întregul material.

— Cum v-ați conceput întîlnirea cu studenții de la Oxford?

— N-a fost un spectacol rigid, ci unul deschis dialogului, un bun stimulente pentru întrebări și răspunsuri, pentru oferirea de informații referitoare la cultura noastră. Cei din sală au rămas uimiți cînd le-am confirmat veștile despre audiența extraordinară pe care o are poezia la publicul românesc de toate vîrstele și din toate categoriile sociale. Pentru ei e aproape nevădit că mii de oameni sînt asculte cu emoție, cu frează lăuntric, un vers, un poem sau un recital de poezie. Totodată, a fost un prilej de a se convinge de diversitatea, frumusețea poeziei românești de azi și dintotdeauna.

— Ați avut răgazul de-a afla care e cauza distanțării publicului de-acolo de poezie?

— Una dintre cauze poate fi atracția pe care o exercită asupra tineretului muzica ușoară, în forme isterizante, uneori. Dar, motivele sînt, cu siguranță, cu mult mai multe.

— Să revenim la recitalul de la Londra, consacrat în întregime lui Eminescu. Cu un astfel de spectacol ați mai fost prezentă acolo în urmă cu doi ani. L-ați păstrat identic?

— Nu. Dimpotrivă, am încercat să-l regîndesc, să-l îmbogățesc cu noi poezii și, mai ales, să-l recreez din punct de vedere al interpretării, al comunicării cu publicul.

— Cum anume?

— De pildă, am încercat să sugerez universul eminescian nu numai prin intermediul cuvîntului ci și prin muzica special compusă pentru acest recital de Csiky Boldiszar. Am învîțat să „cînt” la triangu, cinel, clopoțele mari și mici.

— Dar folosirea lor nu e o trădare a poeziei? Nu e o manifestare a neîncrederii față de cuvînt, de forța lui?

— Am folosit instrumentele cu multă discreție, pentru a nu abate atenția de la ceea ce era primordial — versul eminescian, profunzimea lui, încărcătura sa emoțională.

— Cum de ați avut curajul de a-l recita pe Eminescu în limba română, în limba engleză?

— O viață de actor nu este suficientă pentru a atinge perfecțiunea tuturor valorilor, frumuseților, valențelor poetice specifice limbii în care te-ai obișnuit să te exprimi pe scenă. Ștînd toate acestea, la prima vedere s-ar părea că am

fost prea îndrăzneală asumîndu-mi — pe lingă recitalurile mele în limba maghiară — și sarcina interpretării în limba română, în limba engleză. Dar poezia lui Eminescu, superbul melos al limbii lui m-au cucerit încă din copilărie. A trebuit să învăț însă mult, mult de tot, pentru a ajunge la finisarea opțiunii mele repertoriale de acum. Dar am fost cuprinsă de tremurul interior al emoției ori de cite ori am recitat versurile Luceafărului poeziei românești, al vîscului Eminescu, capabil să innozeze lumi și oameni.

— Unde a avut loc spectacolul?

— Chiar în clădirea asociației, unde este o sală specială pentru spectacole.

— Reacția publicului?

— Iar îmi este greu să povestesc fiindcă sînt direct implicată în ceea ce s-a petrecut acolo. Însă toți cei prezenți au rămas tulburați de vraja versului eminescian. Astfel de întîlniri sînt benefice pentru cunoașterea reciprocă a culturilor europene, ale tuturor culturilor. Una dintre actrițele teatrului englez, prezentă acolo, Melinda Walker a venit la mine plîngînd, m-a îmbrățișat și mi-a spus: „Desigur, de Eminescu am auzit. Nu i-am cunoscut, pînă acum poezia, dar am reușit să-mi dau seama de uriașa ei valoare. Și am mai reușit ca prin tine să cunosc sufletul românesc, minunata lui alcătuire”.

— Ați fost, deci, ca un fel de ambasadoare a culturii românești.

— Dacă vreți să ziceți așa... E drept, am avut și cîteva întîlniri cu personalități importante ale culturii engleze de azi, cum ar fi Thelma Holt — organizatoare a unor festivaluri internaționale de teatru sau David Aukin, directorul Teatrului Național din Londra. A fost un bun prilej de a-i pune în temă în legătură cu fenomenul teatral din România, cu viața noastră culturală. Amîndoi au fost uimiți de multitudinea titlurilor care se joacă în România, de diversitatea repertoriilor teatrelor noastre, de înnoirile din arta spectacolului înfăptuite la noi. Mi s-au părut interesate chiar de un schimb de experiență cu teatrele noastre.

— Ați părăsit, deci, postura de actriță și v-ați folosit de cuvînt pentru a vorbi despre țara dv.

— Despre noi, despre țara noastră am vorbit și prezentîndu-mi recitalurile. Pentru că

faptul artistic nu poate fi gustat „în sine”, contemplat ca și cum n-ar avea nici o influență asupra noastră. Arta pentru artă e o aberație. Nu demult, prin cea mai autorizată voce a poporului român s-a spus: „Este bine cunoscut că nu a existat, nu există și nu va exista niciodată artă de dragul artei”. E un adevăr incontestabil. Artistul nu se poate rupe de contemporanii săi, nu se poate izola într-un iluzoriu turn de fildeș, de unde să privească indiferent la trecerea zilelor, satisfăcut doar de el însuși. La urma urmei, fără implicare nu poți să realizezi nimic în nici un domeniu.

— Mai concret despre această responsabilitate a artistului față de societatea în care trăiește, față de secolul în care s-a născut?

— Mai concret? Aș putea da multe exemple. Dar dacă am vorbit mai mult despre turneul meu în Anglia am să aleg o întîmplare care s-a petrecut acolo. După cum știți, la Londra a fost identificat locul unde s-a înălțat odinioară „The Globe”, teatrul lui Shakespeare. Pe acel loc municipalitatea s-a gîndit să ridice o clădire cu zeci de etaje, destinată ocupațiilor cotidiene. Întreaga suflare artistică a Londrei, a Angliei s-a împotrivit îndată unei astfel de inițiative socotind că pe locul respectiv ar fi mai oportun să se construiască un teatru. Pentru a realiza în practică o astfel de idee, în momentul în care eu eram în capitala Angliei se strîneau semnături de la personalități ale vieții cultural-artistice. Iată o formă prin care un artist poate să participe în chip responsabil la viața cetății. Eu însămi am semnat într-un caiet în favoarea construirii celui lăscă de spiritalitate. Din păcate nu am mai stat cîteva zile pentru a participa și la spectacolul în aer liber dedicat tocmai acestei pleadoarii. Am fost însă invitată să las cîteva rînduri pe care le-a citit asistentei Vanessa Redgrave.

— Care au fost acele cuvinte?

— „Numele meu nu este atît de cunoscut în lume ca al Vanessei Redgrave, dar inima mea, mintea și puterea mea sînt și ele pentru salvarea acestui teatru.” Și am semnat: Adám Erzsébet de la Teatrul Național Tirgu Mureș, România.

GEORGE ARION ■

Superba armonie arhitectonică a galeriilor comerciale din Ploiești

Am îndrăznit chiar și ceea ce părea imposibil

„Ce mai faci? Ce mai înveți?” își începeu dialogul două personaje dintr-un recent reportaj al revistei. Este tulburător, nu?!, să descoperi că „a învăța” a ajuns nevoia interioară a fiecărui român, a ajuns conștiința tuturor, că, fără a-ți însuși tot ceea ce se cucește în lume, transformându-te pe tine într-un gânditor și într-un posibil descoperitor, nu poți să fii omul prezentului, omul de care patria ta are nevoie.

În bagajul nostru de valori morale, de trăsături ale omului nou, „a învăța” se interferează, se conectează, este rațiunea necesară lui „a fi revoluționar”.

„Învățați, învățați cât mai mult și cât mai temeinic!”, „Fiți revoluționari adevărați!”, ne îndeamnă cu perseverență, cu patos, cu pilda propriei sale vieți, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

A fi revoluționar presupune a fi capabil să inovezi, să transformi într-o calitate nouă domeniul tău de muncă, de activitate, de preocupări. Și asta nu e posibil fără pregătire, fără cunoștințe, fără devoțiune,

fără implicarea în realitate și trăirea ardentă a acesteia, fără adesiunea totală la politica pe care o îmbrățișăm azi, în România socialistă.

Noi, reporterii, întâlnim zilnic în spațiul țării, în orașe și în sate, în industrie, în agricultură, în știință, în cultură, în domeniul sănătății, asemenea oameni exemplari, care își împlinesc datorită lor socială, munca lor de zi cu zi, dincolo de stacheta obișnuită, într-un adevărat spirit revoluționar. Ard pentru o idee ce poate îmbogăți zestrea materială și spirituală a patriei, ce o poate împinge cu un pas înainte pe calea progresului și prosperității, pe calea afirmării ei în lume, se străduiesc cu tenacitate să acumuleze și să aplice moderne euceriri ale științei și tehnicii contemporane, pentru a ne bucura la scară națională de roadele lor. Sunt tot mai mulți cei care își fac din cauza generată o cauză a vieții lor personale.

Omniprezente, învățătura și educația pentru învăță-

tură, pentru înaltele trăsături ale omului nou din România socialistă, așa cum promovează partidul nostru, cum continuă să promoveze, stau împiedicând mărțurie Tezele pentru Congresul al XIV-lea — stimularea valorilor de prețiozitate. Cercetarea științifică, de pildă — precum exemplifică reportajele din aceste pagini — nu este apanajul unei elite de intelectuali, este o poartă deschisă tuturor celor apti, celor care au capacitate și aptitudini, indiferent unde ei se află, unde ei muncesc, într-un sat îndepărtat și anonim sau într-o mare clinică universitară ori institut specializat. Mai mult, în conformitate cu prevederile cuprinse în proiectul Programului-Directivă al Congresului al XIV-lea, fiecare loc de muncă va deveni, va trebui să devină, un laborator de cercetare și de aplicare cât mai rapidă în practică a euceririlor tehnice-științifice moderne, singura cale a progresului necontenit al economiei naționale, a modernizării vieții noastre sociale în ansamblu.

Multă învățatură și deschidere spre nou

Un recipient inconjurat de frig, circa minus 200 de grade. În el, prima bancă de embrioni congelată, proveniți de la taurine de mare performanță. Ceasul vieții lor a fost pentru moment oprit. Vor fi treziți în viitor pentru a participa la ameliorarea rasei Bălțata Românească. Unele din mamele lor au fost de mult scoase din efective, dar ereditatea lor valoroasă nu se va pierde. Dorm în containerul cu medii crioprotectoare și viitorii urmași ai vacii recordiste folosită ca model pentru stătuia din curte. De altfel, în lume există doar 6 stații ale vacii: în S.U.A. — la Washington, în U.R.S.S. — la Moscova, în Elveția, Olanda, Danemarca și în România, la Singeorgiu de Mureș. O zestre de gene valoroase înfruntând timpul în congelator. Alături, un microscop cu bisturiu abia observabil, ca o păreare. Pe „masa de operații”, unul din simburii de viață înghețată este sectionat în două. Nu oricum, ci în așa fel încât fiecare fragment să păstreze integral valoarea moștenire genetică. Prin microchirurgie, din același embrion se vor obține două animale parca trase la xerox ca înfățișare și performanțe.

Privesc calendarul de pe perețele laboratorului Stațiunii de Cercetare și Producție pentru Creșterea Bovinelor din Singeorgiu de Mureș. Arată cumva anul 2000? Îmi amintesc însă de Ger și Ghiocel, cei doi taurasi frumoși de pe pășunea stațiunii, născuți anul trecut din embrioni congelati. Este totuși o zi a acestor toamne. O zi ca atâtea altele în care cercetătorii mureșeni au deschis usa viitorului. De fapt, la Singeorgiu de Mureș deja există o bună experiență în transferurile de embrioni. Acum, recoltarea lor nu se mai face chirurgical, ci printr-o spălare cu medii de cultură a uterului vacilor performante. Embrionii, de zece ori mai mici decât un fir de praf, identificați cu stereomicroscopul, sunt transferați apoi

în organismul unor animale receptoare. Adevărate incubatoare vii. Anual, în stațiune, peste 100 de vitei cu părinți din virful ierarhiei rasei sunt născuți de alte vaci care i-au adoptat fiziologic. Patru astfel de nașteri au avut loc și într-o unitate productivă, I.A.S.-Seuca — Mureș.

„Ne-am străduit ca studiile elaborate să privească și spre viitor dar, în același timp, să ofere și soluții îmbunătățite pentru tehnologiile actuale ale marii producții zootehnice, spune dr. Emil Silvas, directorul stațiunii. Așa ne-a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitelor de lucru în stațiunea noastră. Acum, în fiecare unitate din județul Mureș se află implementate rezultatele cercetărilor noastre. Cu clarviziune, secretarul general al partidului sublinia că întreaga dezvoltare a economiei țării, deci și zootehnia, trebuie să aibă la bază cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Prețioasele orientări și îndemnuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au dat un nou imbold căutărilor noastre.”

Și rezultatele nu au întârziat să apară. Stațiunea a fost distinsă de 3 ori cu Ordinul Muncii clasa a III-a, ultimul obținut chiar în acest an. Vacă multipară Piri, cu cei 9640 litri de lapte, a cucerit marele premiu la Expoziția națională de taurine. Anul trecut, Aurora a ridicat stacheta: 10340 litri. Cora, după prima naștere, a fost înregistrată cu 6500 litri și a ocupat primul loc în clasament. Apoi și-a păstrat titlul de campioană, însă la secundipare, cu cei 9650 litri la a doua lactație. A depășit la cantitatea de unt vacile cu producții de peste 10000 litri. Performanțele în ameliorarea rasei Bălțata Românească au devenit cunoscute și la Singeorgiu de Mureș s-a desfășurat sesiunea Federației Europene de Simmenthal, rasa aflată la baza formării Bălțatei Românești. Despre concursul celor 700 de taurine recordis-

te din mai multe județe au scris ziare din Austria și reviste din R.F.G., Italia, Elveția. Federația italiană a propus schimburi de animale de prăsilă, iar Franța îl invită pe dr. E. Silvas să fie arbitru la concursul francez de taurine.

În holul stațiunii, printre numeroase diplome și premii, o colecție de mostre de pământ din zonă și o expoziție de furaje. Deasupra, cuvintele omului de știință Simion Mehedinti: „Studiul pământului țării deșteaptă simțurile spre înțelegerea frumuseților sale, el deschide mintea spre a-l pricepe și inima spre a-l iubi”. Moto-ul de muncă al lui Emil Silvas și al celorlalți cercetători? „Zootehnia se reflectă ca-ntr-o oglindă în producția vegetală. Zootehnistul și agronomul trebuie să fie uniți într-o simbioză perfectă. Folosirea rațională a pământului și animalelor, iată pirghile cele mai simple pentru a realiza o producție intensivă”. Pășunile stațiunii îmbracă dealurile asemenea unei mochete chlorofilene ce-ți mângâie gleznele. Sunt întreținute ca un gazon de stadion, cu firmă. Firul de iarbă este măsurat aproape cu centimetrul și numai după aceea animalele se reintorc să pășcă în parcelele parca trase cu echerul. Astfel, vegetația are răgazul să se regenereze suficient. Se protejează sănătatea pământului, iar vacile aproape că ating creșterea ierburilor cu ugerle pline de lapte cit să umplă o canistră. Taurinele sunt crescute în majoritatea timpului în aer liber. „Pentru ele, cel mai plăcut grajd este natura. Nu li s-a șters din genă amintirea vieții strămoșilor lor sub cerul liber. Am amenajat padocurile de lângă grajduri cu adăpători, iesle, umbrare simple din sipci de lemn, locuri de odihnă cu paie. În ele, animalele pot face ce vor, bineînțeles supravegheate. Au libertate de mișcare. Atât pentru vitelul de 7 zile cit și pentru adult, pășunea și padocurile au devenit domiciliile preferate chiar și în nopțile răcoroase. Doar în timpul interperiorilor se retrag în grajduri, și ele confortabile. Creșterea în natură are o influență deosebit de favorabilă asupra dezvoltării animalelor.”

După experimentări riguroase, specialiștii stațiunii propun și o rețetă de hrănire a viteiilor: încă de la 7 zile, în paralel cu suptul, li se oferă și ratii de furaje (concentrate, fin, apă, sare). Consumându-le treptat, acest rumegător precoce în vîrstă de 2 săptămîni devine

mai bine pregătit pentru viața economică. „Vitei hrăniți exclusiv cu lapte în perioada de alăptare încep rumegarea la 2 luni, ceea ce reprezintă o pierdere în ritm în adaptarea la regimul de furajare de după înțărare. Fără suplimentul de furaje, ei flămîneză între supturi, consumă apoi cu lăcomie laptele, ceea ce duce la frecvente tulburări digestive și chiar pulmonare.”

Cercetătorii au căutat să pătrundă cu gândul în toate labirinturile vieții animalelor. Și-au spus: să mai analizăm o dată rolul apei în hrană. Observația a fost interesantă: sporirea cantității de apă băută reprezintă o metodă simplă și eficientă de a stimula consumul furajelor de volum. Pentru fiecare kilogram de furaj uscat, animalele trebuie să bea minimum 3 litri de apă, explică dr. E. Silvas. În lipsa apei, ele mănîncă mai puțin. Iată deci că apa crește apetitul vacilor pentru furajele de volum și reprezintă o cale de creștere a producției de carne și lapte. De aceea, pentru a se asigura echilibrul mineral al organismului, le punem la dispoziție cantități mai mari de sare și săruri minerale complexe preparate în stațiune. Vitei frumoși și rotunjiți mîncînd cu poftă fin după ce s-au adăpat pe săturate sînt argumentele vii ale unei inițiative deja aplicată în stațiune cu bune rezultate.

S-a pus la punct pe baze științifice o tehnologie a drumului de la vitei la vacă. Problema cheie a unei ferme eficiente. Ea constă din creșterea rațională a viteiilor în perioada de alăptare și după înțărare, supravegherea lunară a dinamicii greutății, observarea promptă a apariției activității sexuale, însămințarea numai a acelor exemplare ajunse la parametrii normali de corelare

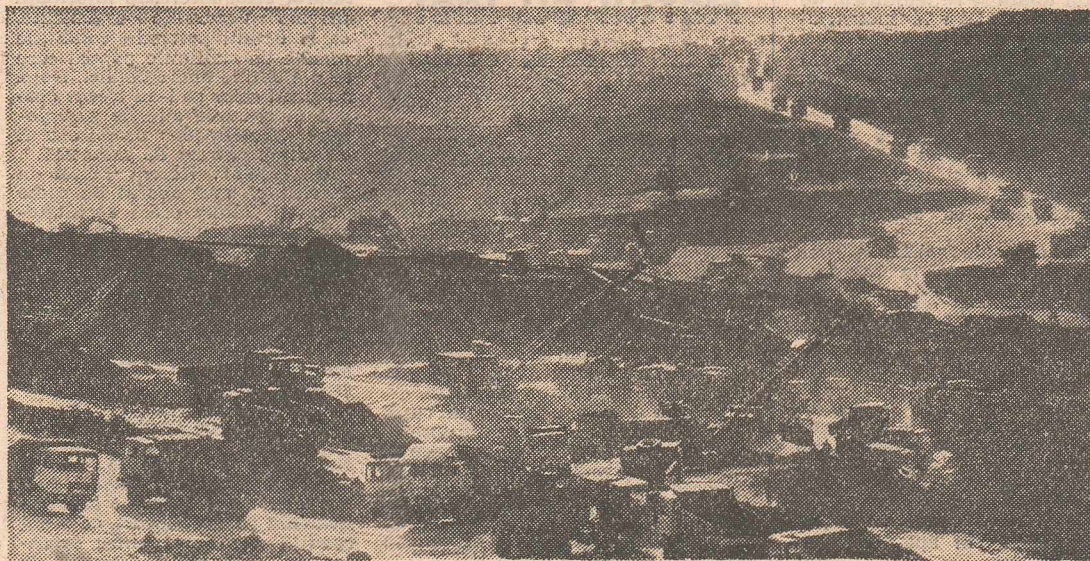
a greutatei cu vîrstă. În stațiune, vitele depășesc 420-450 kg la 18-20 de luni, devenind apte de reproducere. „Însămînțările la vîrstă mai înaintată datorită nerealizării ritmice a raportului ani-greutate conduc la pierderea unor cicluri de lactație”.

Pentru specialiștii de la stațiunea Singeorgiu de Mureș nu există probleme mari și mici. În toate se investește aceeași pasiune și seriozitate. Ca ele să deschidă poarta marilor ferme și să contribuie la modernizarea zootehnicii. Așa se face că se studiază și tehnologia de creștere a vacii de carne dar și înlocuirea cimentului de la iesle (erodat în timp și devenind leagăn al microbilor și ciupercilor) cu gresie, costul fiind doar de 80 lei pe vacă. Se pregătește o linie pentru mulsul centralizat cu spălare automată a ugerului, implantarea de senzori pentru înregistrarea stării lui de sănătate, programarea bioproducției a animalelor. Aparatura nu se modifică mult dar productivitatea muncii crește de la 20 vaci repartizate unui mulgător la 80-100. S-a realizat un dispozitiv simplu de grătare din lemn conceput să blocheze capul viteiului, înlesnind intervențiile veterinare și zootehnice. Inclusiv o alăptare care preîntîmpină suptul nenutritiv.

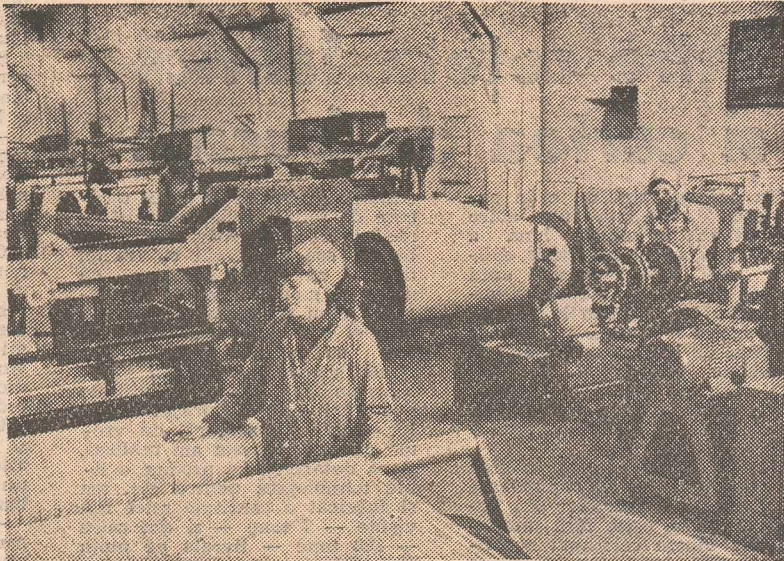
„Trebuie să punem la baza modernizării zootehnicii multă învățatură și deschidere spre nou”, spune dr. Emil Silvas. Un principiu înscris în regulamentul de ordine interioară al stațiunii. Dar și în „regulamentul” de funcționare al conștiinței profesionale. Cercetătorii se află mereu în miezul vieții IAS-urilor și CAP-urilor din județul Mureș și din alte 5 județe. Asigură introducerea rezultatelor studiilor lor în producție. La Singeorgiu de Mureș, cu sprijinul ministerului de profil și al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, se organizează cursuri teoretice și practice pentru șefii de fermă, medicii veterinari, ingrijitorii de animale, responsabili cu baza furajeră. În 1989, peste o sută de zootehniști s-au întors în unitățile lor cu servietă plină de idei noi și soluții tehnologice moderne.

Emil Silvas, Mircea Roman, Constantin Sirbulescu, Cornel Podaru, Justina Lobonțiu, mai tinerii Tiberiu Polen, Virgil Berea, ingrijitorii Cornelia Olteanu, frații Lăurențiu, Iosif Varga și ceilalți colegi ai lor sînt cei care au așezat, lingă toate cele de mai sus, mult suflet și pricepere. Și asta-n fiecare zi.

FLORIN CONDURĂȚEANU

O imagine care a intrat în obișnuit : s-a deschis un nou șantier

Cintecul fibrelor urzite...

și am deschis noi orizonturi demnității umane

A gândi în „viteza a patra“

— Stimate tovarășe subinginer Gheorghe Cernea, sincer să fiu nu văd ce legătură poate fi între funcția dumneavoastră — șef al autobazei Reșița a I.J.T.L. Caraș-Severin — și o instalație care pompează apa din subteran pe principiile energiei solare. Și totuși, aceasta este ultima dumneavoastră invenție (numită chiar așa, „pompa solară“), brevetată atât în țară cât și pe plan internațional. Am aflat că recent ați primit și brevetul de la Paris.

— Brevetul nu l-am primit numai eu, ci și Institutul român de subinginerie, în cadrul și cu sprijinul căruia am efectuat cercetările teoretice. Și l-ar fi meritat în egală măsură și colegul meu Ion Boboescu. Până una-alta, dacă nu vă supărați, v-as invita în asistența tehnică cu care trebuie să plec, chiar acum, pe traseul tramvaiului. Mai discutăm pe drum...

Discutăm, asadar, pe drum, cu atenția împărțită între supravegherea încadrării în grafic a mijloacelor de transport în comun și convorbirile aproape codificate purtate de la stația mașinii noastre cu alte stații ale autobazei reșitene a căror amplasare încerc, uneori, s-o ghicesc.

— Știți — se scuză interlocutorul meu — port stația cu mine și acasă...

— E nevoie? —

— E nevoie. Numai ieri seară, de exemplu, am fost anunțat că o defecțiune a tramvaiului s-a produs chiar în centru, în stația „Nera“. În șase minute eram acolo.

— Știți tot mersul autobuzelor și tramvaielor din municipiu?

— Da.

— Îl știe și familia dumneavoastră?

— La perfecție. Întreaga mea familie lucrează în transporturi. Sotia — impiegat, fiica — tehniciană, băiatul — mecanic auto.

— Inventator sinteti, însă, numai dumneavoastră. Probabil în timpul liber...

— Noaptea. Noaptea mă înfund în mica mea bibliotecă tehnică. Citesc despre problemele cu care mă confrunt în muncă. Uneori găsesc rezolvări,

uneori nu. Atunci le caut eu. Dimineața, în jurul orei zece, cind sint la garaj, le discut împreună cu băieții mei. Adică cu echipa de reparații și intervenții. Cu Nicolae Bejan, cu Teodor Mirisan, cu Zărie Nitu, cu Nicolae Osvar, cu Ion Miclea și Mircea Murgu.

— Toate cele 25 de inovații și 45 de raționalizări ale dv. privesc funcționarea mijloacelor de transport în comun?

— Da. De la căruciorul pentru demontat și montat motoare de autobuz, făcut în 1977, până la dispozitivul de demontat și montat cutii de viteză hidramate pentru autobuz. Asta ne-a scos, odată, peri albi. Am stat cinci zile și cinci nopți lângă o cutie de viteză defectă, fără să-i găsim hiba. Am montat-o și am demontat-o de 21 de ori. Și n-are decât 250 de kilograme. În alte trei zile am făcut un nou dispozitiv. Nevoia te-nvăță.

— Ați avut vreodată senzația că ați muncit fără rost la o inovație? Că ea a fost, cum să zic, depășită?

— Nu. Dar am avut un gust amar cind, după ce am creat un aparat auto complex pentru gresare, introducerea uleiului în motor și a aerului comprimat în pneuri, hirtilele s-au impleticit prin birouri și, după o vreme, am importat astfel de dispozitive, cu performanțe mai reduse decât cel pe care-l făcusem noi. Bani aruncați pe apa simbetel.

— Și totuși, tovarășe Cernea, ce-i cu pompa solară? La ce vă folosește? Ce legătură are cu munca dv.?

— De folosit, mie personal nu-mi folosește. Dar a pompa apa de la treizeci de metri sub pământ fără a consuma nici un strop de energie, numai prin captarea razelor soarelui, acest lucru poate fi extrem de folositor dacă e aplicat pe scară largă. Și sper că va fi. Legătura cu munca mea de zi cu zi? Poate că nu e nici una.

Sau poate că e. Căutarea, neliniștea, creația care pot deveni, iată, componente ale cotidianului. Atunci cind cotidianul începe cu o oră mai devreme.

RADU CIOBOTEA ■

care trezește — și de la distanță — fiori.

Am intrat în toate locurile unde există forme ale vieții. Mi-am păstrat singele rece în fața întâmplărilor dramatice sau a interlocutorilor care nu cunoșteau eleganta unui dialog. Dar în orice spital, fie și numai cu carnetul de însemnări, intru în vârtejul emoțiilor, „sunt“ bisturie pe care nu le văd, „trec“ prin analize pe care nu le fac.

Dr. Gheorghe Panoza, mă crede mult mai tare și îmi arată niște radiografii cu crinena boală, localizată pe coloana vertebrală. Mă încarc subit cu energie pentru că neurochirurgul nu are timp de pierdut, mai ales cu cineva pus pe interogații.

„Echipa mea operează în cel mai scurt timp, vorbim puțin și cu miez“. Nu-mi spune chiar așa doctorul Panoza dar îl înțeleg printre... cuvinte.

— Un om fără coloana vertebrală este de plins, la propriu și la figurat!

— De la protocoardate, pe scara evoluției, toate ființele au coloană vertebrală. În relațiile umane unii însă ajung în jalnică ipostază de a merge îndoiți.

— Tovarășe Panoza, în ultimii 30 de ani ați îndreptat numai coloane?

— Și miini și picioare! De coloana vertebrală se agăță virsta, neplăcerile de tot felul, cum sint accidentele, bolile...

— Detășăm invelisul osos de măduva spinării?

— Chiar și în actul operatoriu. Măduva este conductorul principal care conține fibre motorii, senzitive, vegetative, de asociere. De ea depinde buna funcționare a organelor interne iar vertebrele sint invelisul osos, protector.

— Extraordinar! Deși măduva are diametrul degetului mic, coloanel vertebrale i s-a rezervat rolul principal de susținere, de verticalitate, în anatomia noastră.

— Măiestria naturii! Și este capabilă de performanțe deosebite. Să ne gândim la eforturile la care este supusă coloana prin gimnastica de performanță (o am acum în minte pe fantastică Nadia Comăneci), prin parasutism, prin haltere.

...Pe masa doctorului, acoperită de cărți și tratate, s-a răstăcit un invelis frumos, cu care mă joc.

— Fiți atentă să nu vă tăiați! Este o lamă de bisturiu.

O scap din mină pentru că eram convinsă că este gumă de mestecat.

— De câți ani sinteți în contact direct cu bisturiul?

— În 28 iulie, 1948 am operat prima apendicită. Tremuram tot.

— Și dumneavoastră?

— Era debutul. Chirurgii sint miiloși, în ciuda aparențelor. Noi tăiem ca să îndreptăm, să refacem deficiențe ale organismului. Adolescentul, Panoza, una-două, tăia toate găinile din curte pentru supa gustoasă pe care o făcea mama. După ce am intrat în sala de disecție nu am mai pus mina pe ele.

— V-a crescut cota de importanță?

— O, doamne! Nici vorbă! Îmi era milă, știam că le fac să sufere.

— În acești, 41 de ani de operații, câți dintre ei sint numai ai neurochirurgiei?

— Din 1959 sint în acest spital, unde venisem doar pentru un curs de traumatologie. Profesorul Arseni mi-a propus să rămîn în clinica sa și să mă perfecționez în operațiile de coloană. Pînă atunci lucrasem ca ortoped, îmi dădusem și primariatul, după aceea l-am susținut pe al doilea în neurochirurgie.

— Treizeci de ani neîntrerupt aici... Îi simțiți pe coloana dumneavoastră?

— Nu răspund la întrebări tendențioase! Vă asigur că nu știu cind au zburat acești ani, întii în clinica veche, apoi în cea de astăzi modernă, unde operăm creierul și coloana, asistați de aparatură ultra specializată.

— Ați ajuns la cîteva tehnici operatorii care vă sint proprii.

— După ce le-am „descoperit“, am „descoperit“ citind că, în lume, și alții operează la fel.

— Cred că este cu atît mai mare mulțumirea cu cit, concomitent, în Olanda, America, România, se operează cu aceeași tehnică. În ce constă ea?

— În neurochirurgie am îndrăznit să operez coloana prin față, dacă compresiunea s-a produs în față. Acum 25 de ani se opera coloana numai prin spate. Am invins, în acest fel, una din prejudecățile medicale și am cîștigat reducerea simțitoare a timpului operației, ameliorarea stării post operatorii a bolnavului care numai după 5-6 zile pleacă acasă. Aveam nevoie de alt fel de instrumente și acest fel de operație mi-a stimulat gîndirea.

— V-ați ales o profesiune în care vă serviți, totuși, de instrumente...

— Înțeleg unde bateți...

— Și?

— Am vrut să fiu un mare violonist dar și un mare matematician. Hărțuit de cele două „iubite“ am ajuns în brațele celei de a treia — medicina.

— Asadar aceste instrumente gîndite de dumneavoastră se regăsesc în sala de operație?!

— Mă servesc și astăzi de trefină, depărtătoare, potcoava pentru tracțiunea craniană. După ce am pus la punct mica mea „tehnică“, am extins îndrăzneala și în chirurgia discului cervical. Am început să operez tot prin față, cu aceeași satisfacție.

— „Plombarea“ vertebrei este tot o idee Panoza.

— Sinteți bine informată...

— Face parte din „instrumentele“ mele de lucru.

— Să vă povestesc cum mi-a venit ideea „plombei“. Eram la dentist și-l admiram dexteritatea cu care lucra și mai ales că nu arunca la coș nici un dinte cariat. De ce n-aș încerca, mi-am spus, același lucru cu vertebra în care este un loc gol, după extirparea tumorii?! Zis și făcut. Am „plombat“ vertebra cu ciment autopolimerizabil și am constatat că și-a recăpătat rezistența.

— V-a ajutat formațiunea dumneavoastră de ortoped?

— Dacă continuați așa vă lau în echipă!

— Mulțumesc pentru onoare dar ar trebui să mă reanimati în fiecare clipă. Ați fost bursier, mă scuzați, cu părul cărunt...

— În 1982 am fost în America și am stat cu fruntea sus cind profesorul, prezentîndu-mă, a spus că am la activ 2.000 de operații pe coloana vertebrală. Mulți dintre cei de

la care trebuia să învăț erau în urma mea. M-am interesat de micro-chirurgia tumorilor intramedulare și la reîntoarcere, acasă, am început să operez, după tehnica pe care am văzut-o acolo.

— Ați transformat marea dumneavoastră experiență în cărți pentru tinerii care vin în neurochirurgie.

— Am scris cîteva tratate, toate în colaborare cu profesorul Arseni, care mă stimulează continuu prin tineretea sa.

— Ce a rămas cel mai aproape de dumneavoastră din anii de facultate?

— E clar că cineva v-a sîptit multe despre mine...

Ridem, pentru că a fost o întrebare întâmplătoare.

— Chimia, fiziologia, biologia s-au modificat cu trecerea timpului, anatomia nu. Carotida e tot la locul ei și raporturile ei cu organismul sint aceleași. În anii studenției am stat zi și noapte în sala de disecție înțind anatomia în spațiu. Pentru a fi un bun mecanic trebuie să stăpînești perfect mașinaria. N-am avut nevoie de atunci să mă mai uit într-un tratat de anatomie.

— Dacă iubiți vioara, concertele, sinteți un sentimental?

— Un medic care nu iubește oamenii, care nu suferă pentru durerea lor, nu are ce căuta în această profesiune.

— Mi se pare de la sine înțeles...

— Totuși e necesară sublinierea pentru că la admitere ar trebui testate și aceste date subiective nu numai memoria. Omul bolnav are nevoie de incurajare, de cîteva cuvinte calde.

— Este medecina, cum afirmă unii, o artă?

— Între artă și chirurgie este o mare legătură. Colegii mei au valențe pentru pictură, literatură, muzică. Sala de operații este o sinteză între artă și știință. Fără talent...

— Fără talent în nici o profesiune nu se obțin performanțe.

— Regret că viața e scurtă. Cind chirurgul a ajuns să știe ceva, el se formează greu în 10-15 ani, apar semnele vestitoare ale bătrînetii.

— Echipa de chirurgie se succedă și ea în timp?

— Orice succes chirurgical se datorează echipei care are nevoie de afinitate și profesionalism. Vocea mea nu se aude în timpul operației. Întind mina și primesc instrumentul. Într-un an nu am avut nevoie decît de trei-patru litri de singe pentru transfuzie. Este micul nostru record, al doctorilor Bacă, Exergian, al asistentelor Sandu, Albu, Băltărețu. Dacă cineva totuși vorbește în sala de operație, atunci spune o glumă.

— Deplin singe rece!

— Vă înșelați. Fiecare om e o entitate distinctă, cel de pe masa de operație ca și cel care operează. Trebuie să învățăm să ne stăpînim emoțiile dacă ni s-a încredințat, cu totală încredere, viața altora. Stressul este boala medicilor. Ați auzit că ei cad din picioare, fulgerați de inimă. Dar ce are a face! Înainte, zi și noapte! Este nevoie de noi... Nu cunosc cuvînt mai dezmiardător, mai dulce, după acela de mamă, decît „doctore“. Însemnînd am nevoie de dumneata, am încredere în dumneata.

CARMEN DUMITRESCU ■

Iubirea de oameni și de profesie

Intrarea în clinica de neurochirurgie a Spitalului „Gheorghe Marinescu“, pentru un om care se crede sănătos, produce două stări suferințe deosebite.

Întii este impresionantă înțînirea cu un centru de sănătate, situat pe cîteva etaje. Mica expoziție de sculptură din curte

abate, pentru o clipă, teama de diagnostic.

A doua stare de spirit, pentru cineva ca mine, se transmite prin mersul pe virful picioarelor ca să nu tulbure suferința și efortul pentru curmarea ei. Văd, în dreapta și stînga, numai operații care ies, pe targă, din sala

Conservele de legume-fructe

Între rețeta fabricii și cartea de bucate

Nu e inoportun, nu e în ex-trasezon a discuta un atare subiect azi, în ultima lună a toamnei. Cum am mai scris, drumul unei rețete, drumul unui produs nou își are etapele și verigile lui, de la planurile de culturi agricole și pînă pe mesele noastre, de la creator și pînă la producția industrială. Or, tocmai de aceea, acum e oportun, acum, cînd se trasează proiectele pentru culturile de primăvară.

Ne-am oprit la întreprinderea de producție și industrializare a legumelor și fructelor din Tecuci deoarece este, fără îndoială, una dintre cele mai prestigioase din țară, un combinat integrat, cu ferme și livezi proprii, cu tehnologii și instalații la nivelul tehnicii al timpului, cu un colectiv de oameni ai muncii bine calificat și o conducere formată din specialiști remarcabili. Pe scurt, unitatea dispune de toate condițiile pentru a crea, promova și introduce în producție, de la un sezon la altul, o gamă de produse cit mai diversă în care proporția noutăților să fie semnificativă. Ce-i drept, prezența lor pe piață nu depinde în exclusivitate de fabrică, un factor-cheie fiind, precum se știe, cel care decide pentru noi în runde de contractări, reprezentanții organelor comerciale. Dar aceștia nu pot alege altceva decît ce le oferă producția, așa că tot de aici se impune să pornim. Tot din fabrică.

Colectivul de diversificare ne prezintă o listă cu preparate și rețete „cu tehnologiile de fabricație puse la punct și cu care anul acesta batem calea”, ne prezintă directorul tehnic, ing. Mihai Enache. Ca număr, lista e apreciabilă, deși ca sortiment și rețete, unele rămîn credem, dis-

cutabile: mîncare de gutui, mîncare de țelină, ardei umpluți cu rădăcinoase, aperitiv de fasole boabe, sos de sfeclă cu hrean, mazăre cu carote, nectar de mere și morcov, nectar de gutui, jeleu de gutui, cremă de măr și morcov, cremă de morcov cu aromă de portocale. Dacă sîntem nerăbdători să aflăm pe piață demult promisiile nectaruri — și tovarășul director tehnic ne asigură, de vreme ce „anul acesta am realizat, și ca dotare, și ca produs, o linie tehnologică pentru ele, am și fabricat o cantitate mică din vișine — 7 tone — și din caise — 180 tone — livrată pe piața Galașului” — ca și mazărea cu carote, ce va ușura munca gospodinei la prepararea salatelor cu maloneză, nu știm dacă prea mulți consumatori vor prefera mîncarea de gutui la borcan ori pe cea de țelină, pe care nutriționiștii ni le recomandă proaspete. De asemenea, nu știm cum se va asigura desfacerea cremelor de legume cu fructe, mai existînd o întreprindere producătoare, lingă Capitală, destinată conservelor pentru copii mici, de tip „baby-beef”.

— Ce se întîmplă cu bamele? am întrebat. Cîte sortimente produceți din dovleci? Cîte din conopidă? Cîte din vinete? Cîte din ardei?

Ne răspunde dr. ing. Gheorghe Lazăr, directorul întreprinderii.

— Noi, totuși, sîntem o unitate care am rămas și cultivatoare și producătoare de conserve de bame. Am livrat anul acesta circa 12 tone.

— Adică foarte puțin.

— Reprezintă puțin, știm, dar e o cultură pretențioasă, se recoltează greu. Se recoltează numai manual, nu se cunoaște mecanizarea ei și trebuie fă-

cută zilnic, altfel trece de momentul optim și se lemnifică, de unde și dificultăți la industrializare.

Și, totuși, ne gîndim, altădată cum se găseau soluții? Vara, cînd e vremea bamelor, și elevii, și bătrînii, ar putea ajuta.

— Vinetele în ulei, ca și bamele în ulei nu s-au produs din lipsă de zahăr și ulei. Județul nostru a avut dificultăți în auto-aprovizionarea cu aceste produse.

O fabrică (de zahăr) e prea nouă, abia intrată în folosință și se lovește de necazurile inerente începutului, alta, (cea de ulei) prea bătrînă, cu tehnologii învechite și nu poate asigura necesarul, dar e limpede că nici ministerul de resort — al industriei alimentare — n-a ajutat întreprinderea din Tecuci să primească acele produse din alte județe, așa fel încît nici un sortiment din conservele de bază să nu ajungă deficitar.

— Din dovleci avem trei sortimente — în apă, în saramură, cu orez.

Ne permitem a aminti tovarășului director că această legumă de mare valoare nutritivă ar trebui valorificată mai consistent, ar putea fi inclusă la creme și aperitive, utilizate într-o sumedenie de rețete culinare, cum ar fi supele, budincile, sufleurile, destinate mai cu seamă unei categorii sensibile de consumatori, copiii, bătrînii, suferinzi de boli digestive.

În toate cărțile de bucate (și avem destule și foarte ingenioase) este cuprinsă, de pildă, rețeta de conservare a ardeilor pentru umplut cu ajutorul hreanului, metodă superioară și net economică (fără energie) față de cea prin sterilizare, la care specialiștii nici unei fabrici nu s-au gîndit s-o preia.

Am mai sugerat tovarășului director și alte rețete din fondul de experiență al gospodinelor noastre, este entuziasmat și ne promite că, anul viitor o parte le vom găsi în magazine. Ne întrebăm, totuși, specialiștii fabricii n-au curiozitatea să răsfoiască aceste cărți de bucate?

CICI IORDACHE-ADAM

Raftul cu idei

● **UN ORIGINAL CENTRU COMERCIAL.** Pasajul pietonal din centrul Timișoarei este pe cale de a deveni unul din punctele de mare interes comercial ale municipiului. Lucrările de amenajare a acestei zone, al căror autor este arhitectul Ionel Pop, sînt în plină desfășurare. Florăria, parfumeria, punctul de difuzare a presei, sediul agenției Turistcoop, magazinul Audiotim, acesta din urmă bucurîndu-se de un interes special din partea tinerilor, vor căpăta un plus de originalitate prin modernizarea și particularizarea oferite prin decorațiile interioare deosebite.

Printre lucrările așteptate cu interes sînt nou punct de informare ce va funcționa aici, care va oferi informații din cele mai diverse domenii — de la cele de ordin cultural și sportiv, pînă la date meteo — ca și semnalizarea specială, din exterior, a fiecărui punct comercial.

Așteptăm finalizarea lucrărilor, pentru a reveni cu amănunte.

● **POPAS.** Deși ne aflăm chiar în plin sezon turistic, de curînd, în localitatea Alimpești din județul Gorj a intrat în funcțiune o nouă unitate turistică, aparținînd cooperativei de producție, achiziție și desfacere a mărfurilor. Popasul „Oltețul” — așa se numește — este amplasat într-un cadru pitoresc, dispune de sursă de apă curentă și centrală proprie de încălzire și pune la dispoziția oaspeților săi camere confortabile, cu mobilier modern, dotate cu aparatură electronică, și un elegant restaurant, o braserie și un bar cu 200 de locuri.

Credem că e bine să reținem aceste informații: un popas plăcut sporește bucuria oricărei călătorii!

● **„TURISTCOOP.”** Sub acest nume, la Pitești a fost de curînd inaugurată agenția de turism a UJECOOP Argeș. Noua agenție care va funcționa în unitatea

Clubului F.C. Argeș, va oferi tuturor celor interesați informații privind excursiile organizate, ca și detalii privind condițiile oferite de stațiunile pentru care se pot obține bilete de aici. După numărul celor ce i-au trecut pragul în primele zile de funcționare, „Turistcoop” promite a fi o unitate extrem de solicitată.

● **„GOLF.”** Recent lansat în fabricație, noul aparat de radio portabil „Golf” oferă ascultătorilor plăcute surprize atât în privința sensibilității, selectivității și clarității redării sunetului, cit și a ușurinței în manevrare și a designului. De remarcat, de asemenea, posibilitatea noului radioreceptor, care are cinci lungimi de undă, de a se alimenta și de la rețeaua de curent electric și de la baterii.

● **SALĂ POLIVALENTĂ.** În Caransebeș, cartierul „Întreprindere Nord” s-a îmbogățit de curînd cu un nou obiectiv social-edilitar. Este vorba despre o sală polivalentă cu 1100 locuri, ce oferă condiții excelente pentru desfășurarea unei game extrem de largi de acțiuni culturale-artistice, sportive, educative, de divertisment. Printre primii invitați, în noua sală au fost, alături de locuitorii cartierului, oameni ai muncii de la întreprinderea de construcții de mașini, IACM, ACH Blăștiu — Polana Mărului, CPL, IFET, EGCL, ACMR, IPRC, AEPI și de la secția de gospodărie a Consiliului popular orășenesc, adică toți cei care au contribuit la construirea sa.

● **CAP DE SERIE: BLOCUL F2.** Darea în folosință a blocului F2 din cartierul „Aeroport” din Petroșani a fost primită cu bucurie nu numai de beneficiarii noilor apartamente, ci de toți locuitorii din zonă. De ce? Pentru că magazinul alimentar cu autoservire ce se amenajează la parterul acestui bloc este primul dintr-o serie de unități ce vor constitui un nou și modern complex comercial și de prestări servicii.

ROXANA PAICU

La colț de stradă

Am căutat mușețel, tel, sunătoare la Plafar, cel mai autorizat loc. Din cînd în cînd am găsit, dar trebuia să fiu pe „fază”, cînd se face aprovizionarea.

În schimb, la orice colț de stradă, în piețe, sînt vinzători improvizați, cu pachetele discrete ca dimensiuni cu cite o floare de mușețel, de tel, de nalbă, prinse cu o agrafă, înștiințare pentru, și alături preț de 5 lei, pentru cine întreabă sau cumpără. Și se cumpără.

Am ținut să cîntăresc, cu mare strictețe, pachetele cu flori de tel, din care nu poți face mai mult de 2 ceauri. Acul cîntarului s-a mișcat: nesemnificativ oscilînd între 5-6 grame. La farmacie pachetul de 100 grame costă 8,25 lei, 3,75 sau 6,25, la colț de stradă, același mușețel, tel, sunătoare revine la o sută de lei, o sută de grame.

Cîmpurile cu plante medicinale au fost la discreția celor de la colțul străzii?!! Tei! Jefuiți și maltratați, cînd aromele lor pătrundeau și în visele noastre, n-au putut fi „obiecte” decît pentru oameni cu îndelungă dubioasă?!!

După ce astăzi am scris, cu tristețe, despre distrugerea teilor de către cei care ne așteaptă astăzi, cu mărfa de speculă, la colțul străzii, un cititor surprins m-a întrebat: „nu aveți alt subiect?”. Revin asupra rîndurilor mele, oricît i-aș mări nedumerirea, mai ales dacă citește atent revista și vede că abundă în subiecte dintre cele mai diverse și interesante.

Din ce în ce mai mult, ne reîntorcem către natură, către medicina naturistă către neegalitatea ei soluții, insistînd recomandate pentru ameliorarea sau chiar vindecarea unor suferințe. Necinstiții fac bani de pe urma lipsei de gospodărie și prevedere tocmai a celor plătiți să se ocupe ca farmacia naturii să ajungă în casa noastră. Hipocrat spunea „medicul tratează, natura vindecă”.

CARMEN DUMITRESCU

În schimbul doi și în schimbul de noapte, cantina unei întreprinderi devine o bucătărie a orașului. În schimbul doi și în schimbul de noapte, o formație de tînere femei conduse de o maistră și un tehnolog în chimie alimentară (ing. Alexandra Dima), cu norma de bază în secția de conserve a întreprinderii de industrializare a cîrnii din Galați, pune la dispoziția a patru mici restaurante „familiale” și „expres” din cartierele „Dunărea”, „Aeroport”, „Piața energiei” și Piața „30 Decembrie”, zilnic, între 8 și 10 feluri de mîncare caldă. Numărul de porții, în funcție de o medie a consumului din zilele precedente, se comandă prin telex de către întreprinderea de alimentație publică, dimineața, pînă la orele 9. „Sîntem încă la începutul acestei activități, ne spune directorul Ovidiu Peris, am debutat în martie, pornind de la ideea

valorificării superioare a anumitor categorii de produse rezultate din producția noastră, în special organele de animale și totodată să asigurăm cetățenilor meniuri calde, proaspete, variate, de bună calitate”. Ce-

Telex-meniu

rearea a fost, de la o lună la alta în creștere; dacă în aprilie s-au solicitat circa 600 porții (s-a pornit cu timiditate) în prima jumătate a lui octombrie s-a ajuns la 10 000. Transportul se efectuează în recipiente inox sigilați, separat partea lichidă de cea solidă, sosurile și clorbele de bucățile de carne, în scopul garantării gramajului la fiecare porție, și purtînd ștampila CTC, așa precum am con-

statat într-una din unitățile de desfacere, la „Gastro-familial” din Piața „30 Decembrie”.

Legumele pentru meniurile fierii, sînt asigurate; circa 700 tone de tomate, fasole verde, ardeioase, rădăcinoase, varză ș.a., se află în congelatoare, în silozuri, în depozite. Procurate din grădina proprie din curtea întreprinderii sau de la unitățile agricole, unde lucrătorii au dat o mînă de ajutor la recoltare. Pentru diversificarea preparatelor mai este necesară perfectarea sistemului de repartiție la unele sortimente, cum sînt ouăle și produsele lactate, în special unt și smîntînă.

În felul acesta, „fabrica de mîncare” a I.I.C. Galați va putea deveni un important furnizor de meniuri bune și ieftine pentru un număr și mai mare de mici restaurante.

C. ADAM

Inițierea unor acțiuni în rețeaua comercială bucureșteană de natură să aplice în practică măsurile izvorîte din sarcinile trasate de secretarul general al partidului cu prilejul vizitelor de lucru și analizelor efectuate privind o mai bună aprovizionare cu produse agroalimentare, au condus la apăsările dintre cele mai favorabile în rîndul cetățenilor Capitalei. Se știe că realizarea unui comerț modern, civilizat, dinamic, cere atît organizare, competență, hărnicie, conștiințiozitate, cit și un înalt spirit civic exprimat prin corectitudine, cinste, exigență și autoexigență — al lucrătorilor din comerț, trăsături ce caracterizează marea majoritate a acestora. Numai că, parcă pentru a întări regula, s-au ivit și excepții, care, depistate cu promptitudine de organele de stat și ale controlului obște, au generat indignarea cetățenilor, constituind, totodată, obiectul unor dosare penale judecate de urgență.

Rețeaua comerțului sub tensiunea legii

Printre infracțiunile îndreptate împotriva comerțului socialist se află înșelăciunea sub cele două forme: la cîntar și la calitate a mărfii. Roșca Constantin, lucrător la unitatea de „Legume și fructe” din Bd. Muncii nr. 84, n-a apucat să „manevreze” prea mult cîntarul, pentru că un control inopinat, de primă oră, i-a găsit în neregulă cu mărfa oferită spre vînzare. Cele 180 kg mere expuse la preț de calitate extra — 6 lei/kg — erau amestecate cu altele de 5,50 lei/kg. Și la gogoșari incurcase R.C. bor-

canele. Încercînd să motiveze că nu vinduse decît 4 kg. la preț maxim, s-a arătat mirat aflînd că infracțiunea de înșelăciune cu privire la calitatea mărfii o constituie chiar numai simpla expunere spre vînzare a unor produse „amestecate”. Fapta lui R.C. de a fi vîndut mere de o calitate inferioară la prețul celor de calitate superioară, se exprimă în justiție prin „crearea de plusuri prin mijloace frauduloase”. Ca urmare, instanța l-a condamnat la 10 luni închisoare.

În timp ce se întreprind noi

măsuri pentru o mai bună organizare a desfacerii cîrnii și a produselor din carne, unii se „aprovizionează” direct de la sursă, pe căi necinstite, se subînțelege. Strănutu Victor și Toma Vasile sînt conjuncți și lucrau la întreprinderea de Preparate și Conserve din Carne București. O a treia trăsătură de unire a celor doi s-a concretizat într-o condamnație acțiune de necinste. Două au fost soluțiile la care a recurs Strănutu Victor pentru a pune în aplicare vinovata inițiativă: ocolirea ieșirii principale din întreprindere și ora matinală — 6,15 — la care, socotea el, controalele sînt mai puțin frecvente. Avea un singur dubiu: dacă Toma Vasile, paznicul de la poarta numărul 3 — închisă pentru circulația personalului — o să-i permită ieșirea? Avînd în vedere că și el era ajutor de paznic, Strănutu Victor s-a bazat, totuși pe o anume solidaritate de breaslă. A încercat și a reușit: Toma Vasile s-a făcut că nu observă voluminosul pachet de sub haină, l-a deslușat poarta și l-a lăsat să treacă! N-a apucat să facă doi pași că a intervenit controlul, care, realizînd flagrantul, a stabilit că S.V. susțrăsese din întreprindere 10 kg. carne de vacă, de cea mai bună calitate. Ambii și-au primit pedepsele cuvenite. Totul a fost

clar, numai că nea Tomiță s-a dîmirit abia la judecătoria că „îngăduința” sa se cheamă, în termeni obișnuiți, lipsă de răspundere în exercitarea atribuțiilor de serviciu, iar în Codul penal — „favorizarea infracțiunii”.

O „pasăre de pradă” s-a dovedit a fi și Tomescu Doina, vinzătoare la standul din Piața Obor al Asociației Economice de Stat și Intercooperatiste Brăila, surprinsă vînzînd gogoșari de calitate I și a II-a la un singur preț, cel maxim, se înțelege! În cîteva minute incasase în plus, de la trei cumpărători, 56 lei. Scuzele din declarațiile infractoarei par hilare și ascund o sfidătoare mentalitate inapoiată. Transcriem: „Datorită aglomerației am făcut calculele din memorie și am greșit. Diferența se datorează faptului că am vîndut gogoșari verzi la același preț cu cei roșii. Menționez că nu știam exact prețul gogoșarilor verzi!” (auzi, vorbă!). Instanța a reținut ca relevantă împrejurarea că în toate cele trei cazuri greșelile de calcul au fost făcute în defavoarea cumpărătorilor: dum-

neai nu lucra în pierdere! A-părarea a cerut aplicarea unei pedepse la locul de muncă, invocînd tineretea clientei. Pînă în evidență, însă, pericolul social deosebit al infracțiunii comise, datorită faptului că „sumele încasate în plus fiecăruia dintre cei trei cumpărători sînt considerabile în raport cu cantitatea de mărfa vîndută”, i s-a aplicat — în vederea reeducării — o pedeapsă privativă de libertate.

Nu știm dacă cei trei cumpărători au observat manevra frauduloasă a vinzătoarei. Dacă și-au dat seama și n-au reacționat, înseamnă că au dat dovadă de o inadmisibilă toleranță. Pentru că, uneori, teama de „scandal”, atitudinea concesiivă, modicătatea sumei sînt: „argumente” ale indiferenței prin care se incurajează asemenea fapte necinstite. Morala e simplă: elementele inapoiate, puse pe căpătulială, nu trebuie să cunoască nici o indulgență din partea noastră, ci, dimpotrivă, trebuie deferite autorităților spre a-și primi pedeapsa cuvenită.

Iată doar cîteva cazuri ce demonstrează că instaurarea disciplinei și legalității în activitatea comercială este — și trebuie să fie — un proces permanent a cărui eficiență depinde, deopotrivă, de organele de stat și ale controlului obște, dar și de implicarea nemijlocită, fermă și promptă a înșiși cetățenilor.

MARIAN TEODORESCU

MAREA PROBLEMĂ A LUMII DE AZI: DEZARMAREA

În concepția românească, realizarea dezarmării constituie felul fundamental al lumii de azi. Cine urmărește cu ochi priceput politica promovată de președintele Ceaușescu înțelege acest adevăr, regăsit în inițiative și acțiuni cunoscute, recunoscute și larg sprijinite la scară internațională în atitudinea sa intransigentă față de tot ceea ce poate întirzia convenirea de măsuri practice în vederea opririi cursei înarmărilor, a înlăturării armelor din viața popoarelor.

Observatori grăbiți ai stărilor de lucruri existente, comentatori dispuși să supradimensioneze evenimente marginale au căutat și în cadrul discuțiilor generale de la O.N.U. să deturneze atenția de la ceea ce se dovedește cu adevărat esențial și preocupant în viața mondială. Decupând exclusiv ce este convenabil din masa de factori ce definesc actualitatea planetară, ignorând realități ce influențează decisiv existența a miliarde de oameni risipiți pe toate continentele, unii s-au lăsat furati de peisaj, invitându-ne să-i asistăm cum zăgrăvesc în culori euforice lumea în care trăim. Dar această lume nu este alta decât aceea în care cursa riscantă a înarmărilor continuă să se deruleze. Incurajată de bugete militare coșcose, de experiențe și experimente al căror rost rămâne înmulțirea și perfecționarea mijloacelor de

luptă, de distrugere în masă, îndeosebi a armelor nucleare. Au fost date deoparte rachetele cu rază medie și mai scurtă de acțiune, în baza unui acord, apreciat și salutat la justa-i valoare la ora convenirii lui. Dar este acesta motivul ca la adăpostul său să scuzi și să accepți existența atîtor factori de risc și de distrugere care derivă din existența armamentului nuclear strategic, a armamentului tactic, a armelor chimice, a

au acuzat tergiversările în luarea unor decizii de anvergură și cu efecte de amploare în domeniul dezarmării, în limitarea potențialului militar doar la cerințele strict defensive, pentru a face astfel posibilă înturnarea resurselor eliberate în interesul dezvoltării economice a statelor, a prosperității popoarelor.

La dezbaterile, în plină desfășurare, de la Națiunile Unite, țara noastră s-a situat și se

Contribuția românească

imenselor depozite de arme clasice? Plasată în preajma deschiderii dezbaterilor din Adunarea Generală, înțelegerea ministerială americano-sovietică a făcut să atenueze într-o anumită măsură vocile pregătite să ceară, de pe podiumul forului mondial, hotărâri și măsuri cât mai urgente în favoarea dezarmării, și mai ales a celei nucleare. Când cineva te privește în ochi și-ți declară că te-a înțeles, ești dator să-l crezi. Rămâne ca timpul să-ți dea dreptate.

Tentativa de a face să prevaleze punctul de vedere conform căruia situația internațională traversează zile însoțite n-a avut sorti de izbândă. Zeci de vorbitori urcați la tribuna Adunării Generale

situează pe aceeași poziție realistă.

România este de partea acțiunilor măsurabile în plan practică. Ea este convinsă de necesitatea blocării căilor de acces ce duc la perfecționarea armamentului nuclear și se pronunță în acest sens. Vede în experiențele nucleare o pîrghie la îndemînă pentru modernizarea mijloacelor nucleare de distrugere și se situează de partea celor ce doresc și solicită încetarea lor definitivă.

În zilele de început ale sesiunii a 44-a a Adunării Generale, România și-a reafirmat opțiunea-i binecunoscută în favoarea rennoirii apelului pentru reducerea la jumătate a rachetelor strategice din arsenalele celor două mari

puteri nucleare și ducerii mai departe a faptelor prin angajarea de negocieri în vederea perfectării acordului referitor la lichidarea totală a armelor nucleare. Preocupată de amenințările ce nasc prin transferarea în Cosmos a cursei înarmărilor, țara noastră se pronunță ferm pentru încetarea acțiunilor de militarizare a spațiului extraterestru. Privim cu încredere proclamarea de către Adunarea Generală a Deceniului dezarmării (1990—1999), iar prin această perspectiva câștigării ofensivei stării de pace asupra încordării și conflictelor, a războiului.

Referindu-se, de curind, la aspecte ale vieții internaționale, conducătorul partidului și statului nostru sublinia din nou necesitatea înțelegerii adevărului că problema fundamentală a epocii o reprezintă dezarmarea și, în primul rînd, dezarmarea nucleară, eliminarea completă a armelor nucleare de pe planetă. Faza critică în care s-a ajuns, atenționează secretarul general al partidului nostru, cere cu insistență intensificarea luptei tuturor popoarelor, participarea statelor — mari sau mici — de pe toate continentele, la elaborarea măsurilor în stare să conducă în cît mai scurtă vreme la eliminarea armelor nucleare din viața planetei. Ca un vot lucid în favoarea viitorului ei.

NEAGU UDROIU ■

Mai mulți factori, dar în primul rînd felul cum s-a desfășurat în perioada de după război cursa înarmărilor, au făcut să se nască opinia că planurile de dezarmare nu sînt realiste, că dezarmarea este un deziderat, nobil și generos, ce-i drept, însă irealizabil. Sterilitatea, decenii de-a rîndul, a dezbaterilor cu privire la dezarmare, în numeroase foruri, n-a făcut decât să întărească opinia sceptică referitoare la posibilitatea înfăptuirii dezarmării. Iată însă că în ultimii ani s-au produs schimbări importante în atitudinea unor conducători politici față de dezarmare. Nu e vorba, credem, doar de faptul că în funcții de mare răspundere au venit la un moment dat persoane cu vederi mai largi. Această împrejurare își are, evident, importanța ei, însă, după opinia noastră, începutul dezghețului în privința dezarmării a fost determinat de cauze obiective, cea mai importantă dintre ele fiind nivelul aberant al cheltuielilor militare. Se pare că aceste cheltuieli au atins o limită peste care nu se poate trece fără consecințe dezastruoase pentru omenire. Ca atare, s-au luat primele măsuri concrete de dezarmare. Și cu toate că pașii făcuți pînă acum în această direcție sînt foarte mici, importanța lor este imensă prin

demonstrația izbită: dezarmarea este realizabilă.

Se înțelege că majoritatea populației globului ar dori ca dezarmarea să se înfăptuiască imediat. În realitate însă, așa ceva nu este posibil. Și nu numai din cauza piedicilor de tot felul pe care le pun adversarii dezarmării (întrucît nu înseamnă defel că procesul dezarmării odată pornit — și el

acordă, firește, importanța cuvenită. În general, multă vreme, dintre țările cu mare putere militară, cele ce dețin cu prioritate arme nucleare au insistat asupra dezarmării convenționale, iar cele bine garnisite cu forțe militare clasice au cerut cu tărie lichidarea armelor atomice. Astăzi se negociază altfel, și există speranța că se vor găsi pînă la

armamentele convenționale au secerat de-adevăratelea milioane de vieți, precum și altele. Cu toate acestea, cele mai autorizate voci susțin că armele nucleare reprezintă, de departe, principala amenințare la adresa omenirii, fiind singurele care ar putea duce la dispariția vieții pe Pămînt, la nimicirea globului. Iată de ce, în contextul dezarmării generale, prioritatea trebuie să o aibă în continuare dezarmarea nucleară. „Este necesar să ne angajăm — spune președintele Nicolae Ceaușescu —, împreună cu toate popoarele din Europa, din întreaga lume, într-o acțiune și luptă fermă împotriva modernizării armelor tactice și cu rază scurtă de acțiune, pentru începerea tratativelor în scopul eliminării definitive a acestor arme și pentru continuarea luptei în vederea unui acord de reducere cu 50 la sută a armelor strategice nucleare, a eliminării complete, pînă în anul 2000, a tuturor armelor nucleare! Aceasta este singura cale pentru supraviețuire, pentru existența vieții pe planeta noastră!”. Odată eliberată de coșmarul nuclear, omenirea va putea să se ocupe mult mai eficient atît de celelalte componente ale dezarmării, cît și de cerințele vieții pașnice.

ION D. GOIA ■

Căutînd soluția optimă

este considerat pe mapamond ca fiind deja declanșat —, se va desfășura în bune condiții de la sine; sînt foarte mulți care se străduiesc să stopeze acest proces, să anuleze, practic, și puținul care s-a făcut pînă acum). Chiar în condiții ideale, cînd toată lumea ar dori-o, dezarmarea tot ar necesita un anumit timp, ca rezultat al nevoii păstrării echilibrului. În prezent, principalele echilibrare ce se cer menținute în procesul dezarmării sînt între armamentul atomic și cel convențional, pe de o parte, și între nivelurile din cadrul aceleiași categorii, pe de altă parte. În diferite foruri de dezarmare existente în prezent, aceste probleme i se

urmă soluțiile optime pentru realizarea unui echilibru în jos, la toate categoriile de armamente.

Dar recunoașterea importanței echilibrului în susținerea unei autentice curse a dezarmării nu echivalează nicidecum cu punerea semnului de egalitate, din punctul de vedere al gradului lor de pericolozitate, între diverse categorii de armamente. Uneori, este adevărat, în focul demonstrației s-a afirmat că armele chimice și cele convenționale tind să se apropie, ca forță de distrugere, de cele atomice, că acestea din urmă au avut, de la Hiroshima și Nagasaki încoace, doar o pericolozitate potențială, pe cînd

„Progrese în chimia și tehnologia polimerilor“

Am fost în aceste zile martorii unei noi confirmări a înaltei prețurii de care se bucură în întreaga lume creația științifică a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent savant de largă recunoaștere internațională, militant de seamă al partidului și statului nostru. Este vorba de apariția în Editura „Dar Al Tlass“ din Siria a volumului „Progrese în chimia și tehnologia polimerilor“. Noua ediție a cărții se alătură celorlalte șase reeditări în limbi străine ale lucrării, care a mai văzut lumina tiparului la Viena, Moscova, Helsinki, Tokio, New Delhi, Cairo, pretutindeni volumul întrunind aprecieri elogioase și fiind considerat ca o realizare reprezentativă pe tărîmul cercetării și ingineriei tehnologice.

Eveniment de o deosebită semnificație în viața științifică și culturală siriană, amplu reflectat în presă și la televiziune, lansarea oficială a volumului în cadrul unei ceremonii festive desfășurate în importantul centru universitar Homs, a oferit prilejul oamenilor de știință sirieni de a aduce un cald omagiu personalității multilaterale a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, de a-și exprima înalta lor apreciere și considerație pentru prețioasele merite politice, științifice, patriotice ale eminentului savant român, pentru contribuția sa excepțională pe tărîmul cunoașterii omenirii, pentru activitatea neobosită dedicată prosperității, progresului, dezvoltării României.

Relevînd satisfacția și onoarea deosebită de a prefața această strălucită lucrare științifică, prof. dr. Abdul Majid Sheikh Hussein, rectorul Universității Al Baas, sublinia valoarea înaltă a acestei cărți de referință, cuprinzător studiu teoretic și practic în domeniul de mare importanță al chimiei și tehnologiei polimerilor, care pune la dispoziția specialiștilor cuceriri științifice de mare noutate, descoperiri publicate pentru prima oară.

Pe lîngă deosebita însemnatate științifică, lansarea cărții „Progrese în chimia și tehnologia polimerilor“ de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a constituit — așa cum releva și dr. Abdel Razzak Ayoub, președintele Asociației de prietenie Siria—România — și un excelent prilej de consolidare și amplificare a legăturilor de prietenie și colaborare între poporul român și sirian.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

● Întrunită în sesiune specială la baza militară nord-libaneză Gulayaat, Adunarea Națională a Libanului l-a ales duminică în unanimitate pe René Muawad în funcția de președinte al Libanului. Anterior parlamentului libanez l-a reales pe Hussein Hussein în calitate de președinte al său. În aceeași ședință, Adunarea Națională a ratificat „Carta reconcilierii naționale“, propusă de Liga Arabă în cadrul consultărilor desfășurate în luna octombrie în orașul saudit Taif. Într-o evințare rostită după alegerea sa, noul președinte al Libanului a subliniat că în calitate de șef al statului și-a propus realizarea păcii și înțelegerii între toți libanezii, fără excepție. El a adresat în acest sens un apel către compatrioții săi, chemîndu-i să se realizeze procesul de renastere a țării, de redresare a situației și de realizare a înțelegerii naționale.

● Cabinetul israelian, întrunit în formulă restrînsă, a acceptat planul de pace al secretarului de stat al SUA, James Baker, privind începerea unui dialog

israeliano-palestinian referitor la organizarea de alegeri în teritoriile ocupate. Se precizează că guvernul urmează să se pronunțe în plen asupra acestei poziții.

● În alegerile legislative din Grecia, desfășurate la 5 noiembrie, partidul Noua Democrație (conservator) s-a situat în frunte, obținînd 148 de mandate. El este urmat de Mișcarea Socialistă Pănelenă — PASOK — (128 de locuri) și forțele stîngii unite (21). Trei mandate au revenit unor grupări politice mici. La fel ca la scrutinul din luna iunie, nici o formațiune politică nu a putut obține majoritatea pentru a alcătui un guvern monocolor. În această situație, președintele elen Christos Sartzetakis urmează, conform Constituției, să-l însărcineze pe Constantin Mitsotakis, liderul Noii Democrații, cu formarea unui nou cabinet. În cazul cînd acesta nu va reuși să realizeze o majoritate parlamentară care să-l sprijine, sarcina va fi transmisă grupării PASOK, iar în cazul cînd și acesta va

eșua, va fi rîndul coaliției forțelor de stînga și progresiste. Pînă la alcătuirea unui nou guvern, cabinetul de tranziție condus de Yoannis Grivas va rămîne în funcțiune.

● La Moscova au avut loc convorbiri între Mihail Gorbaciov, secretar general al CC al PCUS, președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S., și Egon Krenz, secretar general al CC al PSUG, președintele Consiliului de Stat al RD Germane. După cum relatează agenția TASS, s-a procedat la un schimb de informații în legătură cu procesele care au avut loc în cele două țări, cu stadiul pregătirii celui de-al XVIII-lea Congres al PCUS și a celui de-al XII-lea Congres al PSUG. S-a exprimat dorința reciprocă de a extinde și adînci contactele pe linie de partid, de stat și pe tărîm obște. Cei doi conducători au reafirmat hotărîrea statelor lor de a extinde colaborarea cu toate țările, pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă omenirea.

● Potrivit rezultatelor unui sondaj efectuat de ziarul „Washington Post“ și canalul de televiziune ABC, două treimi din negrii chestionați au apreciat că principala cauză a faptului că au locuri de muncă mai proaste și venituri mai mici decît restul populației SUA sînt prejudecățile rasiale. Totodată, un studiu realizat la Universitatea din Massachusetts subliniază că durata medie a vieții negrilor a scăzut considerabil, în timp ce mortalitatea infantilă în familiile negre este de circa două ori mai mare față de albi (18,2 la mie de locuitori față de 9,3 la mie). Studiul conchide că în pofida părerii acreditate de autorități că în societatea americană rasismul este un fenomen pe cale de dispariție, în realitate el se accentuează, astfel încît se poate spune că în prezent SUA sînt divizate în două societăți — a albilor și a negrilor.

ION CODRU ■

ROMANIA ÎN LUME: CONLUCRARE ÎN SLUJBA PROGRESULUI

Cind soarele se ridica deasupra orizontului plumburiu de toamnă racoroasă ne aklam la porțile Sofiei. Cu sentimentul că, în ziua de azi, dădăm o primă dovadă de punctualitate. Am deschis o agendă editată de o întreprindere de comerț exterior și am citit adresa ambasadei R.S. România: Sidniakovo nr. 4, o clădire nouă, înconjurată de spații verzi și concepută de un arhitect inspirat. Ambasada României la Sofia e o clădire care impresionează și domină cartierul liniștit. Ca și ambasadă la Bonn sau la Atena, cea de la Sofia spune mult despre priceperea constructorilor noștri, spre ale căror cărți de vizită am pus la cale această călătorie. Sediul ambasadei din strada Sidniakovo fusese inaugurat cu câteva luni înainte iar misiunea diplomatică a României se mutase în casă nouă după tipărirea agendelor pe acest an. O primă fisură în documentarea de acasă care, după cele două luni de muncă, ni se părușe înafăliabilă. Oricum, sentimentul că porniserăm cu stîngul ne domina în clipa în care am sunat la poartă spre a se risipi la puțin timp. Intilnirea anunțată se contramandase din cauza unei deplasări pe care conducea B.D.J. o efectuase la Burgas. Răminea în picioare intilnirea de la Septemvrie un oraș aflat la poalele Munților Pirin, unde acorda asistență tehnică o echipă de zece oameni de la Uzinele „23 August” din Capitală.

O zi obositoare, fără noroc, se încheia totuși cu bine, după ce ne avertizase asupra riscurilor. Prea repede, socoteala de acasă nu se potrivea cu cea din acest mare tirg, cum ar putea fi supranumită lumea contemporană. Și pentru a uita și a porni de la capăt cu forțe proaspete, am tras obloanele. Bine sau rău, călătoria începuse.

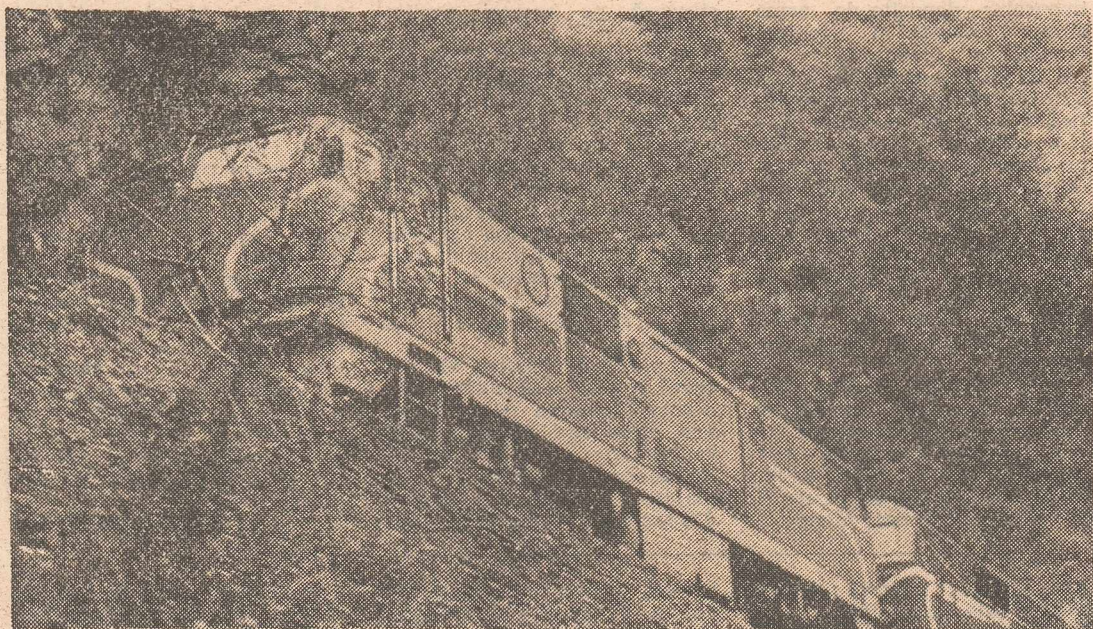
Cu gândul la soarele fierbinte al Orientului Mijlociu ne-am instalat pe autostrada de Plovdiv, înfruntind o ploaie pulverizată, amestecată cu scame de ceață și pale de vînt. Hărțile rămase acasă, în birou, nu ne foloseau la nimic. Știam doar că trecem de un motel de la Ihtiman, lăsăm în urmă și singurul tunel de pe autostradă și, la circa 15 kilometri, părăsim autostrada și luăm drumul de Velingrad, o celebră stațiune montană a Bulgariei. Din nou sub presiunea timpului. La ora zece trebuia să fim în gara din Septemvrie, un oraș care poartă numele unei luni de toamnă în care aerul se subțiază și tremură, cind ploile îl fac mai transparent decit cristalurile celebre, o lună în care natura desăvîrșește atîtea minuni și în care poporul bulgar, în anul 1944, a pus temelile revoluției socialiste. Drumul spre Septemvrie și Velingrad nu e decit o luncă, odihnitoare printre livezi de meri încărcați, de vii cu spalierile îngreunate de struguri, de plantații de tutun jumulte de frunze. Frunzele maronii se întind la uscat pe gardurile de lemn din mai toate satele iar autobuzele cu copii, parcate în marginea livezilor, dau culoare peisajului. Elevii veniți să dea o mîină de ajutor în marea bătaie a culesului dau cîmpului un aer de sărbătoare. Din cînd în cînd, pe marginea drumului, cite un bătrîn poartă un cîrd de curci prin iarba uscată. Septemvrie se află chiar la poalele Munților Pirin. E un oraș cu zece mii de locuitori. Cel mai mulți lucrează la Fabrica de țevi și la depoul de locomotive. În multe date, orașul seamănă cu Simeria sau cu Telușul. Una dintre diferențe ar fi că Septemvrie este capătul de linie pentru un traseu de cale îngustă care străbate Munții Pirin și Rodopi pînă la o altitudine impresionantă, spre a coborî de partea cealaltă, la Dobriniste. Cu două minute înainte orei fixate am ajuns în fața gării. O Dacie și un Aro așteptau pe post de semne de recunoaștere. Lîngă ele, maistrul Ștefan Popa și electricianul Ion Dincă, amîndoi de la Uzinele „23 August” din Capitală. Trecînd pe străzile din Septemvrie n-am avut nici cel mai mic sentiment

de pionierat. Dimpotrivă, de la volanul Daciei din fața noastră, maistrul Ștefan Popa se saluta cu cite un localnic de pe trotuar. De prin 1973 cînd în oraș și în alte localități din Bulgaria au sosit locomotive românești, prezența compatrioților noștri a devenit un fapt obișnuit. Mai mult chiar. Septemvrie fiind un oraș micuț, cu puține blocuri, membrii echipelor de asistență tehnică locuiesc în gazdă la diferite familii de bulgari. Spuneam deci că ne lipsea cu desăvîrsire sentimentul pionieratului. Dimpotrivă, ne copleșea o stare de liniște și siguranță. Ne aflăm într-un oraș în care politica de cooperare a României a creat și o atmosferă de prietenie.

prinderea de Comerț Exterior Mecanoexportimport. A trecut multă apă pe gîrlă de la acel eveniment amîntit între cele care prefătau cucerirea independenței din 1877, cînd, în 1889, se inaugura prima cale ferată din România, cea de la Giurgiu la București, urmată de Iași — Unghești și Ploiești — Predeal, celelalte linii fiind construite de firme străine. A trecut și vremea locomotivelor cu abur aduse din Suedia, și a celor pe care scria Resitza, cei 1300 de kilometri de cale ferată cu care România se mindrea prin 1879 devenind și ei o curiozitate și un fapt de istorie. La sfîrșitul acestui deceniu, România se situează între marii producători de locomotive și vagoane la

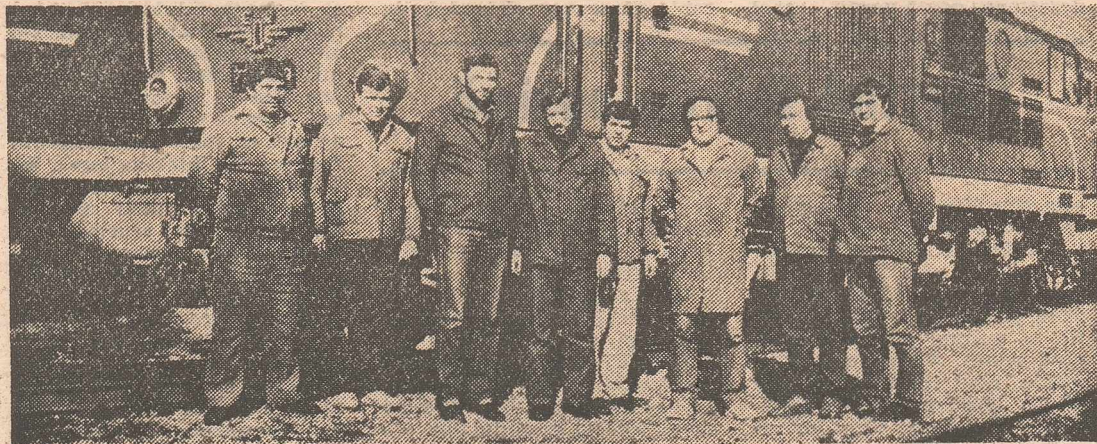
istoria economiei pe seama celor îndrituiți să-l facă. Pînă la urmă numai un arhivar meticolos cufundat în documentele întreprinderii Mecanoexportimport ar reuși să stabilească precis numărul și capacitatea mașinilor exportate nu numai în Bulgaria, ci și în Grecia, Anglia, Canada, R.P. Ungară, Costa Rica, Iraq, Turcia, S.U.A. R.S. Cehoslovacă, Mozambic, Egipt și prin cine mai știe cite țări ale lumii. Nimeni și niciodată nu va mai porni pe urmele lor și ele vor rămîne pe drumurile de fier ale lumii, purtînd trenurile sub tot felul de denumiri și indicative, dar totdeauna cu acea plăcuță discretă lipită pe „sold”, cu înscrisul „Made in Romania”. În

tinentului european, prin 35 de tunele și ajunge în locuri în care trenul se află simultan pe două sau pe trei curbe iar linia nu are decit 765 de milimetri lățime, atunci cu siguranță că garanția este nu numai necesară, dar și obligatorie. Am încercat să urmărim trenul de marfă și persoane tras de două locomotive, una fabricată în România, la Uzinele „23 August”, și alta Henschel, produsă în R.F. Germania. Am ținut șoseaua care urmărește un pîrîu. Pe partea cealaltă, pe umeri de stîncă și buze de prăpastie se cațără linia spre Dobriniste. De cum am ieșit din Varvara, spre Băile minerale Varvara și mai apoi spre Tépina și Velingrad, cursa prin defileul abrupt al munților răsplinea un miros înecăcios de ferodou și de motor incins. Chiar dacă pe alocuri trenul urcă doar cu 30 de kilometri la oră, în cele din urmă l-am pierdut. Țin minte lecțiile de geografie din liceu, în care ni se spunea că Munții Balcani sînt niște munți vechi, roși, cu pante line și cu altitudini modeste. Nu știu ce părere vor fi avînd mecanicii de locomotive. Oricum, înainte de Tépina se află un tunel. Maistrul Ștefan Popa ne spunea că la primele curse, în funcție de felul în care locomotiva trecea de acest punct, se putea vorbi de calitatea motorului și a celorlalte agregate. Maistrul Ștefan Popa a preluat în 1989, în februarie, conducerea echipei de service de la un alt meseriaș în materie de locomotive, maistrul Toma Toma, un bucureștean extrem de iubit de mecanicii bulgari pentru că ținneau minte fie numele, fie prenumele. Echipa de acum are în componența sa pe mecanicul Tudor Niță, fost la asistență tehnică la același tip de locomotive și în perioada anilor 1973—1976, fost și în Vietnam și în Turcia pentru bunul mers al acelorași mașini, pe electricianul Dan Mihai, fost la asistență tehnică și în Sudan, pe Ion Dincă, și el specialist în garanții și cu amintiri tehnice din Ungaria, pe Ștefan Dina, omul cu inventarul pieselor de schimb, aflat pentru prima oară într-o asemenea misiune. Lor li se adaugă mecanicii Marian Ionescu și Constantin Ionescu, mecanicul Ion Ivan și electricianul Alexandru Resnic, singurul membru al echipei adus de la Cluj-Napoca pentru remedierea defectiunilor la agregatul de încălzire produs de Combinatul de Utilaj Greu de pe malul Someșului, omul care are și cel mai mult de lucru din întreaga echipă. El are cele mai multe necazuri, grație și faptului că a început sezonul de încălzire a trenurilor. Pînă în martie nu-și face nici un gînd de plecare acasă. În fiecare zi, după întoarcerea din cursă a locomotivelor, delomaistrul Andrei Alexiev, cel care supraveghează buna funcționare a locomotivelor și pregătirea lor pentru o nouă aventură, prin munți, vine cu hîrtiuța spre a înșira zgometele suspecte semnalate de mecanici, noutățile apărute sau defectele semnalate pentru remediere. De dimineața pînă seara tirziu, cei zece specialiști de înaltă calificare stau cîlare pe mașinile încălzite de drum, nu pentru a repara mereu felurite defectiuni, ci pentru a le îngriji cum se cuvine spre a demonstra puterea și performanțele lor. O zi întreagă am stat în preajma acestor oameni și ne-am simțit ca acasă. De fapt, cel mai adesea ne întrebau ce mai este nou pe acasă. Unii au venit de un an, alții de citeva luni. Întrebarea avea aceeași greutate. Cu citeva zile în urmă fuseseră pînă la Vidin pentru o reparație la o locomotivă de același tip. „Ne uitam peste Dunăre și ne visam acasă”, spunea maistrul Popa. Unii au lăsat acasă copii de școală, părinți în vîrstă și gîndul la ei are aici o consistență pe care o simți și cînd discuți despre cum era vremea la București. Oricite subiecte captivante poți găsi cu oameni plecați de citeva luni din țară, pînă la urmă cel mai ascultat este acela care are ultimele noutăți de acasă.

Prima etapă: La doi pași de casă

„Septemvrie”, o poveste de dragoste

Septemvrie are ceva din poezia tuturor depourilor cu tradiție. Clădiri purtînd urme de trecerea anilor, o locomotivă cu abur lăsată ca o amintire care să revină mereu și-n fiecare zi în memoria fiecăruia, vagoane vechi, uzate, așteptînd pe o linie moartă să intre sub flacăra uciătoare a aparatelor de sudură, locomotive noi diesel hidraulice și diesel electrice, vagoane motor și vagoane de marfă pentru linii normale și pentru cele înguste, vagoane mici, pentru călătorii pe liniile montane, un spațiu cu miros de motorină încinsă pe trasee, cu muncitori feroviari în costumele lor gri, de armată a drumului, megafoanele spînzurate pe stîlpi și zgometul infundat al tampoanelor și al cuplelor agitate cu repeziciune. Pe aici trec acceleratele de Plovdiv și tot de aici pleacă marfarele și personalele spre Munții Rodopi într-o veritabilă aventură feroviară, spre cea mai înaltă gară a Europei. Echipa de asistență tehnică de la Septemvrie este formată din 10 oameni, veniți la service pentru cele 10 locomotive L.D.H. de 1100 cai putere, produse de Uzinele „23 August” și livrate în Bulgaria de întreprinderi

unele capîtole avînd mai multe uzine producătoare, aflate într-o veritabilă concurență. Înainte de a reveni la Septemvrie, încă o serie de amănunte care țin și ele de istorie, dar de una mai recentă. Exportul de locomotive românești în Bulgaria a început în anul 1966. În anii care au urmat au fost exportate 281 de locomotive diesel hidraulice pentru BDJ și căile ferate uzinale. Lor li s-au adăugat alte 131 de LDE construite de întreprinderea Electroputere Craiova. Cifrele au crescut an de an. A urmat perioada anilor 1985—87 cu încă 45 de locomotive de mare capacitate, cele de 4000 CP, realizate tot la Craiova și aflate în exploatare și în întreținerea depoului Burgas. Anii au trecut și mașinile românești aduse în Bulgaria în 1966 și-au făcut datoria, înregistrînd la bord sute și sute de mii de kilometri după care, ca într-o poveste de dragoste, în care trebuie să te mai întorci și acasă, după 22 de ani, s-au pregătit să revină în țară pentru o perioadă scurtă, în vederea unor reparații capitale.

Să revenim la Septemvrie lăsînd acest capitol care ține de

Bulgaria, locomotivele fabricate în România pot fi întîlnite muncind din greu pe căile ferate uzinale (Combinatul de celuloză și hîrtie Mizia, Combinatul metalurgic Burgas, la A.A.F., Belere, la Combinatul Chimic Vidin, la Combinatul chimic Plevna), pe magistralele electrice ale țării vecine sau pe această linie îngustă, cățărăată prin Balcani pe distanță de 125 de kilometri. În timp ce în țară oamenii muncii întîmpină prin fapte deosebite lucrările Congresului al XIV-lea, aici, la doar doi pași de casă, cei zece români aflați la asistență tehnică se străduiesc în fiecare ceas ca LDH-urile de 1100 CP, exportate în 1988, să funcționeze ireproșabil. Pentru o perioadă de un an, tot ce apare în funcționarea mașinilor cade în sarcina echipei de service. Ideal ar fi ca garanția să însemne o perioadă de stat cu minile în sin. Numai că așa nu se poate. Și piatra, și modulul electric lunar, și inofensiva dar complicata bilă de la un rulment au și ele o garanție. Și dacă e vorba despre o locomotivă care remorchează un tren de marfă și trece în fiecare zi prin cea mai înaltă gară a con-

Întâlnire fără translator

În Pazargic, pe o stradă liniștită, cu curte și grădină, locuiește inginerul Borislav Peicev, un om înalt, solid, tuns scurt, cu o mustață stufoasă. În adolescență a lucrat ca strungar într-un modest atelier din oraș. Nu avea orgolii de meseriaș. Era preocupat mai mult de școală decât de tălăturile filetelor. După cîteva ani de muncă s-a înscris la Institutul de mașini electrice din Sofia. A reușit și de atunci locomotivele și trenurile au început să-i umple viața. Spre sfîrșitul studenției s-a căsătorit cu o studentă la informatică. El a fost repartizat la Septemvrie, la depoul înființat în 1886. Soția sa l-a urmat. Nu avea altă șansă. Singura concesie făcută a fost să rămînă în Pazargic și să facă naveta pînă la Septemvrie. Dacă tot lucrează la trenuri, să le folosească măcar de două ori într-o zi. În opt ani a învățat

tot ce se putea ști despre acest traseu prin munți, construit vreme de mai mulți ani în perioada dintre cele două războaie. După 1945, cînd această zonă muntoasă a Bulgariei a cunoscut o dezvoltare economică deosebită, linia a căpătat importanță pe care o merita. Zilnic, zeci de trenuri taie munții pe această linie îngustă. Cînd Borislav Peicev a fost repartizat la Septemvrie, locomotivele românești și echipa de asistență erau deja de multă vreme în oraș. Primul om pe care l-a cunoscut a fost Toma Toma. Acesta i-a explicat ce complicație poate naște nerespectarea unor parametri în funcționarea ungerii. Din 1979, inginerul Borislav Peicev a colaborat cu specialiștii români „într-un mod exemplar. Dacă i-aș putea angaja, le-aș semna imediat contract pe durată nedeterminată”. De doi ani, Borislav Peicev este șeful Depoului din Septemvrie. În cadrul unității funcționează și o secție pentru reparații capitale la locomotivele de cale îngustă. De cîte ori are nevoie, apelează la specialiștii români. A povestit cîteva ore despre mașinile românești și despre specialiștii care le acordă asistență tehnică în garanție. Borislav Peicev remarcă progresul înregistrat de la seria locomotivelor exportate în 1976 la cele sosite în anul trecut. „Deși e vorba de același tip, cele noi sînt mai sigure, mai eficiente, sînt dotate cu aparatură modernă și fac față în orice condiții”. Borislav Peicev a fost și la București. Cîteva luni s-a ocupat de preluarea celor 10 locomotive de la Uzinele „23 August” din Capitală. Plăcut lucru poate fi acela de a asculta un străin cum vorbește admirativ despre români și despre lucrurile vizitate din România. Am mai rămas o vreme și în compania cîtorva muncitori bulgari. Era amuzant să-i ascult cum, din comolență, încercau să folosească o mulțime de cuvinte învățate de la specialiștii români. Vasil Gogutkov, Nenko Nikolov, Tzvetan Tzvetkov și ceilalți specialiști din Depoul de la Septemvrie au ținut să ne comunice felicitările lor pentru specialiștii și muncitorii Uzinelor „23 August” din Capitală, împreună cu o serie de observații tehnice, înregistrate după atîta ani de exploatare.

CORNEL NISTORESCU
fotografii:
VICTOR RADULESCU

Note de drum din U.R.S.S.

Farmecul orașului Alma-Ata — capitala Republicii Sovietice Kazahstan, începe să se dezvăluie încă din cursa de avion Moscova — Alma-Ata. O lume pitorească umple uriașa aeronavă. Broboade colorate, șaluri pestrițe, fizionomii pe care un european nu le întîlnește la tot pasul dau interiorului avionului un aspect de bazar. Din grupul de stewardese care deservesc călătorii îți sar în ochi cele cîteva kazahe cu zîmbetul lor enigmatic. Toți se simt la ei acasă, obișnuși cu zborurile lungi fără de care cu greu s-ar putea întîlni oamenii într-o țară atît de întinsă. După îmbrăcăminte și după bagajele de mină e ușor să-i deosebești pe cei care călătoresc în interes de serviciu de cei care au fost la rubedenii. O bătrînă merge printre rîndurile de scaune în ciorapi. Cineva transportă un cățeluș. E noapte și o mulțime de copii dorm în brațele mamei lor.

Vom afla în cele cîteva zile cit am stat în Alma-Ata că pe teritoriul Kazahstanului trăiesc peste o sută de naționalități. E un record pentru republicile Uniunii. Mulți au venit, puțini au plecat. Kazahstanul e ospitalier, primitiv. Buna vecinătate, comunitatea de viață sînt un stil de a trăi, care înseamnă pentru toți locuitorii, de baștină sau veniți din altă parte, nu doar o regulă acceptată, ci un mod generos de a înțelege lumea.

Alma-Ata, ceea ce înseamnă Tatăl Merelor, este situat la poalele munților Tian-Shan, pe vechiul Drum al Mătăsii ce lega Orientul îndepărtat de cel Apropiat și de Europa Meridională și pe drumul care lega Asia Centrală cu Siberia, ori cu Europa de Răsărit. Se găsește deci pe o linie de civilizație veche și durabilă. Într-un oraș atît de vechi a fost exploatată cu pricepere și dragoste pentru istoria milenară a poporului kazah, armonia dintre tradiție și modernitate. De cîteva zeci de ani, din 1920, de cînd a fost creată R.S. Kazahă, căpătînd statut de egalitate cu toate celelalte republici ale Uniunii, Alma-Ata a întîlnit și a înflorit. Bulevarde largi traversează metropola, parcuri generos croite îi dau aspect de grădină, noi construcții cu peste douăzeci de etaje au fost înălțate. Să amintim hotelul Kazahstan, clădire care prinde multe altele prefîgurează fața viitoare a orașului. Important centru industrial — construcții de mașini, chimică, alimentară — Alma-Ata intrînește atributele esențiale ale unei adevărate capitale a unei republici cu o suprafață de douăsprezece ori mai mare decît a țării noastre. În același timp este un impunător centru cultural — Academie de Științe, Universitate, nenumărate muzee — care păstrează și pe pietate dovezile îndelungatei și frămîntatei istorii a poporului kazah. O arhitectură modernă care îmbină armonios elemente ale artelor

decorative tradiționale îi dau un caracter de unicatate. Cupola, care amintește de acoperișul urtelor, este des folosită, creînd o atmosferă specifică de interior cald, plăcut.

Muzeele, care au mai degrabă darul de a informa vizitatorul grăbit, întotdeauna supus presiunii unui program, au un farmec aparte în Alma-Ata. În muzeul de istorie, adăpostit într-o clădire nouă care sugerează o uriașă iurtă, se face o reconstituire minuțioasă a etapelor de formare a statului kazah, a modului specific de viață, a locuitorilor din zonă, în mare parte crescători de vite, nomazi. Mesteșugurile tradiționale — țesutul covoarelor, prelucrarea pieilor și a argintului — sînt generos reprezentate. Reconstituirea gospodăriei kazahilor, a iurtelor, a vieții de zi cu zi într-un aul au forță de sugestie și elocvență care amintește de Muzeul Satului din București. E plăcut să te conduci prin istoria kazahă o tînră cu ochi oblici care vorbește franțuzește cu un accent care mi s-a părut plin de farmec.

Și totuși cel mai bine înțelegi oamenii mergînd printre ei pe

Tatăl merelor

stradă, simțîndu-i calmi, desțînși, veseli. La tot pasul vezi perechi de tineri sau soți cu ani buni de căsnicie în spate, ținînd de mină copii, plîmbîndu-se sau mergînd după cumpărături, kazahi și ruși sau germani. În Kazahstan sînt aproape două milioane de cetățeni de origine etnică germană. Ei au aici școli, teatre și ziare în limba germană.

Ne-am invitat prin marele Bazar din centrul orașului, unde fructe de tot felul, proaspete sau uscate, mere și pere de mărime impresionantă, stafide, arahide, pepeni, mormane de morcovi tăiați fideluță cu o unealtă specială, pe care oricît ne-am strădui n-am reușit s-o vedem, sînt oferite cumpărătorilor. Mestieri artizanali își expun mărfurile tradiționale: țesături, covoare, căciuli. Și tot lingă ei alții, probabil mai inventivi în ale comerțului, costume de blugi prespălați sau alte piese vestimentare la modă.

Am ris în hohote împreună cu o sală arhiplină care participa cu entuziasm la spectacolul unei trupe de pantomimă din Leningrad, un spectacol de cea mai frapantă originalitate, în mare vogă la ora aceea.

Am fost la stațiunea de sporturi Medeo, situată la altitudinea de 2.000 de metri, la care cu mașina se poate ajunge într-un sfert de oră. Pe patinoarul care vara se transformă în teren de atletism și pistă pentru cursele de dirt-track patinau cîteva mii de oameni, de la copii de cîteva anișori pînă la

septuagenari, fiecare alunecînd pe gheață fără complexe de tehnică, minăți doar de dorința de a face mișcare în aer liber. Mai sus, mergînd pe coama unor baraje uriașe, cu menirea de a stăvili un fir de apă, cu totul inofensiv acum, dar care în perioada topirii zăpezilor își înmîște debitul, la o jumătate de oră de mers pe jos se află pîrtia pentru schi. Teleferic, telescaun, restaurante, hoteluri, totul în întîmpinarea dorinței generale, credem, de a face sport.

Am fost invitați să petrecem cîteva ceasuri la sauna din Alma-Ata. Programul fiind program, ne-am dus. Sauna are mulți adepți. Biletele se procură din timp. Clădirea e impozantă, are aspectul unui teatru, cu garderobe și scări monumentale. Ai impresia, la intrare, că ai greșit adresa și urmează să asculti un concert, nu să intri în aburi supraincălzii, uscați sau umezi, după cum e sauna: finlandeză sau rusească. Oamenii de diverse naționalități, cu aceeași convingere în priviri transpirau pe băncile de lemn și se băteau cu mîturici de nulele pe spate. Apoi, trecînd prin dușuri din care curgea o apă a cărei temperatură se putea regla, se aruncau într-un bazin în care apa părea la primul contact scoasă din frigider. Într-o sală, oameni cu diverse siluete, tați cu copii de cîteva ani de mină, kazahi, ruși, germani și alții cîți vor fi fost, ba chiar un român de data asta, beau ceai îndulcit în timp ce rontăiau caise uscate. O rețetă care s-ar putea încerca și la noi. La masă, un grup de colegi de serviciu discutau, după cîtă rusă știm, probleme tehnice. Un tînr blond care nu ținea la silueta și care minca prăjituri uriașe avea tatuat pe pectoralul sting, în dreptul inimii, chipul lui Lenin. Calm, liniștit și înțelegere. După o saună, lucrurile se văd altfel.

În sovhozul Saskelen, la circa douăzeci de kilometri de oraș, avînd o zootehnie destinată aprovizionării capitalei, într-un modern grup social cu cabinele medicale, sală de lectură, era și o saună, de dimensiuni mai mici bineînțeles, dar la fel de curată și dichisită. E și aceasta o formă a apropierii satului de oraș. Ca să ajungem aici am trecut prin satul cu același nume și încă prin altele. Case ca la noi, cu garduri, cu ciini care păreau la ora aceea adormiți, cu copii care se întorceau gălăgioși de la școală, cu femei care treceau gardul la vecine.

Viața e aceeași peste tot cînd e pace și înțelegere între oameni, indiferent de culoarea părului sau tăietura ochilor, cînd munca este preocuparea principală a vieții. În Kazahstan fiind, de multe ori, am avut impresia că sîntem la noi acasă și poate acesta a fost motivul esențial care ne-a făcut să ne simțim bine.

OPREA GEORGESCU

„Zilele culturii românești” în Cehoslovacia

Moderna metropolă Praga ne-a întîmpinat luni, 23 octombrie, cu un soare strălucitor, de excepție, spunea localnicii, pentru acea perioadă a anului. Era poate un „bun venit”, un semn de ospitalitate, de căldură, pentru toți cei sosiți aici la deschiderea „Zilelor culturii românești”. Scriitori și traducători, actori și cineaști, reprezentanți de marcă ai artei noastre interpretative veneau să descifreze pentru publicul iubitor de frumos din țara prietenă Cehoslovacia cîteva dintre sensurile majore ale culturii românești actuale.

În Palatul Valdstejn, prima construcție monumentală laică din epoca barocului praghez, astăzi la fel de mîndru ca acum mai bine de trei sute de ani cînd era înălțat, în frumoasa sală a „Cavalerilor”, a fost urmărit concertul de deschidere al Orchestrei de cameră a Filarmonicilor din Cluj-Napoca (dirijor Mircea Cristescu), colectiv artistic „binecunoscut”, scria ziarul „Rude Pravo” de a doua zi, apreciat pentru virtuozitatea sa, pentru execuția plină de sensibilitate, de lirism și forță dramatică. Maestrul Ștefan Ruha s-a întrecut pe sine, a fost „o incintă”, apreciau după concert gazdele, în execuția „Anotimurilor” lui Vivaldi, a uneia dintre lucrările fondatorului muzicii simfonice și camerale ceh Antonin Dvorak — „Serenadă pentru orchestră de coarde”. În orașul muzicii, unde de-a lungul ultimelor trei decenii se întîlnesc atîtea personalități la festivalul „Primăvara la Praga”, atari aprecieri, ca și cele referitoare la evoluția remarcabilă de scenă a Teatrului Național, a sopranei Felicia Filip și a tenorului Ionel Voineag, în „Traviata” de Verdi, sînt noi argumente în favoarea seriozității, a valorii școlii noastre muzicale actuale.

Expozițiile de carte, de pictură și sculptură contemporană, deschise în continuare la Praga și Bratislava, expresii ale unității în varietate, vorbesc despre tradiția cuvîntului nostru scris și evoluțiile limbajului plastic, despre puterea de sinteză și simțul originalității, care au fuzionat în realizarea unei literaturi și arte plastice vii, bogate în tematică și formulări stilistice.

Participarea la „Zilele culturii” a unor personalități reprezentînd cinematografia, arta scenică și cea a sunetelor, creația literară — actorii Ilarion Ciobașu, Mihai Dinivale, Leni Pintea Homeag, regizorul Virgil Calotescu, prozatorul Radu Tudoran, profesorul și traducătorul Corneliu Barborică, compozitorul Ulpian Vlad — a dat un plus de consistență și diversitate programului manifestărilor românești în Cehoslovacia.

CORALIA POPESCU

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Cum ajung masele de aer să se deplaseze dintr-un loc în altul al Pămîntului?

Schema circulației aerului troposferic cunoscută și sub denumirea de „circulația generală a aerului”, la baza căreia se află căutarea permanentă a stării de echilibru, are în vedere jocul încălzirii diferențiate a aerului din imediata vecinătate a suprafeței terestre, al presiunii aerului la baza atmosferei, al curenților verticali din învelișul troposferic, supus legii mișcărilor planetare de rotație și revoluție.

Primul „inel” al circulației generale a atmosferei cuprinde talvegul ecuatorial și briul anticiclonic tropical. În cadrul fiecărui anticiclon de briu tropical se produc mișcări caracteristice: descendente în plan vertical și divergente în plan orizontal. Așadar, o parte din particulele masei de aer din anticiclon se îndreaptă înapoi spre Ecuator, iar altă parte spre latitudini mai mari.

Deasupra calotelor polare poate fi regăsită permanent

(climatologic) o formă anticiclonică alcătuită din mase de aer rece și dens. Aceasta se datorește pe de o parte faptului că Soarele nu încălzește în mod direct aproape deloc latitudinile maxime ale planetei, iar pe de altă parte aportul de aer dinspre zonele ecuatoriale, conform marelui „inel” al circulației aerului în jurul Pămîntului. În cazul anticiclonilor de calotă polară guvernează aceleași legi de mișcare, în virtutea cărora o parte din masele de aer aferente au tendința de deplasare spre sud.

La întîlnirea celor două mase de aer de proveniență diferită, atît de contrastante termic, se produc perturbații atmosferice de mare amploare numite cicloni subpolari sau cicloni ai latitudinilor temperate. Aceste formațiuni de mare dezvoltare atît verticală cît și orizontală conjugă cele două tipuri de mase de aer principale: tropicale și arctice. Forme derivate ale acestor formațiuni barice dirijează mersul vremii și în țara

noastră. Pe acestea însă, le vom detalia într-un viitor număr.

Cu gîndul la anotimpul de iarnă care se apropie, să consemnăm data medie a primelor ninsori. În regiunile din jumătatea de nord a țării aceasta se află în prima parte a lunii noiembrie. Exemplificăm prin stațiile la care dispunem de un șir lung de date și anume: 13.XI — Ocna Maramureșului, 15.XI — Bistrița, 11.XI — Sibiu, 15.XI — Iași și Roman, 13.XI — Botoșani. Cele mai timpurii ninsori, în aceste regiuni, s-au produs la finele lui septembrie sau la începutul lui octombrie.

Primii fulgi... nostalgie deseriși de Ion Minulescu în pagina I a ziarului „Viitorul” din 14 noiembrie 1909: „Iată-l soșii... Noaptea, pe furiș, cînd felinarele Bucureștilor abia începuseră să-și verse petele lor violete pe trotuarele ude de ploaia zilei, primii fulgi de zăpadă au sosit pe neașteptate, grăbiți ca și cum cineva, de aici sau din altă parte, i-ar fi adunat în taină cu vocea mar-

cată a celui ce se ferește să fie auzit de toți... Și primii fulgi au sosit !..”

Atî văzut vreodată cîzînd de sus, din cenușul greoi, compact și uniform, ridicoarele astea pete albe de pensulă ?..”

În acest an însă, primii fulgi se lasă așteptați. Doar la munte și trecători în Subcarpați în următoarea săptămînă condițiile atmosferice vor fi favorabile precipitațiilor solide.

În intervalul 9—15 noiembrie va fi vreme caracteristică toamnei tîrzii, diferențiată însă mult în timp și spațiu. În regiunile estice și sud-estice, în primele zile se va mai resimți influența depresiei de origine mediteraneeană, ce se va ocldu în zona Mării Negre. Cerul va fi noros și va mai ploua. Treptat, vremea se va ameliora sub aspectul precipitațiilor, dar masa de aer ce se va instala va fi mai rece. Celelalte zone din țară vor intra treptat sub influența briului anticiclonic format din unirea anticiclonului est-european cu cel azoric. Aici, ameliorarea vremii se va produce mai repede: doar la început va mai ploua pe alocuri în nord-vestul și centrul țării. Pentru întreaga țară, minimele nocturne se vor încadra între 0° și 10°C, local mai coborîte în regiunile nordice și centrale, iar maximele vor fi cuprinse între 6° și 16°C.

HANDBAL

Titlul balcanic — o promisiune pentru mondiale

Itinerarul reporterilor noștri Cornel Nistorescu și Victor Rădulescu s-a „intersecat” la Istanbul cu o competiție cistigată de sportivele noastre: campionatele balcanice de handbal feminin. Publicând fotografiile sose de la fața locului, le însoțim de cîteva informații: echipa țării noastre a învins Grecia la 29 puncte diferență, Turcia — la 20 p. și Iugoslavia — la 19. Antrenorul Bogdan Macovei remarcă bunul randament al apărării

și evoluția jucătoarelor Edith Matei, Valentina Cosma, Mariana Tircă, Beatrice Duca și Elisabeta Roșu. Ultimele trei au fost distinse de organizatori pentru titlul de golgeter al competiției, cea mai bună jucătoare și, respectiv, cel mai bun portar. Alături de laude — și speranța într-o comportare la fel de bună la apropiatele campionate mondiale din Danemarca. (O. Știre).

FOTBAL: miercuri, meciul cu danezii, ultima bătălie pentru Roma

Tricolori, un singur gînd: victorie!

Miercuri, pe stadionul „Steaua”, de la ora 14, echipa națională de fotbal a țării noastre va disputa întâlnirea decisivă pentru calificarea la turneul final al campionatului de fotbal. O asemenea frază am mai întâlnit-o cîndva; mai exact, acum patru ani pe vremea asta. Și chiar dacă atunci datele concrete (ziua, ora, locul de desfășurare, adversarul) erau altele, știrea pare cunoscută pentru că miza partidei era aceeași.

Nefiind superstițioși, nu vom evita o comparație cu situația acelui joc în fața Irlandei de Nord din trei motive: pentru că, oricum, această asemănare „plutește în aer”, insinuindu-se involuntar în mintea fiecărui microbist, pentru că eșecul de atunci are învățăminte ce pot fi luate în considerație și acum; în sfîrșit, pentru a sublinia că fotbalul nostru a progresat suficient în acest răstimp, astfel încît poate aborda o întâlnire de asemenea miză de pe cu totul alte poziții decât acum patru ani.

Faptul că am ajuns să disputăm iarăși pe teren propriu un meci decisiv pentru calificarea la mondiale nu numai că nu trebuie să inhibe, ci dimpotrivă, trebuie să ofere și să valorifice dimensiunea reală a ceea ce înseamnă avantajul terenului propriu în astfel de confruntări. Spre deosebire de deplasări, naționala dispune acum de condiții de pregătire „ca acasă” (cazare, masă, antrenamente), astfel încît nimic nu-i poate bruija intențiile și programul pe care și le dorește. În plus — un „plus” ce poate fi hotărîtor — naționala noastră poate spera în sprijinul nemijlocit al publicului, care, măcar pentru acest meci, trebuie să lase de-o parte orice resentimente referitoare la alcătuirea echipei naționale și s-o susțină ca atare, indiferent de partizanatul față de-o echipă de club sau de alta. Convîngerea noastră este că pe teren se vor afla cei mai buni 11 fotbaliști din țară la ora actuală — și este o datorie elementară de suportor în a-i susține și încuraja, făcînd abstracție de supărările pe care ni le mai produc în evoluțiile de la cluburi. E adevărat că, în ultimii ani, publicul bucureștean, a devenit mai „aristocratic” atunci cînd e vorba de echipa națională, revărsîndu-și entuziasmul îndeosebi la jocurile echipelor favorite, care îi oferă mai des prilejuri de satisfacție. Dar tocmai pentru că echipa noastră națională evoluează destul de rar pe terenurile bucureștene (acum va fi a treia oară în acest an!) se cuvine să fie susținută pe măsură... dorului pe care-l avem de tricolorii noștri! Sperăm că atmosfera din tribune va fi cel puțin la fel cu aceea pe care echipa națională a suportat-o în deplasările acestei campanii — la Sofia, Atena și Copenhaga, după cum sperăm că bucureștenii din tribune nu ne vor face să regretăm că li s-a încredințat

„exclusivitatea” spectacolului, în detrimentul altor grupuri de suporteri din țară, prezenți la București în alte dăți (cu Portugalia — pentru Mexic '70 ori cu Italia — pentru Euro '84, ca să dăm doar două exemple), cu entuziasmul lor fierbinte alături de echipa națională.

Urmînd ordinea ideilor, învățămintele eșecului cu Irlanda de Nord au pornit de la improvizările făcute în acel meci, spre a suplini absențele de atunci ale libero-ului (Ștefănescu) și virfului de atac (Cămătaru). Și acum echipa națională va trebui să găsească soluții tot pentru aceleași posturi: Rednic este suspendat un joc (pentru eliminarea de la Copenhaga), iar Cămătaru se află în țară pentru tratament (o clauză a contractului cu Charleroi interzicîndu-i să joace pînă la 15 noiembrie, adică fix pe perioada acestor pregătiri). Nu vrem „să dăm soluții”, pentru că ar fi o impolitete față de atribuțiile antrenorilor. Vrem, doar, să apreciem că pentru acest joc improvizările ar fi neavenite. Ca urmare, este oportună folosirea jucătorilor pe acele posturi unde joacă și dau randamentul cel mai bun la echipele de club. Chiar dacă (sau cu atît mai mult cu cît) aceste rînduri vor apărea după ce formula de echipă a fost deja stabilită, am aminti că Gh. Popescu joacă numai libero la Craiova, că Iovan are majoritatea covîrșitoare a selecțiilor în echipa națională și în cea de club pe post de fundaș dreapta (libero evoluînd la Steaua doar din acest an calendaristic, dar pe același post fiind și-n jocul de pomină cu Irlanda de Nord...) și, în sfîrșit, că Lupu s-a dovedit magistral într-o partidă recentă în rol de „închizător” în fața fundașilor, cu sarcini de construcție.

Legat de alcătuirea echipei, nu ne dorim decît să putem spune, vinerea viitoare, că ea a fost cea mai bună. De altfel, în dimineața zilei de luni, înainte de reunirea lotului, am părăsit cu discreție o încăpere a Federației Române de Fotbal în care tocmai se adunaseră principalii responsabili de starea selecționabililor: Jenei, Drăgușin, Iordănescu, Lucescu, precum și președintele federației, Mircea Angelescu, vicepreședintele Ion Alexandrescu și antrenorul federal Mircea Rădulescu. Este adevărat — și vom susține — că meseria de antrenor este „a job for a man”, o treabă pentru un singur om, care trebuie să poarte toată răspunderea pregătirii și selecției jucătorilor, a organizării tacticii de joc etc. Dar această povară a răspunderii este mai ușor de suportat după consultarea prealabilă a celor care-l știu mai bine pe jucător, cunoscîndu-le calitățile, defectele, predilectiile, sensibilitățile, tentațiile de joc și împrejurările în care dau cel mai bun randament. Sperăm, iarăși, că întrunirea de la F.R.F. a avut menirea să-l edifice pe antrenorul Jenei asupra tuturor

acestor aspecte, hic et nunc, astfel încît deciziile sale să fie în deplină cunoștință de cauză.

În sfîrșit, trebuie spus că actuala națională de fotbal reunește jucători mai titrați, mai experimentați, mai satisfăcuți în ale fotbalului decît cei de acum patru ani. În acest răstimp, fotbalul nostru s-a călît în multe bătălii ale fotbalului internațional, cistigînd un mare prestigiu în cupele continentale intercluburi, îndeosebi prin echipa Steaua, care o dată a fost campioană a Europei și o dată a ajuns în finală. În general, platforma de experiență și valoare a selecționabililor de acum este cu mult mai înaltă și mai trainică decît a lotului '85, an pînă la care ne puteam mindri doar cu performanța Craiovei.

Această apreciere globală trebuie convertită în conduita fiecărui jucător selecționabil — că este chemat să reprezinte un fotbal competitiv, care are datorită să împlinească performanțele în timp ale echipelor de club cu o performanță „de sinteză”, a echipei naționale. Asta cere ca, sub tricolor echipei naționale, tricolorii să manifeste abnegația, dăruirea și ambiția cel puțin la nivelul de atîtea ori afirmat la echipele de club. Moralmente, nu e vorba decît de orgoliul pe care trebuie să-l resimtă fiecare fotbalist: acela de a fi prezent la un campionat mondial, valorificînd o șansă extrem de favorabilă, care nu înseamnă „decît” un 1-0, acasă!

Dincolo de satisfacțiile și împlinirile pe care fotbalisții noștri le-au căpătat cu prisosință din partea acestui sport, acum e unul din mai rarele momente în care și ei trebuie să ofere fotbalului nostru dimensiunea unei performanțe de răsunet.

Rezumînd aspectele discutate în acest comentariu, credem că pentru jocul cu Danemarca naționala noastră are nevoie de entuziasm și idei: mult entuziasm — din partea publicului și a jucătorilor, și cîteva idei — clare, fertile și bine analizate — din partea antrenorilor. Tutoeur, le dorim mult succes!

Lotul s-a reunit luni la amiază în București și s-a pregătit la Sinaia pînă miercuri, cînd s-a disputat un joc de verificare cu Flacăra Moreni. Joi, tricolorii s-au reîntors în Capitală, unde se vor reuni astăzi pentru a definitiva detaliile pregătirii jocului. Din Danemarca sosiseră, la începutul săptămîinii, solicitanți pentru primirea unei delegații de 63 persoane, acreditarea a 70 de ziaristi și asigurarea vizionării jocului de către turiștii ce-ar urma să vină cu zece curse de avion charter.

Arbitrii sînt din Italia: T. Lanese — la centru, L. Magne și A. Amendolia — la linie. Observator F.I.F.A.: Jean Leroy (Franța).

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Regulament perimat

În elegantele saloane ale Hotelului „Europa” din ospitaliera stațiune Eforie Nord, elita șahului din România și-a dat întâlnire într-o palpitantă competiție pentru desemnarea echipei campioane pe anul în curs. Aft pentru recunoașterea medaliatelor, cît și pentru supraviețuirea în liga A, lupta a fost acerbă. Favoritele ediției anterioare a Campionatului Național nu s-au dezis și s-au impus printre purtătoarele supremăției în clasament încă din primele runde.

În runda a șasea derby-ul campionatului dintre „Sportul Studentesc” și A.E.M. s-a încheiat cu victoria la limită a formației timișorene printr-o răsturnare de situații favorabile bucureștenilor ca urmare a crizelor de timp. Scăpînd cu bine și din această grea încercare, echipa din orașul de pe Bega a luptat din răsputeri pentru menținerea avansului de 3 puncte (se punctează victoria cu 3 p. egalul cu 1 p și înfrîngerea cu 0 p.), pînă în finalul întrecerii, adjudecîndu-și toate meciurile. În umbra celor două frunze ale clasamentului s-a menținut echipa I.T.B., în ciuda faptului că a aliniat un lot mai slab valoric decît în alți ani. O plăcută impresie a lăsat formația bucureșteană „Mecanică Fină” prin jocul deschis pentru victorie chiar cu riscul înfrîngerii. Debutanta „Autoturism” din Timișoara a de-

monstrat că este o echipă serioasă, impunîndu-se prin multă ambiție printre frunzele clasamentului.

Viltoarea evitării retrogradării în liga B a cuprins la mijlocul concursului nu mai puțin de șase formații: „Calculatorul” București, „Metalul” București, „Politehnica” Iași, „Petroilul” Ploiești, „Electromagnetica-Politehnica” București și „Electromures” Tg. Mureș. Dibăcia cu care primele trei formații au reușit să se salveze în final nu a constatat întotdeauna în tehnica de joc, ci și în măiestria de-a conduce în momentele cheie ale luptei la meciuri egale... Actualul regulament permite, din păcate, transferul valorii dintre cele 10 mese (6 seniori, 2 seniore și 2 juniori) neavînd posibilitatea de-a controla exact posibile meciuri egale convenite cu avantaj la una dintre cele trei grupuri de sportivi care alcătuiesc echipa. Totodată regulamentul nu stimulează combativitatea și randamentul maximal într-o întrecere (și la scorul de 10:0 și la 5.5:4.5 echipa victorioasă primește 3 puncte), deoarece doar în departajările survenite în caz de egalități de puncte se impune departajarea prin cumularea tuturor punctelor cistigate în competiție. Brigada de arbitri, formată din A. Matei, J. Gongu, N. Alexe, S. Biro și I. Crasan, a fost martora unor „egaluri” obținute prin mult efort după re-jucarea partidelor întrerupte de-a lungul a două zile, dar și a unor meciuri prietenești (regulam-tare) încheiate după doar două ore și jumătate de joc cu... avantaj de scor (2:0) la juniori... În astfel de condiții regulamentul trebuie reevaluat și perfecționat în limitele promovării adevăratei performanțe și a unei sportivități... corecte.

MARGARETA MUREȘAN ■

BOX

Victoriile nasc modele

Campionatele republicane de box — principalul eveniment intern al pugilatului nostru, organizat anul acesta sub atotcuprinzătorul generic al „Daciadei” — se desfășoară într-un moment propice, rezultatele notabile din ultima vreme, care au culminat cu primul titlu mondial, cucerit de Francisc Vastag cu numai o lună în urmă, la Moscova, constituînd o rampă de lansare pentru noi ambiții: Victoriile întotdeauna nasc modele.

Meciurile galelor preliminare urmărite pînă la predarea spre tipografie a articolului de față s-au caracterizat prin dirigența sportivilor, ceea ce denotă o bună pregătire fizică generală. Cîteva opinii: Teodor Niculescu, antrenorul principal al lotului național: „Urmăresc competiția atît ca antrenor la Dinamo, cît și din punctul de vedere al lotului reprezentativ. Mă bucură prezenta masivă a acestor tineri, unii de reală perspectivă. După campionate vom alcătui un lot lărgit, nucleul constituîndu-l, firesc, cei 12 campioni, cărora li se vor alătura și alți pugiliști cu posibilități de progres”. ● Gheorghe Chivăr, antrenor coordonator la clubul Steaua: „Sînt de puțină vreme în această postură, după ce ani de zile am fost prezent în ring, mai întîi ca boxer (7 titluri la categoria mijlocie — n.n.), apoi ca arbitru posesor al ecusonului AIBA. Avem ambiții mari, succesul lui Vastag ne obligă pe toți cei ce slujim boxul românesc, așa încît, dincolo de palmaresul actualelor campionate trebuie să ne gîndim la perspectiva internațională a elevilor noștri. La Steaua, la seniori, avem tehnicieni de talie — Alec Năstac, Constantin Ciucă și Nicolae Giju; trebuie, însă, să impulsăm colectivul care se ocupă de juniori”. ● E de subliniat afirmația unanimă privind excelența organizare a „zonelor” de la Satu Mare, Tg. Jiu, Iași și Ploiești. ● Prezent la Iași, arbitru internațional Ion Damian remarcă: „Este îmbucurător faptul că Moldova se înscrie între zonele productive, din Fălcișeni și Botoșani în special, apărînd valori reale, încă foarte tinere. Să intensificăm, totuși, pregătirea tehnico-tactică, încă deficitară, scuzaibilă, însă fiind vorba de juniori sau de boxeri aflați în primul an de seniorat”. ● Doru Bănciu, delegat general la turneul final: „Este evident că nivelul mediu a crescut, rezultatele bune din arena internațională datorîndu-se chiar acestui fapt. În aceste condiții, iubitorii sportului care au lipsit în primele zile din tribune sălii au ce regreta. De remarcat combativitatea, dorința de afirmare a „noului val”, care, îndrumat cu atenție, se poate impune și peste hotare. De fapt, nu avem noi cel mai tînăr campion mondial?”

LUCIAN OPREA ■

CAIAC-CANOE

Deasupra valurilor

Primum la redacție

Tovarășe redactor-șef

În urma articolului intitulat „Imbarcări și debarcări”, publicat în revista „Flacăra” nr. 41 de vineri, 13 octombrie, în cadrul căruia mi se aduc acuzații complete nefondate vă rog ca, în virtutea Legii Presei, să inserați în paginile revistei următoarele precizări:

Din capul locului doresc să evidențiez poziția reporterului Octavian Știreanu, care în cadrul interviului luat antrenorului Serghei Filip a menționat de mai multe ori că interlocutorul trebuie să fie obiectiv, că nu trebuia să facă afirmații sub semnul supărării și că, dacă a sesizat o serie de lucruri în neregulă în cadrul procesului de pregătire a lotului olimpic de caiac canoe, trebuia să le spună la momentul oportun.

În realitate, antrenorul interviuat, care nu mai face parte din actualul colectiv tehnic al lotului olimpic, colectiv aprobat de Biroul Federal, folosește prilejul acestui interviu pentru a impropria pe toată lumea cu noroi, fie că este vorba de colegii antrenori, de Centrul de cercetări științifice al C.N.E.F.S., Centrul de medicină sportivă sau subsemnatul, în calitatea mea de antrenor federal.

În cursul celor 30 de ani de când activez ca antrenor de caiac canoe, am lucrat la toate nivelele de pregătire, de la începători până la mari campioni, iar ca antrenor federal am condus nemijlocit, în timp, pregătirile unor așa ai padelei și pagaei românești, ca Simion Ismailciuc, Aurel Vernescu, Atanase Sciortnic, Ivan Putzichin, Gheorghe și Toma Simionov, Gheorghe Danielov, Vasile Diba și mulți alții. Și poate n-ar fi lipsit de interes să menționez că printre elevii mei s-a numărat cîndva și Serghei Filip (care nu a reușit, însă, nici o performanță mai semnificativă, de nivel internațional, în calitate de sportiv). Pentru rezultatele muncii mele, am fost decorat de două ori cu Ordinul „Meritul Sportiv”, clasa a II-a și a III-a, cu Medalia comemorativă „A 40-a aniversare”, fiind distins și cu titlul de antrenor emerit. Iată de ce, în fața acuzațiilor denigratoare aduse în interviul amintit, de Serghei Filip, sint indignat și doresc să fac lumină în afirmațiile sale, complet nefondate.

Este trist, dar cum nu se poate mai elocvent faptul că, încercînd să explice rezultatele de la Campionatele mondiale, Serghei Filip, care a fost prezent acolo, în calitate de antrenor la grupa de canoe, nu cunoaște nici măcar rezultatele și evoluția elevilor săi. În fapt, Vasile Condrat s-a clasat la C.M. pe locul 6 și nu

pe 4, la C. 1—1 000 m, cum afirmă interviuatul, proba de C 4—500 m a avut loc mai bine de 6 ore înaintea celei de C 2—1 000 m și nu cu o oră... după aceea, cum eronat afirmă el s.a.m.d. Explicații la asemenea „amnezii” nu pot fi decât o eventuală... picoteală, de care Serghei Filip mă acuză pe mine sau, mai grav, înșelarea deliberată a reporterului și, prin aceasta, dezinformarea opiniei publice, fără scrupule.

Atte acuzații lipsite de temei, la adresa subsemnatului, sint lesne de combătut și de dovedit a fi false, intrucît, prin statutul său, nici un antrenor federal, deci nici eu, nu are latitudinea de a stabili singur echipaje, promovări sau scoateri din loturi, forme de pașaport, plecări la competiții internaționale ș.a.

Nu mai poate surprinde, deci, nici suita de laude de sine prin care antrenorul Serghei Filip încearcă să se așeze pe o poziție de nedreptățit. Aici doresc să precizez că, în realitate, canoistii C. Olaru, A. Macarencu și V. Afanase, pe care interviuatul îi declară „piesele sale” sint descoperiți, formați și lansați în marea performanță, de antrenorii Ana Marinescu și Igor Lipaliti, la Clubul sportiv școlar și respectiv Danubiu Tulcea. Apoi pentru a lămuri și „cazul Macarencu”, e bine să informăm întreaga opinie publică despre „detaliul” că valorosul sportiv s-a îmbolnăvit, devenind indisponibil chiar cînd se afla sub „comanda” lui Serghei Filip, cu care a lucrat direct în perioada octombrie 1988 — martie 1989... Dincolo, însă, de aceste aspecte, cred eu, complet edificatoare este „concepția” lui Serghei Filip privind atingera vîrfului de formă sportivă, pe bază de „fieri și experiență” așa cum declară el în interviu, și nu prin muncă științifică, de programare și modelare, care este suficientă pentru a explica decizia justă de neincluclere în actualul colectiv tehnic al lotului olimpic, luată de Biroul Federației Române de Caiac Canoe.

Asigurîndu-vă că lumea padelei și pagaei românești depune toate eforturile pentru a reda „flotilei de aur” strălucirea de acum cîțiva ani, invitîndu-vă în mijlocul nostru pentru a vă convinge că la nivelul lotului nu există nici atmosferă neprietnică și nici răuvoitori care să facă imposibil accesul spre înalta performanță, vă mulțumesc anticipat pentru amabilitatea de a fi parcurs aceste rînduri și pentru publicarea lor, în replică la acuzațiile aduse de antrenorul Serghei Filip, un element cunoscut în rîndurile noastre nu numai prin calitățile sale de tehnician, ci și pentru „măiestria” în a pescui...

Prof. CORNELIU BĂRSĂNESCU
antrenor federal la Federația Română
de Caiac Canoe

Nota redacției

Articolul „Imbarcări și debarcări” a stîrnit mai multe valuri decît înseși rezultatele nesatisfăcătoare de la campionatele mondiale de caiac-canoe! Semn că antrenorul emerit Serghei Filip, fost component al colectivului de tehnicieni de la lotul național, a atîns cu pagaea opiniilor sale multe din neajunsurile care mai tulbură apele acestui sport.

Am publicat scrisoarea de mai sus din convingerea că numai prin dialogul tuturor celor implicați se pot obține ideile care să redreseze ambarcațiunile noastre pe calea medaliilor; doar gestul publicării are această semnificație, intrucît conținutul scrisorii nu ne oferă lucrurile pe care le-am fi așteptat de la un om cu experiență, meritele și atribuțiile profesorului Bărsănescu: n-am găsit, în scrisoare, nici combaterea argumentată a opiniilor lui Serghei Filip și nici opinii proprii, pertinente ale autorului — să zicem, despre cauzele rezultatelor nesatisfăcătoare de la mondiale ori despre ce-ar trebui făcut în activitatea viitoare, mai ales că Serghei Filip s-a referit doar la grupa de canoe, iar rezultatele sint slabe la toate grupele, inclusiv în ultimii doi ani cînd antrenorul amintit n-a fost la lot. Singurele lucruri concrete din articol la care se referă și scrisoarea le întărim ca atare: la C 1 — 1 000 m, Condrat s-a clasat pe VI și nu pe IV I; cursa de C 4 — 500 s-a ținut la o oră după C 2 — 500, și nu de C 2 — 1 000, cum se înțelege din articol (dar mai important este faptul — eludat în scrisoare — că la C 4 — 500, stocul a fost ținut de Lehaci, deși i se făcuse rău cu o oră înainte, la C 2 — 500, iar Obreja avusese acest rol în toate cursele anului I); Macarencu a lucrat, în adevăr, cu Serghei Filip în perioada amintită în scrisoare, la lotul național; dar între '86—'88, cînd Macarencu a dispărut din marea performanță, acesta a avut, totuși, alți antrenori!

În dorința de a completa atît scrisoarea, cît și articolul cu acele aspecte de fond care pot servi scopului propus, am purtat o convorbire calmă și de lucru cu antrenorul federal

Capul sus, Macarencu I

Corneliu Bărsănescu, Redăm ideile principale reieșite cu acele prilej, cu mențiunea că ele n-au purtat și girul conducerii federației de specialitate. Rezultatele de la mondiale au fost nesatisfăcătoare pentru că nu au fost aplicate întocmai planurile de pregătire — în mod deosebit de către Eșanu și Filip. Acest lucru poate fi apreciat numai de antrenorul coordonator Milcin, prezent zi de zi la lot. Antrenorul federal nu a făcut nici un fel de analiză cu colectivul tehnic asupra stadiului de pregătire pe tot parcursul anului, exceptînd o ultimă ședință, dinaintea etapei Vidraru, cînd a formulat observații referitoare la echipaje. Pe fondul crizei de tehnicieni, se recurge la serviciile celor dispuși să se înhame la o muncă dură, de lungă durată și-n condiții de izolare. Asta deoarece institutul de profil nu formează specialiști suficienți, la nivelul cerințelor, după cum și foarte puțini din foștii mari performeri optează pentru meseria de antrenor. Datele oferite de aparatul „Microastrup” (venit pentru prima oară la Vidraru) demonstrează că „antrenamentele sint adecvate”, medicii sportivi și cercetătorii științifici prezenți la fața locului constatănd „o stare bună de antrenare a sportivilor” (deși existau abateri față de plan). Erorile au fost de finețe — și țin de datele științifice, nu de fier, intrucît, spre finalul pregătirilor, apare frica de a nu sări calul, de a nu cădea din formă (acest capitol rămîne în coadă de

pește „fierul” antrenorului e combătut public și vehement, pentru că indica altceva decît aparatele; iar datele oferite de aparat arătau „o stare bună de antrenare”, deși rezultatele au fost proaste... Sportivii n-au fost antrenați să aplice o anumite tactică de cursă, în funcție de aptitudinile lor; unii au start foarte puternic (tip Vernescu), alții sint egali pe tot parcursul (tip Patzaichin). Afanase e băiat bun, dar n-a dat randament în trecerile interne, de aceea a fost păstrat doar coechipierul său de la club, Lehaci. (Deși, împreună, alcătuiseră, în '88, înainte de mondiale unde au fost despărțiți, cel mai bun dublu din țară.) Nu se contestă meritele lui Filip în formarea lui Macarencu, dar se impune prudentă în revendicarea unor asemenea „paternități” de performeri și performanțe, intrucît, adesea, „găina e luată din altă curte și pregătită pentru ciorbă de alți bucătari”. În sfîrșit, un lucru ce credem că este lămuritor: planurile de pregătire stabilite pentru mondiale au fost corectate în vederea începerii noului ciclu de pregătire. E vorba chiar de acele planuri a căror... neaplicare întocmai a generat rezultatele slabe de la mondiale!

Cum se vede, am sărit dintr-o barcă (de opinii) în alta tocmai pentru a încerca să identificăm elementele de propulsie reală a caiacului și canoei; dar apele nu ni se par deloc liniștite, simpla schimbare a celor doi antrenori, la numai 9 luni după ce fuseseră numiți — în cunoștință de cauză asupra capacității lor profesionale — fiind, credem, doar un răspuns de conjunctură dat întrebărilor ridicate de evoluția sportivilor noștri la mondiale.

Important este să ne ridicăm deasupra valurilor provocate de formularea — în articol și scrisoare — a unor probleme pe care activitatea de caiac-canoe era, probabil, obișnuită să și le dezbată „în suc propriu”, și să scrutăm cu obiectivitate orizontul de muncă și responsabilitate spre care trebuie îndreptate toate bărcile — indiferent ce „pavilion” sau nume ar purta ele.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Cronica șoselei

Rulota

„Parcă aș fi un melc ce-și duce casa în spinare”, se confesă omul îmbrăcat în trening albastru, amicului său ce ocupa locul din dreapta. Se vedea cit de colodă-i dispăruseră nonșalanța, buna dispoziție și chiar iscusința, cu care minuia de obicei volanul. Pe locurile din spate „jumătățile” celor doi bărbați dezbăteau „actualitățile” gastronomice ale toamnei: tehnologia preparării gemurilor, conservelor de legume etc. Absorbite de discuție nu „vedeau” și nu „auzeau” nimic. Omul de la volan, ce remorca pentru prima oară o rulotă, era vădit stînjinit de „departamentul” pe roți ce îl ducea după el. Bezna din jurul mașinii îi adăuga, noi cute pe frunzia exprimînd și așa destulă neliniște. „Dracu m-a pus să cumpar magaoaia asta pe care am dat o multime de bani! Parcă nu-s peste tot hoteluri, moteluri, campinguri. Un moft al lui Mitrea (pasagerul din dreapta) după care m-am luat pentru a fi chipurile la „modă”, monologă soferul, tot mai posomorît. Mai vechiul proprietar de rulotă, ca și cum ar fi dorit deliberat să-și sperie și mai tare prietenul, continuă „Cînd rulezi solo e cu totul altceva. Așa, cu căsoaia asta după tine, lucrurile se complică. Au fost cazuri de bicicliști, trecători, îndeosebi dintre ăia care vizitaseră filialele rurale ale lui Bachus, ce doar au „mîngiat” tabla lucioasă a „cutiilor” tractate de mașini și s-au și pomenit plonjînd în șanțuri. Soferii nu simțiseră nimic!” „Și tu, imi spui toate astea să mă încurajezi, nu?” Dispoziția pilotului scădea ca mercurul termometru-lui cînd se întetește gerul. Concomitent creștea nu prudenta, ci de fapt frica omului în trening. Trecea pe lângă bicicliști și chiar simpli pietoni lăsînd un spațiu mai mare decît lățimea a două trailere puse unul lîngă altul. Mergea de vreo jumătate de oră „ținînd trena” unui tractor. Fumul ce se strecura insidios în mașină îi făcea pe cei doi să-și ducă mereu batistele la nas și la ochi. Consoarta pilotului reacționă prompt. „Sper că n-ai de gînd să ne afumi ca pe niște șunci, bărbățele. Nici în primele zile după ce ai luat „abecedarul” nu conduceai așa de prost”. Întepătura rămase fără replică. Noroc că „fabricantul” de fum cotea la dreapta pe un drum numai de el știut. Șoseaua deveni liniștită și pustie. Trecuse de miezul nopții. Rar puteai vedea cite un biciclist sau trecător întîrziat. Pilotul întinse mîna după pachetul de țigări. Amicul i-o luă înainte. Își introduse o țigară în gură apoi o aprinse. Bricheta aduse o scîlpire rubinie în bezna. Apoi i-o oferi celui de alături. „Ce naiba-i cu tine, colega? Îți tremură nu numai mîinile pe volan ci și țigara în gură. Parcă ai avea friguri”. Roșul viu anăru din nou cînd începu să pufăie din pipa mare ca un ciocan și omul din dreapta. Se auzi vocea iritată a „jumătății” amicului. „Barem fumat

pe rînd. După fumul de tractor, acum vreți să ne intoxiciți cu nicotină. În plus nu știu unde ați găsit mahorca asta infectă”. Cu musca pe căciulă bărbații tăcură milc. Soferul conducea acum mai degajat. Poate prea degajat. Se auzi o bubuitură înfundată urmată de un clinchet ca de clopotel. Rotindu-și cu repeliciune capul spre dreapta, soferul văzu vag o umbră plînd pentru o clipă în aer, apoi dispărînd. „Ce-a fost asta?” întrebă omul în trening cu o voce gîtuită. Vreun „client” nocturn ce și-a propus să-și lustruască aluminiul rulotei. Nu-ți fă probleme. A virat la stînga cu velocipedul lui după ce l-ai depășit cu mașina. A fost ceva ușor. Acum probabil își șterge hainele de praf”. „Bine, dar trebuia să opresc, să văd despre ce-i vorba”. „Asta-i bună! O să oprim la flecare bețiv. Apasă pe pedală!” Soferul ridică piciorul de pe accelerație. Apoi după ce reflectă citeva clipe, învinse lașitatea. Demară puternic.

Femela zăcea cu ambele picioare fracturate. În șanț, cînd lumina unei lanterne o lovi parcă în ochi provocîndu-i o senzație asemănătoare cu cea a soferilor cînd recentionează cite o „fază lungă” din sens opus. Printre gemete, vocea sfîrșită abia se auzea. „Fusei la sora mea. Mi-a dat un fel de alifie pentru al mic. Tocmai îi ies dinții. Se zice că îi potolește durerile. Plînsul lui mi-i trezește și pe ceilalți doi. Ajutați-mă să ajung la spital”. Dacă nu vedeam bicicleta sfîrșită pe asfalt, habar n-aveam că cineva zace în șanț. Vorbi parcă pentru el soferul camionului în vreme ce ajutat de un trecător, transporta femeia cu trup de adolescentă spre cabina mașinii.

Omul în trening conducea ca un robot dereglat. În două rînduri virajele stîngace făcînd ca rulota să steargă parapetul. Se auzi scîrșnetul de metale ce se freacă între ele. Apoi fu rîndul unui car încărcat cu fin să cadă „victimă”. La o intersecție soferul încetîni și viră la stînga cu putere. Era limpede. Vroia să întoarcă. „Vecinul din dreapta trase volanul spre el și strigă: „Doar n-ai înnebunit să intri singur în gura lupului!” Lășitatea mai ieși o dată biruitoare. Mijea de ziuă. Soarele își expediaa timid razele galbene printre norii sinții. Mergeau de două ore fără încetare. „Amicul” și cele două femei dormeau de mult. Pe sofer îl țineau treaz rîndurile ce i se învîlmăseau în creșterea devenise un visnă. Văzu un semn și apoi auzi o voce. Bănuîți pentru ce v-am orît”. Omul coborî din rulotă cu capul plecat. Privea în jos spre urmele de vînoș pe asfalt de bicicletă pe alături. Ce i le arăta omul în trening? Nu avusese curajul să oprească și să-și examineze rănile. Oțet adînc. Cosmarul nu fusese însă sfîrșit, începeau rememorările.

VICTOR BEDA

Slalom

Veneau de la Brașov și îi prinsese noaptea pe drum. Toamna, întunericul coboară mai devreme. Alături, soacra atîpise și din cînd în cînd sfîrșia baritonul, tresărea și mormăia ceva nedeslușit. Era o seară de duminică, mulți se întorceau de la iarbă verde și coloana de mașini părea nesfîrșită. „Tati, te rog mult să oprești undeva, am o mică problemă”, spuse Alina rușinată. Popasul scurt îi mai învioră. Trecuseră de Balotești, mai aveau foarte puțin pînă acasă. Frunzele căzute fosneau sub pași, rostind întrebări neștiute. Undeva, în apropiere, un greiere țîrîia monoton. „Să mergem, — se smulse din visare — acum ajungem, facem un duș, avem un film bun în seara asta la televizor”. Nici nu porniseră bine de pe loc, cînd un biciclist ivit ca din pămînt le tăie calea. Era o nălucă a nopții, îl observase tîrziu, dar reușise să-l ocolească în ultima clipă. Opri, coborî, și la cîteva pași în urma mașinii zări o mogildeață care se tira spre el, gemînd. Ceva mai încolo, bicicletă căzută la pămînt. Se aplecă să-l ridice, era un bătrîn slab, vinjos, mirosea puternic a alcool și îl apucă de umeri,

încercînd să-l tragă de pe șosea. Deodată, acesta se smuci din mîinile lui cu o putere nebănuită și se repezi la bicicleta culcată la pămînt. Din față venea un sir de mașini și prima opri la cîteva metri de omul care, încercînd să încalce vehiculul, mai căzu de citeva ori. El se aplecă din nou să-l ridice și atunci, dintr-una din mașinile oprite, coborîră doi tineri care, apropiindu-se, îl apucară pe bătrîn de subsuori. „E de la noi din comună, e nea Costică, paznicul de la C.A.P., băiat bun, dar cînd se îmbată nu se mai poate înțelege nimeni cu el. Îi este frică numai de neavastă-sa. O să-l ducem noi acasă cu mașina, ajutați-ne să punem bicicleta în portbagaj. Hai, nea Costică, vino, nu mai face pe nebulul, că te spun lui tanti Marioara și ai să vezi ce au să-ți pătească oasele”. Domolită ca prin farmec, moșneagul îi urmă supus. „Ti-am spus să nu te mai amesteci cu tot bețivii înțilniți în drum — îl admonestă soacra cînd se întoarse la mașină. „Ei, mamă, era și el un om, nu-l ureauam lăsa așa, în mijlocul șoselei...”. „Om-neom” — mormăi bîtrîna, apoi tăcu, privind îndurată în urmă. Undeva în zare, pe cerul întunecat strălucea discret o geană de lumină.

PAUL ULIERU

Începînd din acest număr:

**O amplă acțiune publicistică dedicată Congresului al XIV-lea al P.C.R.,
noilor orizonturi pe care acest moment le deschide istoriei noastre
SERIALUL DE REPORTAJE INTERNAȚIONALE ALE REVISTEI FLACĂRA**

ROMÂNIA ÎN LUME. CONLUCRARE ÎN SLUJBA PROGRESULUI

Doi reporteri

**Cornel Nistorescu
Victor Rădulescu**

într-o

„Dacia” break

Am pornit în această călătorie într-un moment de mare efervescență în viața politică a României, cînd întreaga țară se pregătește să împlinească Congresul al XIV-lea al partidului. Oamenii muncii din toate județele țării sînt conectați la tensiunea înaltă a acestui ceas de istorie, făcînd prin muncă dovada înaltului patriotism de care sînt în stare, a atașamentului lor față de conducerea partidului și a statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Abia trecuți de Dunăre, la cîteva sute de kilometri de țară, am observat o preocupare aproape presantă, frumoasă în toată haina sa sentimentală, gîndul la viața și munca semenilor, la familii și prieteni, la momentul de seamă trăit de toți compatrioții noștri. Acesta este cel mai frumos adevăr de o consistență aproape materială pe care l-am descoperit la chiar începutul documentării noastre: că oriunde s-ar afla, pe oriunde li s-ar îndrepta pașii, gîndul compatrioților noștri nu se îndreaptă decît spre casă.

Ideea acestui serial de reportaje s-a născut într-o seară tirzie de miercuri, cînd așteptam paginile pentru calendar și cînd pe masa de la secretariat au apărut două scrisori, una de pe un vas românesc plecat pe meridianele lumii și alta de pe un șantier. Atunci am discutat mai mult despre aceste prezente ale compatrioților noștri sau a miilor de produse românești cunoscute deja pe toate continentele. Fiecare din redacție, cu prietelul diferitelor deplasări, întîlnise specialiști români aflați la asistență tehnică sau la activități de cooperare. În marile orașe ale lumii, România este o prezență economică, politică și culturală apreciată. În zilele fierbinți ale acestei veri, cînd întreaga țară, întîmpina la modul sărbătoresc cei patruzeci și cinci de ani de libertate, am început să stringem date și să pregătim această deplasare. Ideea ne-a entuziasmat. Cu fiecare vizită la altă întreprindere de comerț exterior descoperim noi și noi obiective economice construite în străinătate sau cooperări variate, de la proiecte pînă la utilaje complexe sau instalații moderne, pînă la scule aschietoare, rulmenți sau obiecte de îmbrăcăminte. Am descoperit dintr-o dată că participarea românească la viața economică a lumii contemporane depășea cu mult imaginea noastră și capacitatea de cuprindere. Pentru a ajunge în toate locurile atîrse de produsele marcate cu „Made in Romania” ne-ar fi trebuit cîteva viete de om sau un avion care să ne deservească ne parcursem cîteva ani. Or noi, nici nu știam bine cu ce vom pleca! Cu un autoturism, cu avionul, cu trenul, cu cursele charter care transportă periodic muncitorii români de pe un mare șantier sau altul? Se puneau multe probleme legate de traversarea zonelor marcate de conflicte militare, de războaie civile, adică de situații politice în care România, prin vocea președintelui Nicolae Ceaușescu a propus calea păcii. Cîteva luni de zile am studiat activitatea de peste două decenii a întreprinderilor de comerț exterior, am refăcut un istoric al fiecăreia, punctat cu toate cooperările mari din străinătate. De unele se mai știau puține amănunte. Specialiștii și muncitorii anilor 65-70 ieșiseră la pensie și cei mai tineri nu trăiseră momentul respectiv în miezul lucrurilor. Ca să aflăm amănunte despre fabrica de tractoare de la Tabriz din Iran am apelat la întreprinderea de comerț exterior profilată pe comercializarea acestora și implicată în construirea fabricii. Conducerea formată din oameni mai tineri ne-a propus să căutăm cîteva ingineri mai vechi de la un institut de proiectare din Brașov. La institutul respectiv ni s-a spus că nu putem fi ajutați cu nimic. Am fost îndreptați spre un altul, tot din Brașov, profilat pe proiectare în domeniul construcțiilor de mașini. De la acesta am fost sfătuiți să apelăm la un institut al Ministerului Industriei Construcțoare de Mașini. După o săptămînă am ajuns în biroul fostului șef de proiect al fabricii de tractoare de la Tabriz, un om în vîrstă, cu puțini ani pînă la pensie, mirat că își mai aminteste cineva de această ispravă a specialiștilor români, subiect extrem de discutat la vremea respectivă și trecut între lucrurile de seamă, ca mai tirziu să fie eclipsat de altele. Adevărul este că primele mari construcții românești în străinătate au avut proporții unor evenimente. Dezvoltarea economică și spiritul nou, de după Congresul al IX-lea al partidului au dus la o puternică ieșire a României în marele schimb de

valori de pe piața mondială. În acea perioadă s-au înființat o sumedenie de întreprinderi de comerț exterior iar afirmarea a fost simultană. Începutul a fost de-a dreptul spectaculos. Un fost director de întreprindere de comerț exterior, azi om cu pondere în activitatea de comerț exterior, povestea că după ce a semnat contractul de construire a primei rafinării românești din străinătate a fost invitat de un confrate să vină cu hîrtia să o vadă și el. Acesta, după ce a pipăit-o și a studiat-o cu atenție, i-a spus pe un ton protocolar, dumneata îți dai seama la ce te-ai angajat și ce-ai semnat în numele întreprinderii? Ce a părut o excepție în anii 1970, după aceea a devenit un fapt obișnuit. Vizitele de prietenie ale președintelui Nicolae Ceaușescu în diferite țări ale lumii au deschis o cale largă cooperării cu acestea, întreprinderile de comerț exterior, chemate să materializeze soliile de pace și prietenie ale președintelui român avînd terenul destelenit.

Cercetînd pe îndelete listele de oferte ale întreprinderilor de comerț exterior care, după toate legile moderne ale comerțului, conțin și scrisori de prezentare cu lucrurile mai importante realizate de-a lungul anilor, am observat că pețele albe dispar, că în cele din urmă putem contura o hartă a prezențelor românești în străinătate. Spre sfîrșitul documentării, de pregătire, această hartă a devenit extrem de populată cu semne care pe o hartă mai riguroasă ar fi trebuit marcate cu tricolor. În fiecare zi mai aflăm o unitate economică născută din colaborarea cu România, un oraș în care poposesc vapoare românești, o localitate în care lucrează doi sau trei ingineri care au studiat în România, un desert transformat în cîmpii roditoare sau un oraș readus la viață de compatrioții noștri. De la teama petelor albe care să nu ne permită un traseu am trecut înNealaltă latură, sfîrșind prin a elimina și prin a realiza o selecție, avînd drept criterii importanța economică a obiectivului și prezența specialiștilor români. Am trecut apoi la o documentare legată de obiectivele economice încheiate cu multă vreme în urmă, unde în afara beneficiarilor și a inscripțiilor de pe utilaje nu mai puteam găsi alte mărturii. Și iară am primit adrese, telefoane și nume de parteneri și beneficiari pe care cooperarea cu specialiștii noștri i-a transformat în prieteni ai României. Am primit adresa unor oameni care în timpul lucrărilor au învățat nu numai meserie de la români, dar și limba română, ajungînd chiar în fața faptului de a întocmi o carte de telefoane cu prietenii României.

Odată harta stabilită (pe drum, chiar de la început am fost obligați să recunoaștem că ne-au scăpat destule puncte de reper), am făcut o vizită la Întreprinderea de Autoturisme Pitești Colibași. Era chiar în zilele în care la Mioveni, un fost sat amărît dintre dealurile argeșene, se pregătea tăblița cu noul statut al localității. Împreună cu alte comune ale României, Colibași deveneau oraș. Comuna care produsese primul autoturism românesc și mai apoi pusese pe roți încă un milion și jumătate de autoturisme își vedea încununată nu numai noua sa înfățișare arhitecturală, dar și statutul administrativ. Tot la Colibași am găsit sprijin pentru această deplasare cu autoturismul. Auto Dacia avea pe hartie sale de export cîte un steguleț tricolor prin mai toate țările în care se aflau șantiere românești. Ba mai mult, Dacia era semnalată în America Centra-

lă și în zona Anzilor. Nici măcar un autoturism nu ne puteam propune să-l urmăm pînă la capătul lumii. Din acele zile, unul din noi și-a mutat locul de acțiune la Colibași. Mașina trebuia pregătită și pentru drumurile din stepa rusească, și pentru cele din Munții Turciei, și pentru căldurile deșertului și pentru ploile musonice și pentru aerul sărat din preajma mărilor și, mai ales, pentru multe bagaje.

Ce-am plănuit să vedem într-o lună și jumătate pare acum, chiar la început de-a dreptul imposibil. Nu putem merge ca în rally Paris-Dakar. Chiar dacă am rezista, n-am înțelege nimic din această frumoasă strădanie a muncitorilor noștri de a face cinste României, de a contribui prin munca lor la dezvoltarea economică a altor țări, unele rămase printr-un nedrept joc al istoriei, departe de cotele acceptabile ale standardului contemporan. Drept pentru care ne-am propus să urmăm pe îndelete munca și viața compatrioților noștri aflați la datorie dincolo de hotarele țării. Să consemnăm dificultățile cu care se confruntă, încercările prin care trec, felul în care comunică ei prin limbaul muncii, cu alte popoare și civilizații. În același timp, vom încerca să aflăm prin ochii beneficiarilor, al oamenilor de seamă din aceste țări ce rol ocupă activitatea de cooperare cu țara noastră, cum este privită munca și strădania românilor de a pune umărul la împămîntinirea binelui și prin alte locuri, cum sînt apreciate produsele tehnicii românești, în competiția cu altele similare, produse aiurea pe mapamond. Competiția valorilor este a-cerbă. În unele domenii țara noastră are o tradiție cu care se poate mîndri. Nu mulți sînt în lume care să poată adăuga cărților de vizită adevărate capitole de istoria petrolului, a mineritului, a mecanicii sau a prelucrării lemnului, ceramicii și sticlei. E drept că nu avem o tradiție în electronică, în computere sau în alte domenii mai noi. Din resurse proprii, cercetarea și economia românească, spre a fi în pas cu vremea, s-au ridicat la nivelul pretențiilor atît de ridicate la această oră. Acest merit deosebit se bazează pe încredere, pe curaj, pe ingeniozitatea specialiștilor români. Pregătirea acestei călătorii ne-a pus în fața unei game de produse tehnice extrem de sofisticate. Nu auziserăm de ele decît extrem de vag și nu ne puteam imagina că ele sînt produse și în România, că în diferite locuri acestea au cîștigat competiția cu nume de rezonanță în domeniu.

Am pus la cale această documentare cu convingerea că potențialul creator al poporului nostru, manifestat și în afara granițelor țării ca o expresie a dezvoltării economiei românești în anii socia-

lismului, dar și ca semn al dorinței sale de a da prieteniei forme concrete, trebuie cunoscut mai bine. În același timp, ne-a colindat gîndul că nu facem această deplasare doar spre a ne privi în oglindă, ci și spre a surprinde popoarele prietene în strădania lor de a-și construi o țară mai frumoasă și o viață mai bună. Din păcate, am fost gata de drum aproape de sfîrșitul toamnei cînd marile târguri internaționale din capitalele țărilor prin care vom trece și-au închis porțile, ra-tînd șansa de a privi popoarele prin bu-nurile aduse în competiția de valori a ingeniozității. În același timp, am pierdut și șansa de a fi aproape de schimb-ul de opinii și de febrilitatea editiei din acest an a Tîrgului Internațional de la București, cînd mulți dintre partenerii României au venit la noi acasă spre a stabili detalii ale viitoarelor schimburi comerciale.

Am pornit la drum cu multe certitudini legate de prezența României peste hotare, cu sentimentul de regret că nu vom putea cuprinde toate marile isprăvi ale compatrioților noștri într-o călătorie nu în stilul lui Jules Verne făcută nu de dragul performanței, ci din respect pentru performanța țării noastre de a fi în rînd cu lumea nu numai la noi acasă ci și dincolo de granițe. În același timp, am încercat să parăm îndoilele legate de dificultatea drumului, să ne luăm măsuri de precauție și să stabilim din timp întîlniri care să ne ușureze activitatea, încercînd să ne punem la punct cu probleme de legislație a țărilor prin care vom trece, să fim pregătiți cu toate documentele necesare, afectînd o geantă separată, devenită imediat neîncăpătoare. Se pare că formalitățile și birocrația nu cunosc frontiere și tind să concureze marile boli ale veacului. O dată stabilite locurile de cazare, ne-a mai rămas de pus la punct o modalitate de transmitere a materialelor. Sînt locuri pe glob unde avioanele TAROM-ului nu aterizau decît ocazional. Construirea unei fabrici de ciment într-o țară a însemnat deplasarea unui număr de oameni. În prima fază, aceștia luau avionul pînă în țara vecină și apoi își continuau drumul cu trenul sau cu autobuzul. După conturarea coloniei, a apărut ca imperioasă deschiderea unei linii aeriene. O cursă pe săptămînă a devenit insuficientă. Cu vremea s-a ajuns la două și chiar la trei zboruri săptămînale, ca după încheierea lucrărilor de construcție și întoarcerea acasă a muncitorilor și specialiștilor, orarul TAROM să rămînă același, dar pe postul de punte de comunicare între cele două popoare. Am preferat calea aerului din motive de eficiență, omîtînd să stabilim și o modalitate prin care să aflăm și noi noutățile de acasă.

Prima etapă

La doi pași de casă

■ Locomotivele produse la Craiova înfruntă Rodopii ■ Zece specialiști de înaltă clasă demonstrează puterea mașinilor românești ■ La Pazargic, numai cuvinte de laudă ■

la pag. 20

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, întrebare: Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaje-informații: 25 60; Sport: 14 53; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, cîresfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41505